7 ימים
שבועון ידיעות אחרונות
מס' 1253 יז' שבט תשמ"ח 5.2.88

אסי דיין עונה לקרוליין לנגפורד

יגאל סרנה עם יז'י קושינסקי

עיניים פקוחות:

השבוע, ישעיהו לייבוביץ בן 85.
חזיות פוליטיות שלו בנות 20 שנה, מתממשות
מדוייק. יותם ראובני משוחח איתו גם על תוחלת
אדם הפרטי בחייו, וזכרונות אישיים • *תצלום: אייל יצהר*

תמיד בזמן

קח פסק זמן, רגע מתוק בחיי

מגה-סנטר

דגם 4116 מידות 36-47
נעל קומנדו - נעל הפלדיום האמיתית נעל הפלדיום עם סוליית גומי היחידה
במקום 49.90 ש"ח
רק **42.00** ש"ח

מגה הולכת חזק בסוף העונה

דגם 7363 מידות
במקום 24.80 ש"ח
רק **[illegible].90**

דגם 7106 מידות 39-46
במקום 29.90 ש"ח
רק **19.90** ש"ח

דגם 7712 מידות 36-41
במקום 69.00 ש"ח
רק **39.00** ש"ח (סוג ב')

דגם 7212 מידות 20-26
במקום 17.20 ש"ח
רק **9.90** ש"ח

דגם 1951 מידות 27-34
במקום 59.00 ש"ח
רק **29.00** ש"ח

דגם 0604 מידות 40-46
במקום 79.90 ש"ח
רק **49.00** ש"ח

דגם 9103 מידות 35-41
במקום 36.00 ש"ח
רק **14.90** ש"ח (סוג ב')

בואו למגה סנטר ותוכלו ליהנות ממבחר נעלי איכות במחירים מפתים. נעליים ומוקסינים לגברים, נשים וילדים, נעלי בד נהדרות, נעלי ספורט ומגפי [illegible]. עכשיו, כל המשפחה הולכת למגה סנטר. עכשיו כל המשפחה נהנית מהמבחר הנהדר הזה במחירי סוף עונה.

חנויות מגה סנטר: ראשל"צ: לישנסקי 1, אזור התעשיה גבול חולון. שעות פתיחה: ימים א'-ה' 9.00-21.00, יום ו' 9.00-14.00, מוצ"ש מצאת השבת עד 22.00 **חיפה:** צומת וולקן [illegible] שעות פתיחה: ימים א'-ה' 9.00-20.00, יום ו' 9.00-14.00, מוצ"ש מצאת השבת עד 22.00 • רח' העצמאות 13, שעות פתיחה: א'-ה' 9.00-17.00, יום ו' 9.00-13.00, **ירושלים:** רח' ירמיהו 25, רוממה. שעות פתיחה: ימים א'-ה' 9.00-17.00, יום ו' 9.00-13.00. **פתח-תקוה:** רח' הסיבים 2, קרית-אריה שעות פתיחה: א'-ה' 9.00-17.00, יום ו' 9.00-13.00. **אילת:** יוסטין, איזור התעשיה אילת. שעות פתיחה: ימים א'-ה' 17.00-20.00, 8.00-13.00, יום ו' 8.00-13.00 מוצ"ש מצאת השבת עד 20.00.

המחירים כוללים מע"מ | המבצע לשבועיים או עד גמר המלאי | מכבדים כרטיסי אשראי | ממפעלי כור - קבוצת מוצרי צריכה

מבצע מדהים
בספריות האימפריה וספריות הוידאו המובחרות

רואים בוידאו את קרוקודייל דנדי וטסים לאוסטרליה

איך משתתפים במבצע?
גשו לספריות האימפריה ולספריות הוידאו המובחרות, קחו את קסטת קרוקודייל דנדי ובקשו את תלוש המבצע.

פרס ראשון: טיסה הלוך ושוב לאוסטרליה (כולל מיסים).

פרסים נוספים: 5 רדיו־טייפים מתוצרת אמפייר סמסונג, 5 רדיו שעון, 5 מיבשי חום, 10 רדיו־טרנזיסטורים ו־50 קסטות של תוכניות זהו זה.

החודש - עשרות סרטים חדשים באימפריה בנוסף לאלפי סרטים אחרים.

הקשר הנורבגי | תרופה קטלנית | ב"יס לרופאים מתחילים | כל הג'אז הזה

אימפריה של קולנוע מביאה לכם עכשיו סידרה חדשה של סרטי איכות וגם מבצע חדש.
בסידרה החדשה תוכלו לראות מבחר גדול של סרטי מתח, דרמה, קומדיה ופעולה כמו: שתקנית על הכוונת, כל הג'אז הזה,

תרופה קטלנית 1 ו־2, הקשר הנורבגי, חניה על חשבון הבית, ב"יס לרופאים מתחילים, לוחם הברזל, משה, קרוקודייל דנדי - שובר הקופות שזכה להצלחה בכל רחבי העולם.

אימפריה

קבוצת אימפריה: אימפריה של אלקטרוניקה. אימפריה של קולנוע

רמת-גן: בית אבגד, ז'בוטינסקי 5, טל. 03-7520140 ירושלים: רח' המלך ג'ורג' 18, טל. 02-224633 באר-שבע: החלוץ 118, טל. 057-79672 חיפה: יוליוס סימון 60, מפרץ חיפה טל. 04-724615

ב-1980* התחילו את המהפיכה בלעדי...

הצטרפו למהפיכת הפפיונים בעמוד 15.

ורשבסקי סרילין דוגר

ההבדל הדק

בין להראות טוב | ולהראות מצויין

אורנה גאון
מרמת השרון

לפני תכנית
"ההבדל הדק"
67 ק"ג

אורנה גאון
הפחיתה 10 ק"ג
ב־20 יום

משקלה כיום
57 ק"ג

לפעמים ההבדל בין להראות טוב ולהראות מצויין הוא באמת דק. משהוא בין חמישה לעשרה קילוגרמים "עקשניים" שהופכים את ההבדל הדק הזה להבדל גדול.
עכשיו, למרזי מורית יש פיתרון גם בשבילך. תכנית מיוחדת לבעיית ההבדל הדק. תכנית אישית קצרה ונוחה – להרזיה מהירה ולהמסת כל ריכוזי השומן.
תכנית מהפכנית המבטיחה לך להראות מצויין – ולתמיד.

במהירות ובפיקוח רפואי

בלי התרוצצויות. בלי לצאת מפתח הבית. ההתקשרות עם מרזי מורית היא ושירות לביתך, 24 שעות ביממה. השיטה מותאמת לנתוניך על ידי רופאי החברה ומאפשרת לך גם לאכול וגם לרזות במהירות.

הנוסחה המרזה ללא תרופה

כדי לרזות מהר יותר וקל יותר מותאמת לך בין הארוחות נוסחת מרזית, הכמוסות והמשקה השוויצרי, בלעדית לשיטת מרזי מורית.

המסת השומנים והצלוליט

כדי לרזות היכן שצריך וכמה שצריך, מתאים עבורך הצוות הרפואי תכנית להמסת השומנים והצלוליט, המשלבת תכשירים בלעדיים, בנוסחה ייחודית לסילוק כל ריכוזי השומן הבעייתיים שלך.

הוכחות מדהימות להצלחה

התקשר אלינו ואנו נשלח לך עוד היום הוכחות מצולמות להצלחה בטוחה.

שירות מיוחד להרזיה מיידית!

תכנית ההרזיה והמסת השומנים בביתך תוך 48 שעות! שירות מיוחד להרשמה מיידית עומד לרשותך – טלפונית – בכל יום מ־8 בבוקר עד 8 בערב.
התקשר עכשיו ותוכל להתחיל לרזות מיד.

חייג — גם בלילות ובשבת
02-222676, 02-225784, 02-222903
או שלח אלינו את התלוש המצורף

מרזי מורית בע"מ
המלך ג'ורג' 35 ת.ד. 4456, ירושלים 91043
נא שילחו לביתי – חינם: חומר הסבר מקורי + הסבר לכמוסות ולמשקה השוויצרי בלעדיות לתכשירים לריכוזי השומן + הוכחות מצולמות + שאלון הרשמה מדעי – ללא כל התחייבות.
שם ______
כתובת ______

מרזי מורית · רואים תוצאות

יריד מכירות ענק במחלקת כלי-בית
במחלקת רהיטים ומבצע מ במחלקת התמרוקים.

פתוח במוצאי שבת משעה 18.30 עד 22.00

במוצאי שבת 10% הנחה** מיוחדת במחלקות אופנת נשים, סריגי נשים ולבני נשים.

הקדימו קניותיכם לפסח – מבחר עצום של כלי בית ומתנות מאיכות מעולה, מ-1 ש"ח, 2 ש"ח, 3 ש"ח ומעלה

חניה* חינם

שעת הבונוס
כמו שנהוג בחו"ל** בשעות מסויימות תוכרז בכל-בו מכירה מיוחדת. השבוע בין השעות 4 ל-7 בה"א ובין 2 ל-4 בחמישי, תינתן הנחה מיוחדת של 10% (בנוסף לכל ההנחות הקיימות) במחלקת אופנת נשים, סריגי נשים ולבני נשים.

3 תשלומים שווים

כל הנחה ויבדלו תלהשה הנחה היבט נחה הוראה לעבר תכוליקה רוסא טאיבור הטיפוח הולנ קנבאו כל ההנחות

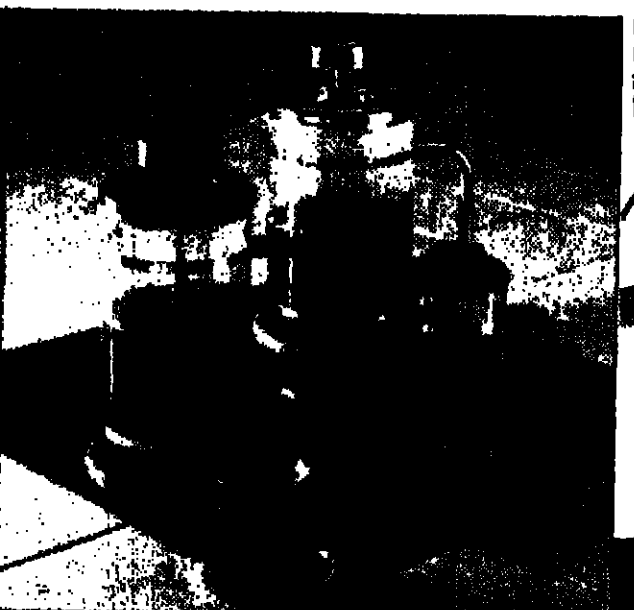

סט אוכל 18 חלקים HUTSCHENREUTHER - MAXIM'S מפורצלן מעולה
רק 110 ש"ח

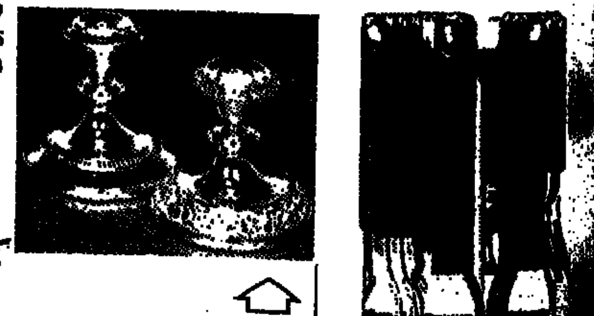

מבחר כלי נוי מצופים כסף לדוגמא: פמוט מצופה כסף BMF גרמניה
רק 12 ש"ח

כוסות „דוראלקס" לתה
רק 1 ש"ח

כלי בישול לתנור ולמיקרוגל תוצרת CORNING ארה"ב
החל מ-25 ש"ח

סט 24 חלקים תולה ב-4 צבעים ... משובחת תוצרת יפן
רק 29 ש"ח

... גדול בעיצוב כפרי תוצרת ...
רק 6.50 ש"ח

... אטום משובח תוצרת ...
רק 6.50 ש"ח

... אחסון מפה – מקסימות, תוצרת אנגליה
החל מ-2.50 ש"ח

מנש אוולי מויקל
רק 5 ש"ח

מבחר מיקולטורים לקפה בשלל צבעים **החל מ-27 ש"ח**

כלי הגשה יפהפיים תוצרת Guzzini איטליה כד מים **רק 12 ש"ח**
סט לסלט + כפות **רק 20 ש"ח**

סכומון עומד
9.50 ש"ח

סט 3 מחבתות – טפלון משובח
רק 12 ש"ח

לוחות חיתוך בעיצוב אנגלי
רק 10 ש"ח

טרמוס כד בשחור אדום ולבן תוצרת שבדיה **רק 28 ש"ח**

תוצרת צרפת – מבחר עשיר של תבניות אפיה מצופות טפלון
רק 6.50 ש"ח

קלחת משובחת מנירוסטה מצופה טפלון 22 ס"מ **רק 9 ש"ח**

צלחות מנה עיקרית – עמוקה, ושטוחה – „דוראלקס"
רק 2.80 ש"ח

מבחר עשיר של כלי בישול, מיוחד למיקרוגל – תוצרת ארה"ב
החל מ-11 ש"ח

סיר 2.5 ליטר **רק 25 ש"ח**
מחבת 18 ס"מ **רק 17 ש"ח**

לא תינתנה הנחות נוספות על ההנחות המצוינות במודעה זו. כל ההנחות עד גמר המלאי.

כל-בו שלום

מבצע מכשירי חשמל Rowenta גרמניה ב-6 תשלומים ללא ריבית!

שואב אבק ROWENTA דגם RU11 ... מהעוצמה שמכפילה את עצמת ... שואב מים – אבק פסולת.
75 ש"ח x 6 תשלומים
סה"כ 450 ש"ח

מיכל DA21 ROWENTA ... שימוש במי ברז בעל ... מיכל מים גדולה
16 ש"ח x 6 תשלומים
סה"כ 96 ש"ח

טוסטר – אובן ROWENTA דגם FB12 עיצוב מודרני – טרמוסטט עם 8 מצבים, ניקוי עצמי.
רק 48 ש"ח x 6 תשלומים
סה"כ 288 ש"ח

... ROWENTA דגם MJ20 ... 4 מיברשות בצבעים שונים, ניקוי ... לשיניים ולחניכיים.
21 ש"ח x 6 תשלומים
סה"כ 126 ש"ח

... ROWENTA דגם TO 38 ... לחם מתאים עצמו לעובי ... + טרמוסטט, עף חיצוני קר.
22 ש"ח x 6 תשלומים
סה"כ 132 ש"ח

לקנות רהיטים ולישון בשקט
אספקה מידית או ערבות בנקאית
על חשבון כל-בו שלום

במיקום החדש בקומה התחתונה

המרכז הארצי לכורסאות T.V. לבחירתכם מבחר אדיר של כורסאות תוצרת דנמרק, פינלנד, איטליה, שוודיה, ארה"ב וישראל. לדוגמא:

מפינלנד כורסת T.V. + שרפרף נח, דגם „V.K.", בריפוד עור מעולה.
במקום – 1,365 ש"ח
6 תשלומים – 1,190 ש"ח
במזומן – 1,095 ש"ח

מדנמרק כורסת T.V. ושרפרף, כרית בריפוד. עור דגם "PASCCALLE" כורסא בעיצוב מקסים, המקנה ישיבה רגועה. במקום – 1,160 ש"ח
6 תשלומים – 1,010 ש"ח
במזומן – 930 ש"ח

מדנמרק דגם „מרקו" כורסאת T.V. + שרפרף ריפוד עור בעיצוב שונה בעיבוד. מיוחד במקום – 1,950 ש"ח
6 תשלומים – 1,695 ש"ח
במזומן – 1,560 ש"ח

מבחר גדול של מערכות ישיבה מתוצרת הארץ ומחו"ל במגוון בדים או עורות משובחים לדוגמא:

„פיטנגו" – מערכת ישיבה מיוחדת בעיצובה מסגרת עץ מכופף, כריות מרופדות ונוחות. המערכת כוללת ספה תלת מושבית, ספה דו מושבית כורסא עם מנגנון מיוחד והדום.
6 תשלומים – 3,100 ש"ח
במזומן – 2,850 ש"ח

מאיטליה מערכת ישיבה נוחה במיוחד ... ספה תלת מושבית ... וכורסא בריפוד ... לבחירתך.
6 תשלומים – ...
במזומן – ...

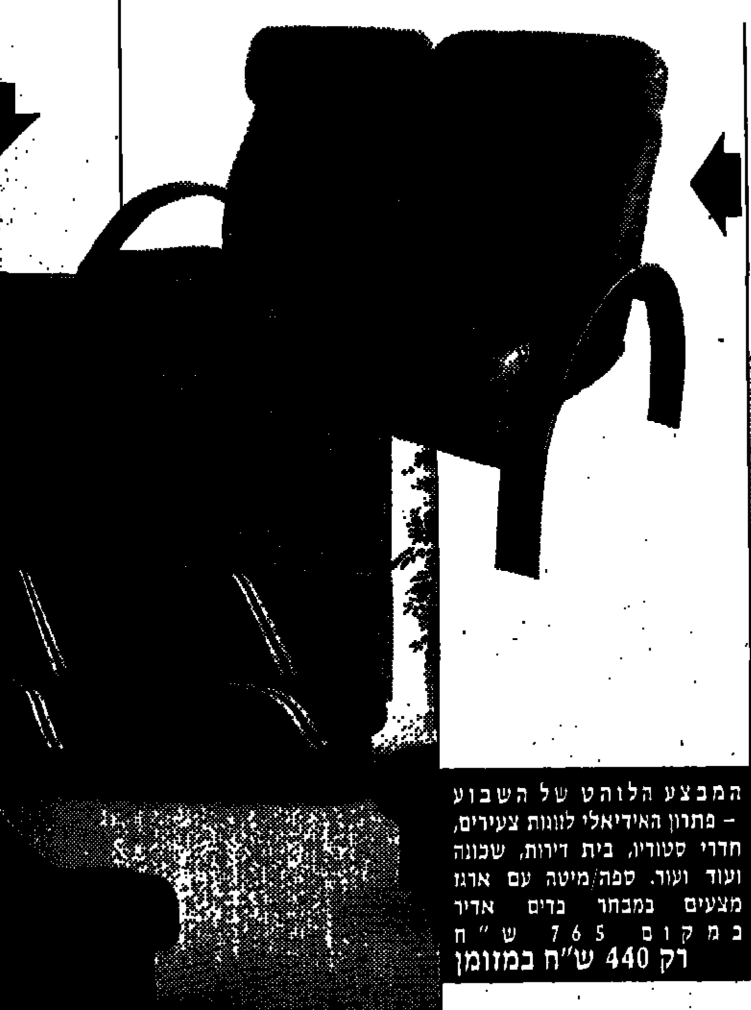

המבצע הלוהט של השבוע – פתרון האידיאלי לזוגות צעירים, חדרי סטודיו, בית דירות, שכונה ועוד ועוד. ספה/מיטה עם ארגז מצעים במבחר בדים אדיר במקום 765 ש"ח
רק 440 ש"ח במזומן

פינת ה-Sale!

מחוץ לכל-בו ברחבה שליד המדרגות הנעות – מול „סוני" ו„בנק איגוד".

לרגל העברת התצוגה מכירה מיוחדת של עודפי תצוגה הכל חייב להימכר כל הקודם זוכה אסור להחמיץ – עד 50% הנחה ויותר
(המחירים במזומן) **לדוגמא:**

„בנסון" – כורסת T.V + שרפרף, ריפוד דמוי עור במקום 950 ש"ח
רק 650 ש"ח

„CHOC" – ספה דו-מושבית מקסימה, ריפוד בד קטיפה מעניין, במקום 1,250 ש"ח
רק 495 ש"ח

„טיבר" – ספה דו מושבית עם מנגנון מיטה נשלף במקום 1,850 ש"ח
רק 950 ש"ח

„ליאו" – ספה דו מושבית עם מנגנון מיטה, כורסא תואמת ושלחן מרכזי. במקום 3,000 ש"ח
רק 1,850 ש"ח

„האג" – ספה דו-מושבית בעיצוב צעיר, הופכת למיטה זוגית במקום 412 ש"ח
רק 280 ש"ח

„דורמה" – שולחן אוכל טיק עם 2 הגדלות פנימיות. במקום 570 ש"ח
רק 490 ש"ח

„אלדורדו" – כסא אוכל מעץ טיק או אשה טבעי, מושב עץ. במקום 136 ש"ח
רק 95 ש"ח

מציאה! מציאה! מציאה! „IDEA" – שולחן אוכל איטלקי בקוטר 110 במקום 1,250 ש"ח
רק 350 ש"ח

„LEWIS" – שולחן אוכל איטלקי אלגנטי מסגרת כרום ניקל במקום 1,054 ש"ח
רק 450 ש"ח

„DELFT" – חדר שינה תוצרת גרמניה בלבן במקום 1,880 ש"ח
רק 950 ש"ח

„סונר" – חדר שינה מרשים תוצרת גרמניה, כולל מטה זוגית ראש מיוחד 2 שידות טואלט ומראה (סוג ב') במקום 2,445 ש"ח
רק 950 ש"ח

„מניטובה" – חדר ילדים מושיב תוצרת גרמניה, כולל ארון 2 דלתות, שולחן כתיבה, שידת מגירות, יח' מדפים ויח' מצעים. אסור להחמיץ במקום 4,020 ש"ח
רק 2,220 ש"ח

מבחר שולחנות סלוניים בגמר צבע או פורניר במחירים מצחיקים. לדוגמא שולחן "211" בגמר צבע במקום 440 ש"ח
רק 195 ש"ח

הכל-בו שלום

7 ימים

10
ישעיהו לייבוביץ
השבוע היה בן 85. על החיים, המוות, ערכים. „מה זה גן עדן? מושג גיאוגראפי?" ● יותם ראובני

16
אשתו החדשה
אני קלוד, אשתו הטריה של רפי אדרי, בראיון ראשון
● ג'ודי ניר־מוזס

18
עוסק מורשה
חנא נאסר, בעל מפעל למגבות בגדה, לא מסכן את התעשיה הישראלית. המהומות לא עוזרות לו ● נחמה דואק

20
יז'י קושינסקי
ילד פולני, סופר אמריקאי — לראשונה בישראל. מה קרה מאז „הציפור הצבועה" ● יגאל סרנה

22
נשים נשים
מה קורה לנשים בצמרת? לא רק טוב ● דוד בראנד

25
דובר דברה
רפי דברה, דובר עיריית ירושלים, פורש מתפקידו. הסיפורים שלו על קדז יכולים למלא ספר
● ענת טל־שיר

30
הגנרל
עם אנטואן לאחאד, מפקד צבא דרום לבנון, ברצועת הביטחון. צד"ל חוגג 12 שנים
● אריאלה רינגל־הופמן

34
עכשיו דיין
בעלה לשעבר של קרוליין לנגפורד, אסי דיין, נותן את הצד שלו ● שוש מיימון

36
בינקין תקשורת
דני בינקין, האיש שהביא לארץ את הטלקס הפרטי, חזר לעשות כסף, ובגדול ● אריה אבנרי

39
נוסחה בדוקה
קח קצת משיכה, ערבב אותה בחרדת נטישה וקבל אהבה. לכל המאמינים ● כיופים, אודטה דנין

40
25 לנצח
תמונות חדשות של מרילין מונרו, האלילה הבלתי נשכחת
● שירות סיגמא

45
דלי עם
איך מסתדרים בני מזל דלי עם כל יתר המזלות, יכולת הביצוע משתפרת, הכוונות היצירתיים מוצאים ביטוי ● האסטרולוג אילן פקר

אנטואן לאחאד. תצלום: מיכאל קרמר. סיפור קטן לישראלים שנקעה נפשם מלבנון

מרילין מונרו. תצלום: ג'אניס סרג'נט. העניין הבינלאומי בה מתעצם, עדיין מתעצם

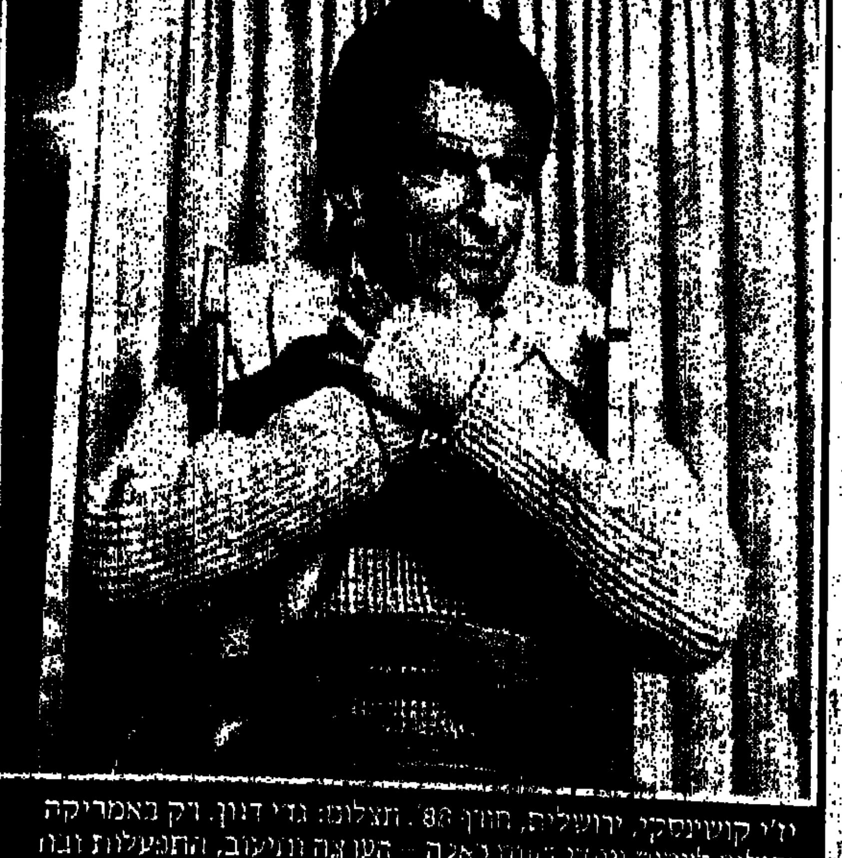
יז'י קושינסקי, ירושלים, חורף 88. תצלום: גדי דגון. רק באמריקה יכולים לצמוח ניגודי דעות כאלה — העוצה והעיצוב, התפעלות וגם

אוהב את הירוק. אוהב את הכחול. יושב מעל הפארק בגזוזטרה, רואה את העיר וכל מה שבה. אוהב את החיים. ל' הירוקה.

החלה מכירת שלב ב'

ל' הירוקה ממוקמת בלב תכנית ל', ברחוב בורלא.
פארק פרטי משתרע על 7.5 דונם יירשם בטאבו על שם הדיירים.
עם תחילת מכירת שלב ב' מוצעות דירות יוקרה בסטנדרט גבוה ויחודי:
דירות בנות 3½, 4½, 5, 5½, 6 חדרים ודירות פנטהאוז.

ככל השכלולים גם
מערכת מיזוג האויר הדירתית (קירור וחימום) כלולה במחיר.
המחיר החל מ-210,000 ש"ח (כולל מ.ע.מ ופיתוח).
כל הרוכש דירה עד 15.2.88 ירווית את עליית מדד ינואר 88 על כל מחיר הדירה.

פרוייקט בניה של
חברת הירקון בע"מ
החברה לפיתוח עבר הירקון.

לפרטים ולמכירה:
אהרון רובינשטיין ובניו
תל אביב רח' אחוזת בית 6, קומה ה'
טל. 03-65 50 50, 03-65 33 22

יד כתובת. שיכון עובדים

ל' הירוקה
דירת יוקרה עם פארק משלך

ישעיהו לייבוביץ. הכל כשהיה

מכשף השבט

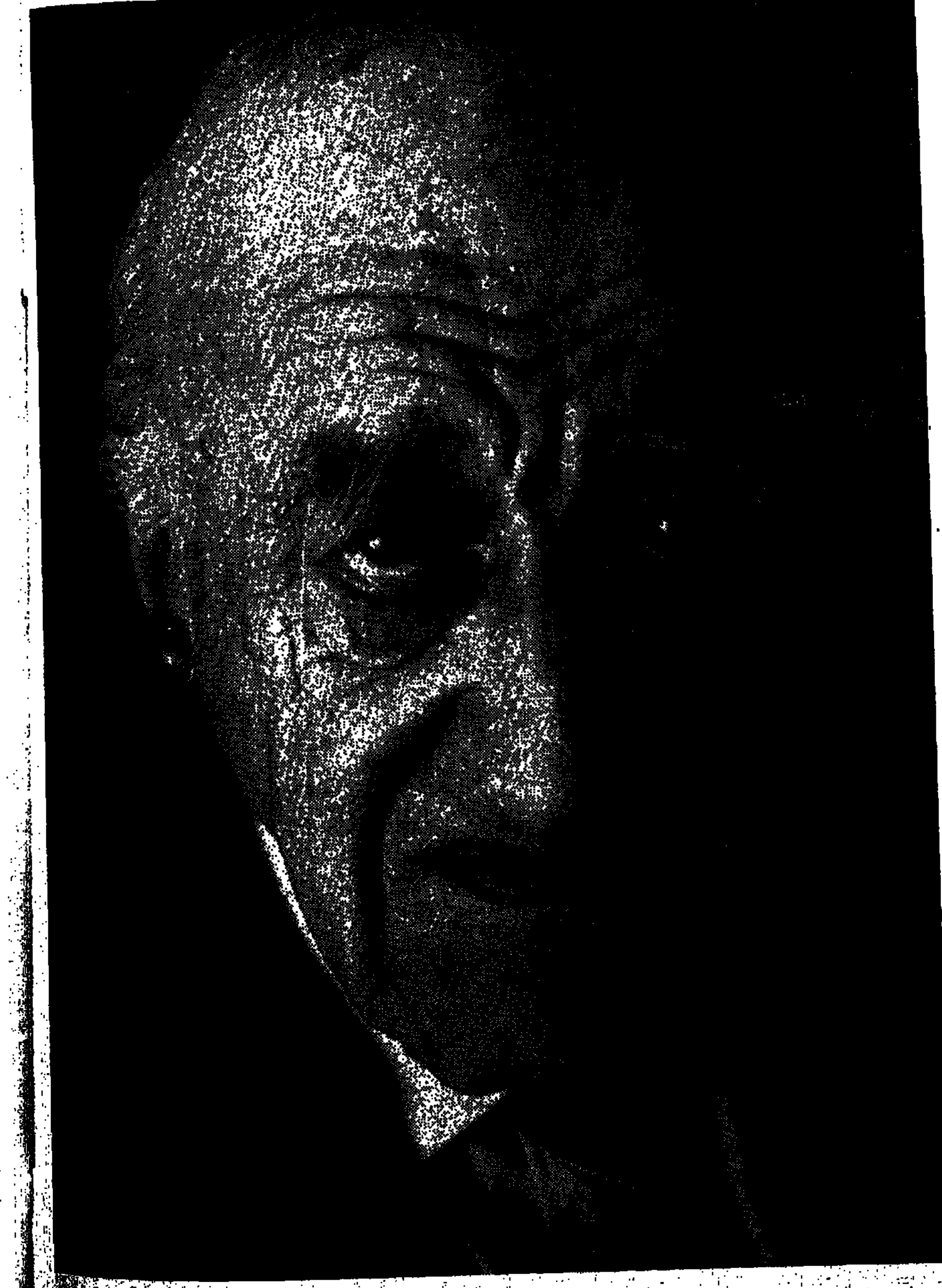

השבוע, פרופ' ישעיהו לייבוביץ בן 85. הקהילה האקדמית חוגגת את התאריך בכובד הראש הראוי • הסופר יותם ראובני נפגש איתו לשיחה על החיים עצמם, על הזיקנה, הצער, החמלה. המציאות הפוליטית הישראלית לא יכולה היתה שלא להשתלט לעיתים על השיחה

תצלומים: אייל יצהר

אתה מאמין בגן עדן? „מה זה גן עדן? זה מושג גיאוגראפי?"

„כל שרץ ישראלי שהוא אתאיסט רואה את עצמו כהומניסט גדול, רק משום שהוא אתאיסט. גם היטלר היה אתאיסט"

יותם ראובני

לייבוביץ, בכובע שחור, מכוסה יריעת פלסטיק כנגד הגשם, חוזר מהאוניברסיטה בהר הצופים. הרחוב שבו הוא מתגורר זה 50 שנה, אוסישקין, שומר משהו מעברה של ירושלים, לפני שהיתה כרך עצום. הדירות מסודרות סביב חצר פנימית, שיד הזמן חלה בה. מול דירת לייבוביץ, חנות המוכרת דברי צמר אמנותיים, יהיה הדבר הזה אשר יהיה.

„יש לי עדיין קצת נזלת, הייתי מצונן, אבל אני מרגיש בדרך כלל טוב מאוד". לייבוביץ, 85, זריז, נמרץ, עוד יחזור להר הצופים באותו יום להרצאה אחרונה בסמסטר הזה, החוג לפילוסופיה. השבוע, נערכה לכבודו חגיגה גדולה באוניברסיטת תל אביב. הרצאות על מצב המחקר, האבולוציה של התודעה, מדינת התורה, הריטואל. לייבוביץ, מן המרחק שמקנה הגיל למכשף השבט הזקן, שמע וחייך.

נתעכב קצת על הדימוי הזה, מכשף השבט. תפקידו לומר דברים, לנסח בצורה הבוטה ביותר את ההווה, להתעלם מן ההתנגדות, להתעקש על הרפואה האפשרית שבאה מעימות עם האמת. מכשף השבט, הניחן ביכולת לראות במבט היסטורי קר, מציאות שהיא חמה וגועשת מבחינה רגשית, יכול רק לשמוע ולחייך.

„תוך זמן קצר לא יהיה עוד במדינה לא פועל יהודי ולא חקלאי יהודי. הערבים יהיו העם העובד, והיהודים יהיו מנהלים, מפקחים, פקידים ושוטרים, ובעיקר – שוטרי חרש. המדינה השלטת על אוכלוסיה עויינת של 1.5 – 2 מיליון זרים, תהיה בהכרח מדינת ש"ב, עם כל מה שמתחייב מזה כהשלכות על רוח החינוך, על חופש הדיבור והמחשבה ועל המשטר הדמוקרטי. השחיתות האופיינית לכל משטר קולוניאלי תדבק גם במדינת ישראל. המינהל יצטרך לעסוק בדיכוי תנועת מרי ערבית מזה, וברכישת קוויזלינגים ערבים – מזה. יש חשש שגם צה"ל, שהיה עד עכשיו צבא עממי, יתנוון על ידי הפיכתו לצבא כיבוש, ומפקדיו, שיהיו למושלים צבאיים, יהיו כעמיתיהם באומות אחרות, וד"ל".

האם הדברים האלה נאמרו השבוע בכנסת? לא. הם פורסמו ב„ידיעות אחרונות" במארס 1968, בעיצומה של האופוריה. לייבוביץ כתב אותם.

אחרי שקראתי את הדברים, יומיים לפני הפגישה עם פרופ' ישעיהו לייבוביץ, הרגשתי צורך לצאת קצת מן הבית, לפזר את המועקה הנוראה שעולה מתחזיות, שהיו מכבר למציאות יומיומית קשה.

השעה היתה 11 בלילה. במרחק חמש דקות מביתי, בכיכר אתרים בתל אביב, ראיתי איך שלושה בחורים, שנראו לי אנשי המשמר האזרחי, ניגשים לבחור ערבי, מבקשים את תעודותיו, רושמים מה שרושמים. אחד מהם, ג'ינג'י, ציווה על הבחור לרוץ על חוף הים עד נקודה מסויימת וחזרה, כדי לקבל את תעודות שלו בחזרה. לא קשה לדמיין מה היה קורה אלמלא עברתי שם במקרה, ואלמלא הזעקתי שוטר מנקודת המשטרה המקומית.

השוטר דיבר איתם דקה או שתיים. „אלה אנשי משטרה בתפקיד", הודיע לי. השלושה סירבו להזדהות, כפי שמוטל על אנשי משטרה בכלל, ובוודאי על אנשי משטרה בתפקיד. והכל מתוך תחושת אדנות לא שפויה. התחזית הקודרת של לייבוביץ, אכן התגשמה. לכל יהודי תהיה אלה ולכל יהודיה מיכל גז מדמיע, והוא לה.

– צדקת, מלפני 20 שנה עד עצם היום הזה, בקשר לכל התהליכים שסקרו את החברה הישראלית. איך אתה מרגיש עם זה?

„אינני מופתע. לא רק הדברים הנוראים שחששתי כי יקרו אכן קרו. אפילו בחלומי הגרוע ביותר לא העליתי בדעתי, כי שופט לשעבר של בית המשפט העליון בישראל יקבע, כי מותר להשתמש בעינויים במחקר חשודים. בשום מדינה בעולם המערבי אין דבר כזה. אמנם המשטרה עושה את זה כשהיא חוקרת חשודים, אבל זה נגד החוק. והנה, השופט קבע את זה. וזאת אומרת, כי מדינת ישראל היא 'מדינה נאצית'. היא הוציאה את עצמה מכלל המדינות התרבותיות".

– ואת התהליך הזה אתה צפית?

„שדברים כאלה ייצאו מפי שופט, זה לא העליתי על דעתי. אבל זה שאנחנו נמצאים במצב שסופו הוא 'נאציזם', זה ברור, זה ברור 20 שנה. אנחנו נגיע לממשלת כהנא שרון דרוקמן, והם, בעיקרון, עלולים להקים מחנות ריכוז לאנשים כמוני".

– אתה תמיד נגד. אין לך רצון להיות אהוד?

„מה זאת אומרת להיות אהוד? אני ממש לא מבין את השאלה הזאת".

– תן תמונה של מדינת ישראל בעוד 20 שנה.

„אינני בטוח שהיא תתקיים עוד 20 שנה. רק אם תקום ממשלה שתפעל לשלום על ידי חלוקת הארץ לשני העמים, יש סיכוי שמדינת ישראל תתקיים. אם לא, אין למדינה הזו שום סיכוי להתקיים".

– אתה מדבר על טווח זמן קצר?

„שנים. לא עשרות שנים".

■■■

אבל עיקר השיחה שלנו יהיה בתחום אחר. החזרה אל המציאות הפוליטית הקודרת, אל העניין המקומי שכאילו בא כמחסום בעיסוקים שבין אדם ובין עצמו, נכפית על דומיית החדר הירושלמי. אני מנסה לשכנע את לייבוביץ שיראה לי את הקסם של מכשף השבט, או נושא המרפא, אותו Medicine Man, שמרפא במילים שלו. לפעמים הוא מראה, לפעמים הוא חוזר בלהט אל הכאן ואל העכשיו. הלא, הוא אומר, יש רק הווה.

– אתה אומר שאלוהים הוא רעיון?

„מה? איזה רעיון?"

– לפי דבריך, אדם שמאמין באלוהים, חייב לעבוד את האלוהים, בלי שום תגובה מצד האלוהים. כלומר, אלה יחסים שבין אדם גשמי ובין משהו שהוא מקבל על עצמו כרעיון.

„לא. זה לא עניין רעיוני. זהו עניין אקסיסטנציאלי. אני אתן לך דוגמה מוחשית. כל אחד יודע כי ההתגלמות האלוהית של האמונה ביהדות היא יום הכיפורים. והנה, בכל יום הכיפורים לא מדובר כלל על אלוהים, מדובר רק על האדם. אף מלה על אלוהים. איך אתה עומד בחייך פה לפני אלוהים".

– ללא שום תגובה מצידו.

„אם אדם מקבל על עצמו עול תורה ומצוות, זה מתבטא באורחות שולחן, בחיי האישות, בעבודה – כלומר בכל האקסיסטנציה האנושית. על איזו תגובה אפשר פה לדבר בכלל?"

– על מה אתה חולם?

„אני לא זוכר חלומות, אולי משום שאני לא מייחס חשיבות רבה לדברים האלה".

– החלומות שהוא ירכוז?

„יתכן שאתה רוצה לשאול אותי כאן שאלה מקצועית, שאלה שנוגעת לתחום הפסיכולוגיה. זה נושא שבו אני מעורה מאוד מאוד. הפונקציה של החלום בקיום האנושי הוא עדיין דבר סתום. אינני חושב שיש לזה משמעות לגבי חייו המודעים של האדם. ברור שאני מבטל כאן את הפסיכואנליזה ביטול גמור".

– אבל החלום יכול להיות שער אל מה שסתום?

„אין אנחנו יודעים. לנה בכלל אדם הולם? אגב, אתה יודע שהשאלה היסודית, שלא נותנים את הדעת עליה, היא מדוע אנחנו בכלל ישנים? מהי הפונקציה הפיזיולוגית של השינה? אדם מבלה בין רבע לשליש מחייו בשינה. אמרו שזה לשם מרגוע. עכשיו יודעים בוודאות, שזה לא אמת. פעילות המוח אינטנסיבית מאוד בשעת השינה, לא פחות מאשר בשעת הערות, אם כי, כמובן, זוהי פעילות באופן אחר. וזאת אומרת, שאי אפשר לדבר כאן על מרגוע. אבל אני מודה שעניין החלום לא מעניין אותי ביותר. אני בקושי מתמצא בהיי הערות שלי..."

– אתה מאמין בגן עדן?

„מה זה גן עדן? זה מושג גיאוגראפי?"

– ובתחיית המתים?

„למה אתה מתכוון?"

– לקץ כל זמן.

„בתחום הפילוסופיה, שאלת הזמן היא אחת השאלות הקשות ביותר. התחלת זמן. סוף של זמן. מה שאנחנו מכירים, זה הזמן שישנו. מה פתאום נתפסת לשאלות כאלה?"

– חשבתי, אני יודע, שבגיל 85 אלה הבעיות המעניינות.

„מה הבדל בין גיל 85 וגיל 15?"

– הידע.

„הו".

– אז אתה מאמין בתחיית המתים או לא?

„תגיד לי, באמת, למה אתה מתכוון".

– מלכות שמיים.

„מלכות שמיים על פני הארץ תהיה כאשר בני אדם יקבלו על עצמם עול תורה ומצוות. זה חר משמעי לגמרי".

■■■

לייבוביץ נולד בריגה ב־1903. רכש את השכלתו היהודית בבית הוריו ואת השכלתו הכללית וכולל תואר ברפואה, „אף שמעולם לא עמדתי אצל מיטת חולה", באוניברסיטאות במערב אירופה. מ־1934, הוא שייך לסגל מורי האוניברסיטה העברית. היה פרופסור לכימיה

אורגנית ואחר כך לכימיה ביולוגית בפקולטה למדעי הטבע, ופרופסור לנוירופיסיולוגיה בפקולטה לרפואה.

לצד הקאריירה האוניברסיטאית שלו, במהלכה פירסם למעלה מ־60 חיבורים מדעיים – „שנועדו ל־250 איש בלבד, ברחבי העולם, שכולם מכירים זה את זה אישית או על פי התכתבות. 10 אנשים כאן, 50 באמריקה, 20 באנגליה וכולי" – הטביע את חותמו על החיים החברתיים בארץ, במאמרים, בהרצאות, בשיחות רדיו וכלוויזיה. מ־1956 עד 1972, היה העורך הראשי של האנציקלופדיה העברית. ב־1973, יצא לגימלאות ומאז הוא מתרכז במחלקה לפילוסופיה באוניברסיטה העברית.

במסיבה שנערכה לכבוד צאת הספר ה־100 של „האוניברסיטה המשודרת", פרוייקט של גלי צה"ל, פגש פרופ' ישעיהו לייבוביץ את שר הביטחון, יצחק רבין. לייבוביץ העביר ארבעה קורסים במסגרת זו, הוא ניגש לרבין ואמר לו כי בזכות הסדרה, משרד הביטחון „מכבד על כמה דברים שהוא עושה ואשר זקוקים מאוד לכפרה".

– אתה עדיין מחזיק בדעה כי, כדברי רבי עקיבא, אתה מנוצח רק בידי בעל מלאכה אחת?

„זה נכון, זה אני יכול להגיד על עצמי. התקוותי על הרבה שטחים משום שהתעניינתי בהם. לא התרכזתי באף תחום אחד ומיוחד. ולכן בשום תחום לא יצרתי שום דבר גדול. אבל אני לא מתחרט על הדבר הזה. אני מתמצא בכל התחומים האלה, פילוסופיה, עולמה של הלכה, 40 שנה עבדתי בתחום הביוכימיה והגעתי למעמד. הייתי מנהל מחלקה באוניברסיטה העברית, אבל לא התרכזתי בנושא אחד. הכל עניין אותי".

– אבל יש קסם בבעל מלאכה אחת?

„אם אתה רוצה להשיג דבר גדול, אתה צריך להתרכז בתחום אחד, ולכן אינני מסוגל בשום אופן".

– אתה הולך לבית הכנסת כל יום?

„כן".

– האנשים שם, מכירים את דעותיך הנחרצות על המשטר הדתי בארץ, על מסורת של הדת, ביטויים קשים עוד יותר. איך הם מתייחסים אליך?

„איך מתייחסים אלי? מתייחסים אלי כאל כל אדם שבא לבית כנסת. לדעת שלי יש קשר לתפילת שחרית? אנשים באים להתפלל בשש וחצי בבוקר, ומה מה שיש להם להתייחס?"

– מי הם? אנשי אוניברסיטה פועלים?

„הטיפשות האנושית? השאלה מה רע יותר, הטיפשות או הרשעות"

„תחיית המתים? אתה מתכוון למלכות השמיים. היא תהיה כאשר בני אדם יקבלו על עצמם עול תורה ומצוות. זה חד משמעי לגמרי"

„עכשיו, כשאני בן 85, אינני יודע כלל אם יש לעולם מובן. בעולם יש מציאות. הוא ישנו"

„יש אנשי אוניברסיטה. פועלים? לא, איני חושב. זו לא סביבה של פועלים".

■■■

בכל, זאת היה מעניין לראות את התגובות של באי בית הכנסת של לייבוביץ, אם היה אומר להם את שכתב פעמים רבות, כי „היהדות אינה הומניזם". לפי טענתו, הבעיה החברתית, או כל בעיה אחרת מבעיות האדם, אינן מעסיקות את „היהדות" כלל. היהדות כולה אך ורק קיום המצוות.

– אין ערך לאדם, אתה אומר, אלא במעמדו לפני האל. האם היהדות באמת אינה הומניסטית?

„בוא אשאל אותך איזה דבר. מי, לדעתך, במדינת ישראל הוא הומניסטי. חוג, או אדם מסויים, או תנועה?"

– נגיד שבמפלגת העבודה יש צד הומניסטי.

„ככה? מי שמסכים לחוק שירות חובה בצבא הוא הומניסט? לא? יפה. אז הוצאנו אותה מכלל הומניזם. תגיד לי אתה מיהו הומניסט".

– אתה הומניסט?

„ברור שלא, כי אני הלא מחייב שירות בצבא. אני שואל את עצמי אם יש כאן בכלל הומניסטים. הומניסט צריך להיות קודם כל פאציפיסט. ואני לא כזה. אני מאמין, כי אכן יש דברים עליהם יש להרוג או ליהרג. הומניסט גם צריך להיות קוסמופוליט. מי שיש לו תורה לאומית, לא יכול להיות הומניסט. דבר שלישי ומעורר ספקות הוא שאני חושב, כי הומניסט אמיתי צריך להיות גם אנרכיסט, השולל לחלוטין את קיומו של המנגנון השלטוני של המדינה. ורביעית, הומניסט חייב להיות אתאיסט. ולי אין אף דבר מכל ארבעה אלה. ואילו כאן, כל שרץ שהוא אתאיסט רואה את עצמו כהומניסט גדול, רק משום שהוא אתאיסט. גם היטלר היה אתאיסט".

– מי נחשב בעיניך בכל זאת להומניסט?

„בדורות האחרונים? אולי טולסטוי היה כזה. התקיימו בו כל ארבעת הדברים האלה".

– וקאנט.

„הערה מעניינת. אמנם הוא לא יכול היה להגיד את כל מה שהוא חשב על בעיות המדינה. אבל אני חושב, שאולי באמת התקיימו בו ארבעת הדברים האלה".

– נחזור לעניין שיהדות אינה שווה הומניזם. כאשר מנהיג יהודי באמריקה אומר, כי אין זה יהודי להכות מפגינים בשטחים, הוא לא יודע על מה הוא מדבר?

„לא שייך שזה לא יהודי. זה פשוט לא אנושי. חוליגניזם פאשיסטי

„עתיד מדינת ישראל? תזכור את דרום וייטנאם. 10 שנים היא התקיימה, עד שהאמריקאים החליטו להסתלק משם"

איננו דבר בלתי יהודי, אלא אנטי אנושי, זה מה שקורה עכשיו בשטחים. חוליגניזם יודו־נאצי".

– קראתי היום סיפור מעוזה. בחור סיפר, כי הוא ואנשים נוספים נעצרו, נלקחו לחוף הים ושם ניתנו להם מיספרים. כל פעם שקראו במיספר של אחד מהם, היה עליו לעשות את מה שאמרו לו לעשות. אני לא אגיד לך מה אמרו לו לעשות, אתה בוודאי מתאר לך.

„זה כמו במחנה ריכוז. אמרתי לך. אנחנו נגיע להקמת מחנות ריכוז. ואלה שנקראים אצלנו אנשי שמאל, שמאליים, יילכו למחנות הריכוז כמו כלבים מוכים, כמו הסוציאל־דמוקרטים הגרמנים".

– יילקחו?

„לא, לא. הם יילכו".

– הם יוכלו להתנגד?

„בוודאי. כל המשטר הזה יכול להתקיים רק משום שיש איזה קונזנסוס, לפחות מדומה. ברגע ש־1000 איש יגידו, כי הם מסרבים לשרת בשטחים, כל המשטר הזה יתפוצץ".

■■■

צעירים, בהם חיילים רבים, כותבים אל לייבוביץ ובאים אליו, שואלים בעצתו של מכשף השבט. מבקשים ממנו מילים לשים על המבוכה, להרגיע את הקונפליקט המוסרי המתעורר בין מערכת הערכים של הבית והמציאות הקשה של „משימות השיטור".

– מה אתה אומר לבחור כזה שבא אליך?

„באים אלי הרבה, אני ממש מוצף. אני אומר, שאי אפשר לדרוש מהיחיד להיות גיבור. אתה לא יכול לדרוש מאדם אחר שיהיה גיבור. גם מבחינה חברתית אין טעם בדבר הזה. מבחינה קולקטיבית, זה דבר אחר, 1000 איש שיכתבו לשר הביטחון כי הם מסרבים לשרת בשטחים? זה יכול להפוך את המשטר על פניו. מה יעשו ל־1000 איש? חייבים יהיו להעמיד אותם למשפט צבאי, אחרת הצבא יתערער. אני אתייצב בצורה הברורה ביותר לצידם. אבל אינני דורש את זה מן היחיד".

– אתה מצליח להקל על אלה שבאים?

„כן, הם אומרים שכן. בחורים מקיבוצים של השומר הצעיר. אני שואל אותם, למה באתם אלי. והם אומרים, קראנו ממך דברים שאתה כתבת, וזו התשובה. באים גם מבני עקיבא. למרות שהם יודעים בדיוק מה אני חושב".

לייבוביץ מביא את מלחמת של"ג כסמן להתפשטות ההבנה, כי המצב הנוכחי יוביל את ישראל לקראת אבדון. מחשבה זו, שקודם לכן לא היו לה שותפים רבים, ולהיפך, בעיני השומעים נתפסה רק כשיגעון נוסף של מכשף השבט הזקן – כבר איננה יחודית לקומץ קטן.

צר לו על שהוא מנוע, מטעמים ידועים, למסור שמות, כמו של מפקדים בכירים בצה"ל, שהביעו באוזניו דאגה כזאת. „דרוש שינוי של 150 מעלות בקו המדיני. הקו של ארץ ישראל השלמה הוא הקו לאבדון".

■■■

בחיבוריו של לייבוביץ מתבררת תפיסה קמאית כמעט של הדת, כמערכת סגורה שהאדם מקבל אותה על עצמו, לשמה, רק לשמה. בעניין הזה אין שום מודרניזציה, והאמונה הצרופה של אדם כיום היא בדיוק כזאת של אדם לפני מאה דורות.

– היהדות שאתה מתאר לא מושכת במיוחד.

„את מי?"

– את מי שלא מאמין.

„ומה? היהדות איננה סרט קולנוע שצריך לחבב את עצמו על בני אדם".

– והיהדות של מאה שערים?

„היא רק עוד אחד מסימני הדגנרציה של היהדות. זה קשור לשני המשברים הכרוכים זה בזה, המשבר של היהדות והמשבר של העם היהודי.

„זה התחיל במאה ה־19. בלי שום קשר למדינת ישראל, אני לא בטוח בכלל בקשר לעתידו של העם היהודי. לגבי מדינת ישראל, אין שום ספק. אם היא תמשיך בקו של ארץ ישראל השלמה, תוך שנים ספורות היא אבודה. אם נגיע לשלום על בסיס של חלוקה, יש למדינת ישראל סיכוי להתקיים, אם כי בהיסטוריה אין שום ערובה. וזה כשלעצמו לא קשור כלל לעתיד העם היהודי".

– אתה מדבר על משבר בעם היהודי, אבל אתה בעצמך מודה, כי מעולם לא היה ליהודים ברחבי עולם, להוציא את רוסיה, כל כך טוב.

„העם היהודי נמצא בתהליך של התפוררות בתוכו. מדינת ישראל לא שינתה כלום".

– אתה יכול להניח שאולי זה רצונו של האלוהים, ההתפוררות שאתה מדבר עליה?

„אינני יודע מה רצונו של האלוהים, אין לי קומוניקאציה עם השמיים. כל מיני רבנים אידיוטים מתנהגים כאילו יש להם קומוניקאציה כזאת".

– יש לדעתך איזו זיקה בין ההיחלשות של העם היהודי וההתגברות של הפונדמנטליזם הערבי איסלמי?

„לא, לא. אני לא יכול לשפוט על זה. אינני יודע מהו האיסלאם השיעי".

– אתה יודע, בבית הקברות הצבאי של טהרן יש מזרקה של מים אדומים. סמל של דם וגבורה.

„סמלים. כל מיני דברים שחומייני השתעשע בהם".

– אמרת לא פעם שההליכה ההמונית־טקסית לכותל היא „עבודה זרה". האם זה חל גם על המוסלמים באל אקצה?

„יש כאן הבדל. אני לא מכיר את עולמם הם. אני יודע שבשביל היהדות, לכותל המערבי אין שום משמעות. יכול להיות שגם אצלם אל אקצה היא אמצעי לתעמולה לאומית. אבל לגבי הכותל, אין שום ספק".

– האם יתכן שהעם היהודי, עמו של אלוהים, ייעלם?

„העם היהודי הוא עמו של אלוהים במידה שהוא מכיר באלוהים. העם הפאראגוואי איננו עמו של אלוהים? בקשר למדינת ישראל, הדי זה פשוט. היא לא רצתה בשלום אף פעם. מדינת ישראל מעוניינת בכיבושים ולא בשלום. מי אמר 'אני מעדיף את שארם א שייך בלי שלום על שלום בלי שארם א שייך?' זה לא אמר מאיר כהנא. גם לא מנחם בגין. אמר את זה משה דיין, שהיה אז נציג תנועת העבודה. אשר לעם היהודי, השאלה הרבה יותר סבוכה".

– אתה עוסק הרבה בניסוח היחסים בין מדע ואמונה. האם יש כאן איזו אפולוגטיקה אישית?

„איזו אפולוגטיקה? הגדרת המדע היא אחד הנושאים הגדולים ביותר של הפילוסופיה. זה דבר שאני עוסק בו, פילוסופיה של המדע. אבל איזה קשר יש בין השניים? בני אדם משתמשים במדע, זה כן. אבל המדע עצמו אינדיפרנטי (שווה נפש, חף) מכל כוונה ומכל מגמה. לא שייך בכלל לאלוהים. מבחינה מדעית, אין איסור ואין חיוב. אין טוב ואין רע. ואילו האמונה היא הכרעה של אדם לקבל על עצמו עול תורה ומצוות".

■■■

– יש דבר כולשהו שאתה מצטער כי עשית אותו?

„קשה מאוד לענות על זה. אדם לא יכול לעשות אנאליזה של עצמו".

– יש איזה דבר שאתה מצטער שלא עשית?

„כן. שלא למדתי ערבית. על זה אני מצטער מאוד. ואת זה יכולתי לעשות בקלות".

– יש לך זיכרון שהוא עכשיו, 85, חזק יותר מכל האחרים?

„שוב, אני אומר לך, זו שאלה קשה ביותר. איך אדם יכול למדוד את הכובד של הזכרונות? אני חי בהווה, כל אדם חי בהווה".

– כי רק בהווה אפשר להיאחז?

„חיים בהווה. כי ככה זה".

– אין ישועה בעבר?

„לא, אבל אני זוכר. אני למשל זוכר בחיוניות רבה את יום פרוץ מלחמת העולם הראשונה. זה חי ממש לנגד עיני. כשאני מספר את זה לצעירים, זה נשמע להם ממש כמו המלחמה הטרויאנית. פרהיסטוריה. ואני זוכר את זה ממש. יום ראשון בשבוע. עשרה באב. תשעה באב נדחה. היום שבו החלה תקופה חדשה לאנושות".

– איפה היית?

„במולדתי, בריגה".

– היתה איזו התרגשות אישית?

„אנשים חשבו, כמובן, שתהיה מלחמה, שתימשך שבועות ספורים, שהגבול יזוז כאן 20 קילומטר מערבה, שם 20 קילומטר מזרחה, וצד אחד ישלם פיצויים. שהעולם ישתנה? איש לא חשב על זה".

■■■

– כשאתה חושב על חייך, אתה חושב במושגים של זמן או של מרחב?

„במושגים של זמן".

– מסתכל אחורה לפעמים?

„וכי יש אדם שאיננו נזכר? הנה, כאן, תצלום של בני הבכור שאיננו. אנחנו, אשתי ואני, זוכרים אותו. הוא מת בגיל 38, מסרטן כמובן. זוכרים אותו כל הזמן. צריך לחיות גם עם זה".

– עכשיו, בגיל הזה, אתה יודע משהו על מובנו של העולם, שאיוב ביקש לדעת?

„עכשיו איני יודע כלל אם יש לעולם מובן. בעולם יש מציאות. הוא ישנו".

– היהודים שהלכו למות על קידוש השם, בשואה, פעלו כשורה מבחינה דתית?

„כן, כשורה".

„זיכרון שהוא עכשיו, 85, חזק יותר מכל האחרים? איך אדם יכול למדוד את הכובד של הזכרונות? אני חי בהווה"

– אתה יכול להבין את זה?

„אני אשאל אותך. אתה לא מתפלא על מי שאומר שטוב למות בעד ארצנו..."

– למה? אני מתפלא מאוד.

„כן? באמת? אז טוב למות על קידוש השם".

– היה איזה דבר שאתה היית מוכן למות למענו?

„אסור לאדם להגיד דבר כזה, כל עוד לא נמצא באותו מצב. אדם יכול להגיד, אולי בכנות גמורה, כי הנה, בעד הדבר הזה אני מוכן למות. אבל בבוא הרגע שבו ייאמר לו 'אתה צריך למות', הוא כבר לא... ועל זה נאמר אל תדין את חברך עד שלא תגיע למקומו.

„לכאן קשורה שאלה אחרת, של המתות חסד, דבר שאני מתנגד לו באופן מוחלט. רופאים נאלצים להתמודד בצורה אישית עם לחצים. סיפר לי רופא אחד על אדם אשר, בשפיות גמורה, כשהיה בריא, אמר כי אם הוא יגיע למצב של אפיסת כוחות וכולי, לא לעשות דבר כדי להאריך את חייו. שינתקו אותו מן המכשירים. והנה, ברגע שזה קרה, הוא רצה להמשיך לחיות".

■■■

גרטה, רעייתו של לייבוביץ' חוזרת הביתה. לא נכנסת לחדר של הראיון. כמה מראיינים כבר ראתה, כמה דברים שמעה על כל זה. שיער לבן. מחייכת. לא, היא לא הצטלמה אף פעם וגם הפעם לא, גם לא בתור מתנת יום הולדת 85 לבעלה.

בדברים שכתב לייבוביץ, אין התייחסות אישית וחשובה יותר מזו שיש לו כלפי הרמב"ם, אותו הוא מכנה „אדוננו הרמב"ם". חוץ ממנו, אף אחד לא זוכה אצלו. „ומה אתה רוצה", אומר לייבוביץ, „שאני אגיד

ארוננו יצחק שמיר?"

– אתה הולך לקולנוע?

„כן. לפעמים אני הולך".

– אין לך וידאו בבית.

„לא. הטלוויזיה מספיקה. הטלוויזיה שלנו ברמה נמוכה מאוד".

– מה אתה קורא?

„מה שנותנים לי לקרוא, אני קורא".

– ספרות יפה?

„לא הרבה. לא הרבה".

– אתה קורא בעיתונים סיפורי על מעשי פשע, רצח? זה מעניין?

„אני קורא. מה זה מעניין? מה אני יכול להסיק מזה? שהעולם רע? אני קורא את זה כמו שאתה קורא את זה".

– אתה משתאה על הטיפשות האנושית?

„כן. השאלה מה רע יותר, הטיפשות או הרשעות".

– אם היו מבקשים ממך שתגדיר, בתמציות, את מה שאתה מנסה להגיד כל הזמן, מה היית אומר?

„תלוי באיזה תחום. אם זה לגבי מדינת ישראל, הייתי אומר שצריך קודם כל להשתחרר מהכיבוש. זה עניין של חיים ומוות. בהיסטוריה של המאה ה־20, האדם שאני מעריך אותו ביותר הוא שארל דה גול, ומדוע? משום שהוא שיחרר את צרפת מן האימפריה הקולוניאלית שלה. כך הוא הציל את צרפת. שים לב, לא לשחרר את הערבים אלא לשחרר את ישראל מן הקללה הזאת".

– אתה יודע, במסגרת ציון 20 שנה למלחמת ששת הימים, היה דיון של אלופי הצבא במלחמה ההיא. הם טענו, כי הם לא ידעו מה לעשות בשטחים שכבשו, לא היתה שום מדיניות.

„כן. כדברים האלה אני שומע עכשיו מקצינים בכירים, מדברים על צעידה לקראת חורבן. כן. ואת זה אני שומע מאנשים שלא פיללתי לשמוע מהם דברים כאלה. והפיתרון? יכול להיות שאמריקה וברית המועצות יכפו פיתרון; או שהממשל האמריקאי יעכב את המענק".

– מאיפה הביטחון בישראל שזה לא יקרה?

„על זה אני באמת תמה. הרי לא כולם אידיוטים פה. או די בכך שמועצת הביטחון תטיל סנקציות וארצות הברית לא תטיל וטו. הלא חוט דק תלוי מן הבית הלבן לפה ובזה קיומנו".

– וכל פעם פה מותחים אותו, כדי לברר עד כמה אפשר לשחק בזה ולראות אם זה אמיתי?

„כן, כן. תזכור את דרום וייטנאם. 10 שנים היא התקיימה, עד שהאמריקאים החליטו להסתלק משם".

– זה יכול לקרות גם כאן?

„יתכן מאוד. מבחינה הגיונית, זה אפילו צריך לבוא. אתה יודע, 10 אחוז מהתלמידים שלי באוניברסיטה הם ערבים, ערבים ישראלים, כמובן. יש לי שיחות מאוד מעניינות איתם. אחד מהם אישר, כמובן, כמו כל חבריו, מאנשי אש"ף, וזה מובן מאליו, אמר לי כי איננו רואה טעם במה שהם עושים כאן, שהרי כולנו מבינים שמדינת ישראל לא תתקיים לאורך ימים, אז לשם מה האלימות. ויתכן שהוא צודק.

„ומה עוד שמעתי? ערבי בא מכפרו ומה הוא רואה? כל עובדי הבניין הם ערבים. כל העובדים בכבישים הם ערבים. כל העובדים בבתי המטבחיים ובמסעדות הם ערבים. וכל הזונות הן יהודיות. אמרתי לו, אלמלא היהודים, אתה היית עכשיו יושב בכפר שלך במשולש ועובד את האדמה במחרשה. והנה בזכות היהודים אתה עושה תואר שני. כן, הוא אמר, אני מבין את זה היטב, אבל אתה חושב שאני אמכור את עצמי? הוא לא מכחיש כלל שמעולם לא היה להם טוב כמו עכשיו".

מה לייבוביץ נתן לי, אישית? זה היה לפני 20 שנה, אני חושב. ישבתי בתחנת הרכבת בחיפה, מחכה לרכבת תל אביב, בחופשה מהצבא. היאוש הקיומי הנואש של הנעורים, היאוש הקיומי המתוק של הנעורים. אני לא זוכר באיזה עיתון היה המאמר שקראתי אז, אבל לגבי הוא הכיל את הגילוי המשמעותי ביותר של התקופה. לייבוביץ דיבר על ההבדל המהותי בין צרכים ובין ערכים, מושגים שאין ביניהם הפרדה במוחו של צעיר מתבלט. ואיזה צעיר לא מתלבט בשאלות מיותרות, רק משום שאיננו יודע להבחין בין צורך ובין ערך. לקחתי אז מדבריו מה שלקחתי, ועד עכשיו זה איתי.

„צרכים וערכים?" אומר לייבוביץ עכשיו ומשמיע את הצחוק של המכשף הזקן, הצחוק שנושא את הדי הרעם בהרים. „ערכים הם דברים שאין בהם צורך מבחינה אובייקטיבית. אבל זה כמובן לא מספיק, כי יש הרבה דברים שאין בהם צורך מבחינה אובייקטיבית, והם לא ערכים. אם זהו צורך מבחינה אובייקטיבית, הוא חסר ערך. אין ברירה. צריך. והדברים הערכיים האלה מעטים מאוד בקיום האנושי".

– זו שאלה של בחירה?

„האדם הרי לא צריך לחיות, הוא יכול להתאבד. לחיות זה לא צורך. זהו רצון של האדם. בניסות ציני ואכזרי, הצורך האובייקטיבי היחיד לגבי האדם זהו למות. ובכן, ערכים הם דברים שמבחינה אובייקטיבית לא צריך אותם ואדם מכריע עליהם ומוכן למות למענם. המולדת. הרגל. הכבוד. השלטון".

– אהבה?

„הו, כן".

– יש בך עדיין איזה ילד פנימי שמשתאה על הכל? ישעיהו קטן, שמסתכל על העולם ומשתאה?

„העולם מופלא ומעורר השתאות בלאו הכי. כדי להבין את העולם, אדם צריך להימצא מחוץ לעולם. אבל אדם לא יכול להימצא מחוץ לעולם. הוא נשאר בתוך העולם ואז העולם לא מובן לנו".

ואחר כך, בשמחה של ילד, אומר מכשף המילים הזקן כי כן, אחרי הרצאה שהוא צריך לתת באותו יום, יהיה לו חופש, כל חורש מרחשוואר. תלמידים יבואו אליו, תועים יבואו לשאול בעצתו. זה לא ימריע לבני חוג לייבוביץ, ככה הם חיים כל הזמן.

– אתה חושב לפעמים על הוריך?

„אני זוכר אותם".

– רצית פעם להיות חבר כנסת?

„עם מי?"

– גביר סיעת יחיד. יש ודאי 50 אלף איש שהיו מצביעים בשבילך.

„בשביל מה חסר כוח ציבורי שישנה את הקו המדיני. עכשיו אנחנו מיהודים במידה. בזמן האחרון, מדינת ישראל משניאה את עצמה על העם היהודי בעולם. היו לי שיחות, פה בטלפון הזה, מיהודים צרפתים נכבדים. הם אומרים, שעוד לא היה כדבר הזה. הם מתחילים להתבייש במדינת ישראל".

– ומה אמרת להם?

„מה אמרתי להם? יש להתבייש במדינת ישראל".

– יורד גשם. אתה אוהב חורף?

„חורף? אולי זה באמת סימן של הזקנות. כי עכשיו אני לא אוהב חורף. זה ברור לי שזה סימן של זיקנה". ■

„הצורך האובייקטיבי היחיד לגבי האדם זה למות... אינני יודע מה רצונו של האלוהים, אין לי קומוניקאציה עם השמיים"

מהפיכת התינוקות הנדרשת מגיעה!

פפיונים

סינרים חד־פעמיים

אחרי החיתולים החד־פעמיים מגיעים הפפיונים.
מעתה החיים נוחים יותר, קלים יותר. לא עוד סינרי בד מוכתמים או סינרי פלסטיק קשיחים.

הפפיונים נולדו!
פפיונים, סינרים חד־פעמיים לתינוקות, אוכלים, זורקים.

לכל פפיון יש:
כיס רחב המיועד לקלוט את שיירי המזון שנופלים בין ביס לביס.
2 שכבות אחת אטומה, בפני רטיבות, השניה רכה, בעלת כושר ספיגה.
יתרון נוסף – **מדבקות רב פעמיות.**

אין טירחה, אין כביסה! הילד תמיד נקי
לבחירתך אריזת היכרות בת 10 פפיונים.
ואריזה חסכונית בת 30 פפיונים + 5 חינם!

שוקולדים קטנים-לאפיה גדול

אופנהיימר־מסורת מתוקה יו

גודי ניר-מוזס

מהיום היא כל הזמן אשתו

אני קלוד עמר, אשתו החדשה של רפי אדרי, פוליטיקאי ישראלי שאפתן, לומדת עברית, רוכשת חברים, מצניעה את עושרה המופלג • שניהם משבחים את ג'ואן, האשה הקודמת, על הגט המהיר ועל האלגנטיות שלה

אני קלוד עמר־אדרי. תצלום: אסנת קרסננסקי. מכוניות גולף צנועה, בגדים של „איב סן לורן" פאריז

את דלת הסוויטה המפוארת במלון „דניאל" פותחת אשה מאושרת. עיניים חומות, קטנות ונוצצות, חיוך זוהר שלא נזקק לאיפור, רעמת שיער חום, מונחת בטבעיות על גב חטוב. העיניים שלי יורדות ומגלות גוף שלא היה מבייש דוגמנית צמרת.

את הגיזרה הזאת עוטפות חצאית וחולצה בצבע זית אפור, פשוטות למראה, הדוקות מאוד לגוף, יצירה של המעצב הצרפתי־מרוקאי איזרן אליה. את המותניים הצרות עוטפת חגורת עור שחורה. נעלי עקב מרשימות בחום ושחור משלימות את ההופעה הרעננה, הסקסית, של אני קלוד אדרי, אחת הנשים המדוברות ביותר השנה, באיזור הזה של אגן הים התיכון.

אני קלוד, 38, משתדלת להימנע מכל חשיפה אישית. היא אומרת, שלא ידעה כי חתונתה עם רפי אדרי תעורר כל כך הרבה הדים. עד עתה, דחתה בהחלטיות כל ניסיון של עיתונאים לראיין אותה. התוודעתי אליה במסיבת החתונה שערכה עבורה חנה זמר, עורכת „דבר". נוצר בינינו 'קליק' והגעתי לביקור ידידותי, בלי כוונת כתיבה. היא מדברת אנגלית וצרפתית, ובין לבין, צוחקת צחוק שגורם לך לרצות להישאר איתה, להידבק באושר הזה שלה.

חוסר הפירגון הישראלי סיפר על אהבה בערבון מוגבל, הקשורה קשר הדוק לחשבון הבנק השמן של אביה של אני קלוד, המיליונר היהודי־מרוקאי דוד עמר. סיפרו שעמר יהיה מרוצה מאוד אם יהפוך חתנו החדש לשר בממשלה, ויביע זאת בתמיכה במפלגת העבודה.

■■■

רפי אדרי צוחק. לדבריו, לו היה מבקש לעצמו כיסא של שר, היה מקבל. העניין הוא, שהוא רוצה תיק כלכלי. בנייה, או מסחר ותעשיה. בריאות ותקשורת לא מלהיבים אותו.

מי שטוען מה שטוען, לא ראה את השניים האלה ביחד. אני קלוד קוראת לרפי „מון שרי", והוא עונה לה ב„מון אמור", ובמכתבי אהבה. הדיאלוגים ביניהם בצרפתית רכה, מפנקים ומתפנקים.

סלון הסוויטה עמוס, זרי פרחים, שממשיכים לזרום לכאן. חברים, פוליטיקאים, ידידי המשפחות. הזוג הטרי משגר את זרי הפרחים לבתי חולים. ליד המנורה תמונות הצאצאים, שלה ושלו, כלי כסף מרוקאים קטנים, המשרים על החדר במלון מעט מאווירת הבית, עד שימצאו מקום משלהם. זה מה שיש, והאמת היא שזה לא רע בכלל. מזוודות גוצ'י חומות גדולות ומהודרות, מונחות בסדר מופתי על מתקן המיועד לכך. הצצה לאמבטיה מגלה פריטי לבוש התלויים שם לייבוש. בת המיליונר מכבסת במו ידיה.

פרוזדור הכניסה הפך לחדר הלבשה, מעילי פרווה תלויים שם בסדר מופתי. בחיוך מבוייש היא מודה, שהיא מאוד אוהבת להתלבש. אירופו לבוש, היא מספרת ששמלת החתונה, שעיצב עבורה הצרפתי אקמונה לה לאונה, לא כל כך מצאה חן בעיני אביה.

אני קלוד חושבת שהמגורים במלון הם דרך ביניים טובה לקראת חייה החדשים. צעד אחד לפני ההתיישבות האמיתית בבית משלה, מקל מעט את המעבר לסביבה זרה, נותן זמן להתרגל.

■■■

אין לה, לגברת אדרי החדשה, שום מניירה של בת מיליונר. אין כאן שמץ של סנוביזם, אין גינוני שוויץ, אין הררי תכשיטים. היא עונדת טבעת יהלום וזוג עגילים שקיבלה מתנה מרפי לחתונה. היא עדיין לא קנתה לו כלום.

הסיפורים המרושעים אודות אדרי, שנשלפו מתבודדים לכבוד החתונה, מרגיזים אותו, אבל חוץ מקיטורים קטנים, אני לא מצליחה להוציא ממנו כלום. לא מגיב, לא מוכן לומר מלה רעה על אף אחד. גם לא על יריבים יודעיו. למשל, אשת המיליונר ליליאן שלום, הידועה באי אהדתה לאדרי. שלום נעלבה מכך שאדרי מתעלם ממנה בעת ביקוריו במרוקו. אדרי לא מוכן להתייחס.

אנחנו עוזבים את הפוליטיקה ועוברים לאהבה. אני קלוד לא מבינה עדיין עברית. רפי נמצא בימי שני, שלישי ורביעי בכנסת, והיא החליטה לנצל את הימים האלה ללמוד את שפת המקומיים. בשבוע הבא, היא תתחיל ללמוד עברית, באולפן בירושלים.

■■■

אן קלוד אדרי, לשעבר עמר, 39, גרושה ואם לשניים. ג'ון דוד, בן 16, לומד בגימנסיה בפריס, ונטלי, 19, שנה אחרונה בקולג' למדעי המדינה.

היא נולדה במרוקו, באחד הבתים היפים ביותר במדינה. אביה, דוד עמר, עסק במכירת דגנים. אחר כך, הקים קונצרן שיווק של מוצרי חלב, ברומה לתנובה. בגיל 25 היה לנשיא הקהילה היהודית בעיר מגוריו, קניטרה, וכך הכיר את מלך מרוקו, חסן השני. אביו של חסן, מוחמד החמישי, אהד את היהודים, וכשנפטר חששו שבנו ישנה את הגישה. חסן התגלה כאחד המלכים היותר פרו יהודים שהיו למרוקו.

ההיכרות של עמר עם המלך הולידה עסקים משותפים. הם הקימו קונצרן מסחרי גדול המאגד בתוכו עסקי מכירות (בעיקר נחושת), הרכבת מכוניות, מוצרי חלב, שמנים וסוכר. מלבד זאת, ללא קשר למלך, בבעלותו של עמר יקבי יין בבורדו, עסקי בנייה ותעשיות בשוויץ, ועוד.

לפני כשנתיים, התקלקלו היחסים בין המלך לבין עמר. עמר היה נשיא החברה המשותפת לו ולמלך. בנו, אחיה של אני קלוד, היה הסמנכ"ל. בת המלך נישאה לבנו של שר החוץ המרוקני. בן השר, חתן המלך, רצה להשתלט על החברה, והדבר יצר מתח קשה בין שני הצעירים. המלך, כמובן, תמך בחתנו.

היום, טוען אדרי, חזרו היחסים הטובים. בראשית השנה החדשה, הוזמן עמר לביתו של המלך עם קובץ קטן של ידידים נבחרים. גם בשנה שעברה, בחג מרוקאי לאומי וביום ההולדת של המלך, היה עמר בין המוזמנים המיוחסים.

■■■

כאמור, מספרים על אדרי סיפורים. לפי שמועה אחת, אדרי גרם למתיחות בין המלך לשמעון פרס, כשביקש מפרס לשאול את המלך בקבלת פנים גדולה היכן נמצא עמר. המלך הובך, פרס חש לא בנוח, והיחסים עם אדרי התקלקלו. מקורבים לאדרי שוללים מכל וכל את הסיפור, טוענים שהמלך אף פעם לא ערך לפרס קבלת פנים רבת משתתפים, ושהאנשים היחידים שהיו בשיחות עם המלך היו אדרי, ופעם אחת נמרוד נוביק ואורי סביר.

„אין שבוע שבו אני ושמעון לא נפגשים שלוש ארבע פעמים", טוען אדרי. בשבת האחרונה, היו אצל פרס ידידים אמריקנים והזוג אדרי היה בין שמנת המוזמנים.

את ההשמצות הוא מייחס לאנשים שלא הוזמנו לפגוש את המלך, בעיקר יוצאי מרוקו, וחברים מהליכוד, שאינם יכולים להגיע למלך ללא תיווכו של אדרי. יש לו בראש שמות ספציפיים, אך אי אפשר לפתות אותו לאמר אותם.

היריבים של אדרי מתארים אותו כאדם מתנשא, שמסובב את האמת בצורה הנוחה לו. איש נעדר כריזמה, עם סגנון דיבור מלוקק, שלעולם לא יצליח לחיות הדוד לוי של המערך.

אבל, גם מי שלא אוהב אותו, לא יכול לקחת ממנו את ההישגים העסקיים. אדרי מכהן כיום כיו"ר חברת הגג של „סולל בונה" ו„שיכון עובדים". לפני שלוש שנים, קיבל לידיו חברות במצב של פשיטת רגל, והפך אותן רווחיות. לחברה לפיתוח הגליל יש היום חמש חברות בנות. לשיכון עובדים, שב־76' פשטה את הרגל, יש היום מאזנים חיוביים, ונזילות גבוהה. בזכות הצלחותיו במשק העובדים, קיבל לפני ארבע שנים הצעות עסקיות מפתות, לעמוד בראש נציגויות של חברות מחו"ל. כסף לא עניין אותו, הוא אומר. גם כשהיה נשוי לג'ואן, היה מצבו הכלכלי מצויין.

■■■

אני קלוד עצמה מעולם לא דיברה עם המלך. נפגשו בקבלות פנים גדולות, ראתה אותו מרחוק. עם בנותיו היא ביחסים טובים, מגדירה אותן כחברות שלה. אני מתעניינת איך זה לגדול במשפחה כל כך עשירה. רואה בדמיון מרצדסים, מטוס פרטי, וצבא אין סופי של משרתות. המציאות, כרגיל, שונה מהסטריאוטיפ.

הקשר ביניהם התחיל בפלירט. אדרי היה הידיד הטוב של אביה

„עד גיל עשר, גרתי בבית הורי במרוקו. היתה לי מטפלת ספרדיה אישית, גם לאחי ואחותי היו מטפלות. היו לנו עוזרות, מבשלת, גננים ושני נהגים, אחד לאבא ואחד לאמא, כולם מוסלמים. אבל, היועצים בעסק היו כולם יהודים. אני לא מדברת ערבית, היות ובבית מדברים צרפתית, ומלבד זאת רוב חיי עברו עלי בצרפת. כל השנים חייתי באווירה מאוד יהודית וציונית.

„אבי, היום בן 67, היה מגיל 25 נשיא הקהילה בעירו, ובגיל 36 הפך להיות נשיא הקהילה היהודית במרוקו. הוא היה פעיל בעליה ממרוקו, כל שליח שבא מהארץ התקבל בביתנו בשמחה ובכבוד. ישראל היתה אחד מנושאי השיחה הפופולאריים ביותר בבית". היום, מתגורר דוד עמר בקזבלנקה. יש לו אחוזת ענק, עם 15 מבנים שונים.

„בגיל עשר שלחו אותי לפנימיה בפאריז. ההתחלה היתה קשה, ניתוק מהבית, בלי פינוקים, הסתגלות לילדים שלא הכרתי, לתרבויות שונות. אחר כך, התחלתי להיות מאושרת. זו היתה פנימייה מעורבת לבנים ובנות מכל השכבות, לא רק עשירים מאוד. וזאת היתה תקופה נפלאה. את החופשים בילינו היכן שהורי שהו באותו זמן, בבית בפאריז, במרוקו, בארה"ב, או בבית הנופש שלנו במרביאה שבספרד, שם מחזיקים הורי יאכטה.

„בגיל 17 חזרתי למרוקו. שנתיים קודם לכן היכרתי בחור יהודי, ראלף כהן שמו, שהיה מנכ"ל חברת נפט. היום הוא מתעסק באופנה בפאריז. נישאנו כשאני הייתי בת 17 וחצי והוא בן 28. היום הוא בן 50. מבוגר מרפי. לא הייתי מאושרת בחיי הנישואין ולפני חמש שנים התגרשנו. בגיל 17 את עדיין ילדה, לא יודעת מה את בדיוק רוצה מהחיים. לאחר הגירושין, שמרנו אותנו ביחסים טובים, התחלתי ללמוד אמנות באקדמיה „לובר", אחד החוגים שם היה ארגון מכירות פומביות.

„הפעם היחידה בחיי שהרווחתי כסף היתה כשארגנתי תערוכות של ציירים מרוקאים. את הכסף תרמתי למוסדות צדקה. זה לא שאני מאוד עשירה. בפירוש לא. אבי עשיר, זה נכון. אני לא מסכנה, אבל גם לא מיליונרית".

■■■

אביה מפנק אותה, אוהב אותה מאוד. הוא קנה לה בית בפאריז, ליד יער בולון, וכמתנת נישואין היא תקבל וילה בהרצליה פיתוח, קרוב לילדיו של אדרי, שהותיר את ביתו בידי גרושתו.

„אבא רגשני מאוד, כשזה מגיע לילדיו. כשסיפרתי לו שאני מתכוונת להינשא לחבר הטוב שלו, הוא היה בשוק. לא הבין. התגובה הראשונה היתה, הרי הוא נשוי. אחר כך, מהר מאוד התעשת ואיחל לנו מזל טוב.

„עם אמא זה היה מסובך יותר, היא שמרנית מאוד. תמיד טיפלה ברפי כמו בבן, אבל כמובן לא העלתה בדעתה שהוא יהפך לבנה באופן חוקי. אצל אמי המשפחה היא כל העולם. היא אשה חמה ומשפחתית מאוד, שבעלה והילדות שלה הם הכל בחיים. כל היום שלה סובב סביב הטיפול באבי, איזה בלתי פוסק של אנשים, ופינוקים אינסופיים שהיא מרעיפה עליו. אחותי ואני דומות לה בזה. היא לא האמינה שאני ורפי נינשא, אבל אחר כך קיבלה אותו באהבה".

■■■

עד החתונה, התגוררה בביתה בפאריז. בשנים הראשונות לאחר הגירושין, נהגה לבלות בדיסקוטקים, לצאת עם חברים (מהמעמד הנכון, כמובן) לכל מיני מקומות בילוי בעולם. אומרת שמעולם לא אהבה לנקר עיניים. היא נוהגת במכונית גולף צנועה, אך את רוב בגדיה רוכשת בבוטיק של „איב סן לורן" בפאריז. מעצבים ישראליים היא עדיין לא מכירה, אך לפי מה שראתה עד עכשיו על הנשים הישראליות, היא מרוצה מאופטימיות וכהתלהבות.

בשנתיים האחרונות נרגעה מהבילויים. העדיפה את הבית על פני ריצות החוצה. היה לה חבר אמריקאי אך לדבריה, נישואין מעולם לא עלו על הפרק, בכל אופן לא מצידה. היחסים עם החבר הסתיימו לפני שהכירה את אדרי.

■■■

רפי אדרי, 49, יליד מרוקו, עלה ארצה כשהיה בן 16. בן יחיד לאב סוחר [illegible] ישנים ולאם תופרת. אביו חלם שיהיה רב. לאחר שעות הלימודים בבית הספר „אליאנס", למד תורה ב'חדר'. בגיל [illegible] את פעילותו בתנועת „הבונים". הסוכנות הושיבה את המשפחה בעיירת חצור [illegible] רעוע, עם שתי מיטות סוכנות פשוטות, ללא חשמל ושירותים. אמו החלה ללמוד קרוא וכתוב בגיל 60. אביו [illegible]

הקשר של אדרי עם מפלגת העבודה החל כשנרשם לבית ספר של פעילי ההסתדרות. בתום שירותו הצבאי, שב לחצור. הוא [illegible] לעירייה כפקיד, וכמשך שנה עסק [illegible] חשבונות. כעבור שנה, מונה לגזבר [illegible] למזכיר. מ־1964, הוא חבר במפלגה ומוסדותיה. אדרי ניגש וצבר את [illegible] הבגרות, והתקבל לבית הספר למינהל של האוניברסיטה.

בגיל 27, התמודד לראשונה על ראשות המועצה בחצור ונכשל. כעבור שנתיים [illegible] בחירות, ובעקבות הדחה הפך לראש מועצה. במשך תקופה ארוכה [illegible] ופעם אחת אף ביקש את התערבות בית המשפט העליון כדי למנוע את [illegible]. בעקבות הדחה נוספת, התמנה למנכ"ל החברה לפיתוח קריית שמונה והצפון. בגיל 43 נבחר לכנסת.

■■■

לראשונה שב אדרי לארץ מולדתו, כשהוא מלווה בבנו שהיה אז בן 13, היום [illegible] ביחידה קרבית מובחרת. באותה שנה [illegible] לראשונה את דוד עמר. הקליק שנוצר בין השניים הביא להזמנה אישית של אדרי אל בית המשפחה המפואר בקזבלנקה, ואדרי ובנו נשארו ללון במקום. אני קלוד היתה אז בפאריז. עמר יצר קשר חם עם אדרי. הוא העמיד לרשות האורח הישראלי מכונית עם נהג, שלקח אותו לסיורים במרוקו. היום, עמר עומד בראש ארגון „ראסמבלו" של קהילות מרוקו בעולם, ואדרי משמש כסגנו.

אחר כך, הגיע עמר ארצה, ואדרי גמל לו באירוח. עמר הוא ידיד ותיק של שמעון פרס, כבר עשרים שנה.

רפי אדרי: „ידעתי שלדוד עמר שתי בנות, אחת נשואה לפריבורג, נשיא חברת 'קונטיננטל', שבבעלותם דגנים ואוניות, והשניה אני קלוד, גרושה המתגוררת בפאריז. גם את אחיה של אני קלוד היכרתי. הפעם הראשונה שהתראנו היתה בקונגרס היהודי. אביה הציג אותה בפני. התייחסתי אליה כאל בת של ידיד. לפני שנה וחצי, היא אמרה לאביה שהיתה רוצה לעבוד למען מטרה כלשהי בישראל. להקים אקדמיה גבוהה לאמנות, ולעזור לילדים מוכי גורל".

אני קלוד: „כוונתי היתה לחלק את זמני בין ישראל לצרפת. גם הורי מחלקים את זמנם בין כל הבתים שלהם, כך גדלנו. רציתי לארגן כאן תערוכות בנושאים מזרח תיכוניים, זה תמיד עניין אותי. החלטתי לבוא לארץ, לבחון את הדברים. עד אז רפי היה בעיני חבר של אבא, זה הכל. כשהגעתי לארץ, היה טבעי שאפנה אליו, ואז החל הסיפור".

■■■

אדרי היה עדיין נשוי לג'ואן, ילידת שבריה. 22 שנים היו נשואים. היא למדה לבשל אוכל מרוקאי. הקריירה של אדרי המריאה, של ג'ואן לא. היא לא התלוננה. בתחילה התגוררו בחצור (הבית בחצור נשאר, לאחר הסכם הגרושין, בידי אדרי). אחר כך, בעזרת משפחתה של ג'ואן, רכשו וילה בהרצליה ב'. כלפי חוץ, עשו רושם של זוג אידיאלי.

הרומן בין רפי לאני קלוד החל, משני הצדדים, כפלירט, ללא עתיד. בהתחלה, לא העלו על דעתם חתונה. אחר כך, העלו. אדרי שוחח עם אשתו וסיפר לה על אני קלוד. ג'ואן הכירה את המשפחה, ידעה במי מדובר. שתי הנשים התראו לפני כן פעם או פעמיים.

אדרי מסרב לגרב מלה או חצי מלה על כל הפרשה, וכל מה שידוע מגיע מידידים משותפים של בני הזוג.

בשיחות פרטיות, אדרי מהלל את ג'ואן, על גדלות הרוח שגילתה כשהודרזה במתן הגט. אומר שמעטות הנשים שהיו נוהגות ברחבות לב כזאת, במצב דומה. אני קלוד אומרת שלא הכירה את ג'ואן, אך היא מוקירה את הדרך בה נהגה בעניין הגט. „כנראה שהיה לה חשוב שלרפי יהיה טוב".

גם ילדיו של אדרי נתנו תמיכה, לא הפנו גב, קיבלו את אני קלוד מהרגע הראשון. באמצע השיחה, מופיעים שני ילדיו של אדרי, יפי תואר, ניגשים לאני קלוד ומנשקים אותה על הלחיים. אדרי מביט, מאושר. זו לא הצגה. כל הילדים, של שניהם, היו בחתונה. באחד העיתונים נכתב שאורית, בתו הבכירה של אדרי, הזילה דמעות התרגשות.

כמעט לעצמו, אומר אדרי שילדיו הם הדבר החשוב ביותר בחייו. לולא היחס הטוב מהילדים, כל החתונה היתה מוטלת בספק. לא היה מסוגל לגרום להם לסבל כלשהו. „גם כשעבדתי 14 שעות ביום, הילדים היו מעל הכל. כך גם אני עכשיו. הם באים לכאן לבקר. לפני החתונה, הקטן היה איתנו ועם בנה של אני קלוד בחופשה באילת, והם התחברו מאוד".

■■■

אני קלוד חולמת על יום בו יבואו ילדיה לחיות בישראל. בינתיים מתגוררת בתה, נטלי, לבדה בפאריז, וג'ון דוד מתגורר עם הוריה. היא גם מקווה שיהיה לה ילד מרפי. מקווה שלא איחרה את הרכבת. רפי, היא אומרת, איש אינטליגנטי, רגוע, ישר.

יש לה בעייה (זמנית, היא מקווה) של חברות. בינתיים, יש לה כאן חברה אחת שהכירה במרוקו, כרמית גוטמן, אלמנה שמנהלת את עסקי בעלה המנוח. רוצה להכיר אנשים, היא לא מהטיפוסים המתבודדים. בינתיים, היא עסוקה בחיפוש אחרי בית מתאים. מעדיפה להיות לבד עם בעלה, מאשר לצאת לאירועים שונים.

היא אהבה מאוד את ירח הדבש שבילו באילת. „אם טוב לך בבית, אין צורך בבידורים מהחוץ. אבל, אני מודעת לכך שכאשתו של איש ציבור, אני חייבת לבוא לאירועים שונים, לארח אנשים. גם אם הסולו צריך בעיני".

אנחנו נכנסות לשבת, הטלפונים מצלצלים כאן בלי סוף. אני קלוד עונה באנגלית: רפי למטה, רפי בבר, תור. היא עדיין לא מוחה את השמות. אחר כך, רפי מודיע לה מהלובי שהילדים הגיעו, והגיע הזמן לסעודת שבת. היא מתנצלת בחינניות וממהרת אל המעלית. ■

רפי אדרי עלה ממרוקו לתוך מצוקה ישראלית. אני קלוד גדלה במרוקו עם כפית־זהב בפיה, אביה שותף־עסקי של המלך

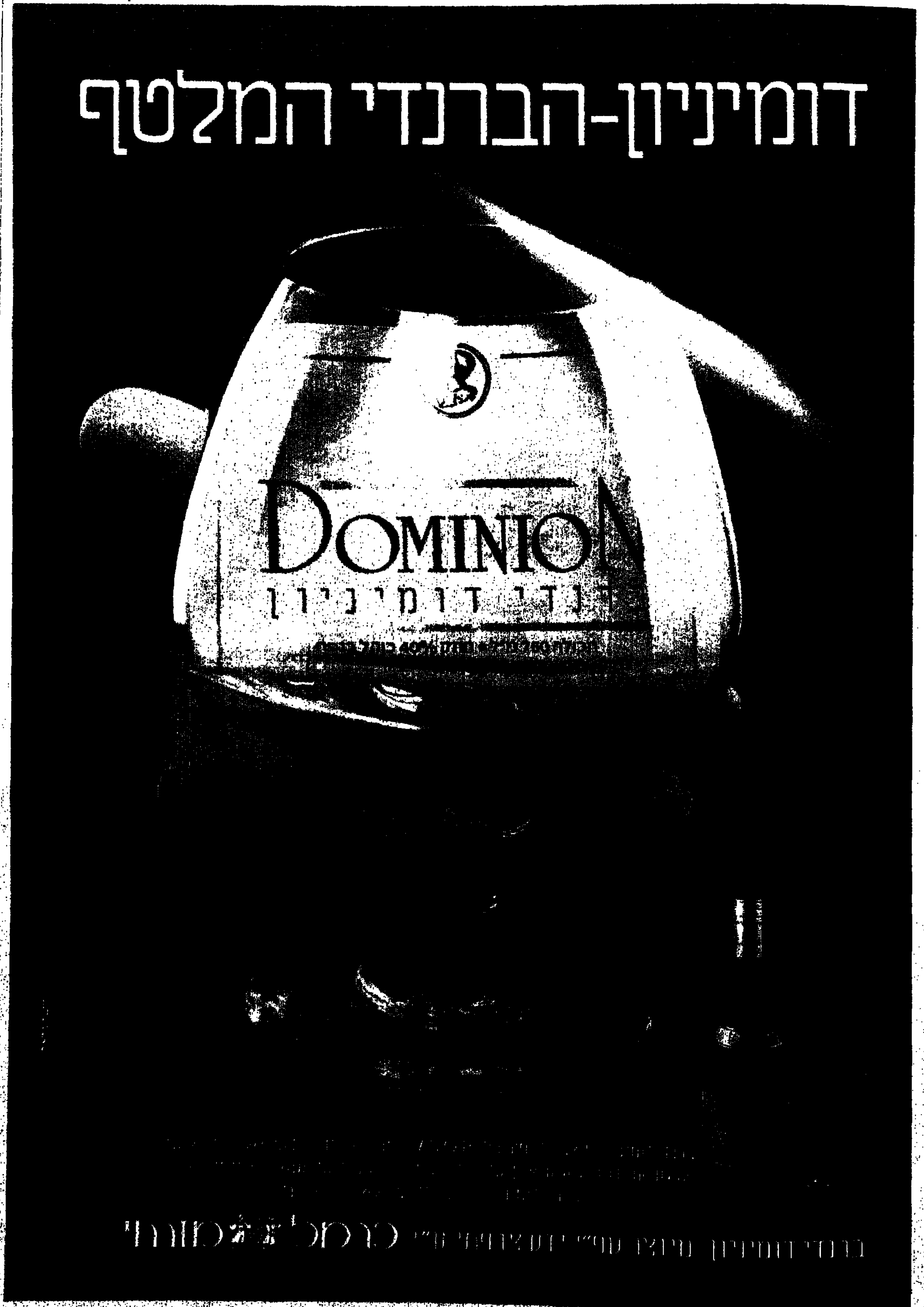

שם המשחק עסק קטן

חנא נאסר, סגן ראש עיריית בית לחם, ממתוני המנהיגים בשטחים, בעל בית חרושת למגבות • „התעשיה בגדה פרימטיבית ומאוד קטנה. כולם ביחד לא מגיעים להיקף של בית חרושת גדול אחד בישראל. אנשים אינם משקיעים בתעשיה, פוחדים"

חנא נאסר. יליד בית לחם, [illegible] גרה במקום 550 שנה. הולך [illegible] הטיפות הפוליטיות בלי להי[illegible]
תצלום: יצחק נוסף־מוזס

נחמה דואק

אנחה נפלטת מחזהו. אנחה קיומית שכזו. הפועלים, הוא אומר, חסרי אחריות. ככה אי אפשר לקיים תעשיה. חנא נאסר, 51, תעשיין, סגן ראש עיריית בית לחם, ממתוני המנהיגים בשטחים, נוצרי יליד בית לחם, משפחתו גרה שם לפחות 550 שנה בלי לעזוב, בעל בית חרושת למגבות „קנון". לא, לא סניף של בית החרושת האמריקני הידוע למגבות, אלא משהו מיושן יותר ובאיכות ירודה יותר. אגב, מנהלי בית החרושת האמריקני לא אהבו את השימוש שנעשה בשמם ופנו לערכאות. לבסוף, בהסכם פשרה, סוכם שנאסר ימשיך להשתמש בשם, והאמריקאים יוכלו לייצא ולשווק מגבות בגדה.

מפעל המגבות צמוד לבית המגורים של משפחת נאסר. בית מגורים! ארמון בנוי אבן ירושלמית ורדרדה, משקיף על קבר רחל ועל נוף הררי. הנולים יוצרים רעש בלתי אפשרי. העובדים אינם חובשים מגיני אוזניים. מגבות יוצאות מקו הייצור, בדוגמאות פרחוניות הנקנות מיצרן ברמת־גן. איכות בינונית. 38 פועלים שאינם מגיעים בזמן לעבודה וגם במחלכה יותר נחים מאשר עובדים. 100 אלף שקל מחזור לחודש. קצת יותר ממיליון לשנה. עסק קטן.

עסק קטן הוא שם המשחק בתעשיה בגדה. מעטים המפעלים הגדולים: מפעל הסיגריות בירושלים המזרחית, בית החרושת הירדני לפלסטיק בבית סחור המעסיק כמה מאות עובדים, בית החרושת לשמן זית וסבונים בשכם ובית החרושת לתרופות. השאר, עסקים קטנים, בעיקר לטקסטיל וליצור שמן זית. בדרך כלל זה עסק משפחתי, המחזיק עובד עד שניים.

עזרה ממשלתית לא קיימת. מישראל קיבלו תמיכה לתעשיה בגדה עד 1976. אחר כך סגרו את הברזים ואמרו „אין כסף". מירדן מקבל כסף להשקעה בתעשיה רק מי שיש לו נכסים בירדן או מקים מפעל מקביל בגדה המזרחית. מלכוד.

„התעשיה בגדה מאוד קטנה. ומאוד פרימיטיבית. כולם ביחד לא מגיעים להיקף של בית חרושת גדול אחד בישראל", אומר חנא נאסר. „אנשים אינם משקיעים בתעשיה, כי רבים פוחדים מהעתיד הפוליטי. כשמישהו אינו בטוח בעתידו, הוא אינו מוכן להשקיע בהווה. רבים משקיעים את כספם בגדה המזרחית. אחת הדוגמאות האבסורדיות הוא שייח עלי תאזיז, ראש לשכת המסחר בירושלים המזרחית, הנחשב ללאומן שלנו. הוא מכר את בית החרושת שלו כאן והקים בית חרושת לשיש בעמאן, בהשקעה של למעלה ממיליון דינרים ירדנים".

■ ■ ■

חנא נאסר, נאה מראה, איש שיחה מרתק, הולך בין הטיפות הפוליטיות מבלי להירטב ומבלי לעצבן איש, מתייסר מעצם עיסוקו בטקסטיל. רצה להיות עורך דין, אך החיים הובילו אותו לכיוון אחר. מות אביו, כשהיה בן 19, הביאו לכך שנאלץ לעמוד בראש המפעל המשפחתי ולדאוג לפרנסה. מאז הוא שם, ליד הנולים. משחק גם בפוליטיקה וזה 15 שנים משמש כסגן ראש עיריית בית לחם, תחת אליאס פראג'. תומך גם בירדן, גם באש"ף, גם בקיום מדינת ישראל כביטחון. חביב הממשל הישראלי וחביב הקהל.

רוצה לפרוץ לשוק הישראלי עם תוצרתו. יודע שהדבר בלתי אפשרי, כי לצורך כך יש להיות חברים בלשכת המסחר, ויצרנים מהגדה לא מתקבלים.

– ניסית?

„אין טעם. הם חוששים שנגנוב להם בשוק המקומי. זו שטות, כי אנחנו יכולים לקחת 3, מקסימום 5 אחוזים מהשוק. הם גם אומרים שאנחנו לא עומדים בתקני האיכות הישראליים. זה אינו נכון. גם מפעלים ישראלים מייצרים [illegible] שם מוצרי [illegible] [illegible]

מוגבלת, ומגבות נמצאות בתחתית סולם הצריכה הביתית אצל תושבי הגדה ונתפסים כמוצר יוקרה.

„קשה להתפתח. וזהו מעגל קסמים. גם המהומות לא עוזרות. כבר למעלה מ־50 יום שאנחנו לא מוכרים מגבת אחת. נאלצתי להפחית את מספר ימי ההפעלה ולעבור ל־3 ימי יצור בשבוע. אני לא יודע איך אתפטר מהסטוקים שהצטברו במחסנים.

„יש לנו שאיפות גדולות. לייצא, לגדול. כל החלומות נשברים על קרקע המציאות. אי אפשר לגדול. הפועלים עצלים, חצי יום לא עובדים ומסוגלים לעמוד ליד הנול ולא לשום לב שיש תקלה, כי הם מפטפטים עם החבר [illegible]

מספר חלקות. עוד מעט לא ישאר לי מה להוריש לבני".

■ ■ ■

קשה בלי לגעת בפוליטיקה. הוא „מת" להתבטא. משוכנע שהמהומות בשטחים היו ללא יד מכוונת. „זו התקוממות מקומית", הוא אומר, „התקוממות על רקע חוסר הוודאות והיאוש. כל הזמן מבטיחים לנו שיהיה הסדר. הקש ששבר אותנו, לדעתי, היתה פגישת רייגן גורבאצ'וב. אפילו דרג נמוך במשלחות לא דן בנושא שלנו. ואז החלו המהומות. הן באו להזיז משהו. לומר שאנחנו לא יכולים יותר תחת שלטון כיבוש. המהומות היו מלחמה בין צעירים יהודים לצעירים ערבים. איזו טרגדיה".

[illegible]

נתפס כנציג בלעדי של הפלש[illegible] מציע לקיים משאל עם בחסות [illegible] ספק, שירדן לבדה אינה [illegible] השלום. גם המנהיגים [illegible] מקובלים עליו. רק אש"ף [illegible]

ויפוז וחיפהז הוא אומר [illegible] אינו מחולמים על פלשת[illegible] בקיום הדדי של שתי המ[illegible] פלשתין. „לא אעשה [illegible] ישראל, אך עליהם לה[illegible] הפלשתינאים".

הוא עוקב מקרוב [illegible] הישראלית. צופה [illegible] הבחירות. אומר, ש[illegible] יתקבלו שום [illegible] שתי המפלגות [illegible]

[illegible] על בולנב■

פיליפ רות, אהרון אפלפלד ויז'י קושינסקי. מי יוציא ראשון את הספר הבא

ל ו עלה יז'י קושינסקי על הטיסה הניו־יורקית ביום שישי השחור, ב־1969, הוא היה עכשיו סופר מת ידוע, לא סופר חי ונושם ושווף משחיה, הנוחת בלוד לביקור ראשון בישראל. לו המריא או במטוס לקליפורניה, היה מהווה במותו מין הוכחה לאמיתות טענותיו בדבר העולם האכזרי בו אנו חיים. קושינסקי הוזמן אז למסיבה בבית של רומן פולנסקי ושרון טייט. „אנחנו עוד חברים מפולניה, מלודז'". בשל בעיות מטען, לא עלה על הטיסה, לא הגיע למסיבה, שנקטעה באותו לילה ברצח מחריד. מנסון וחבורתו פרצו פנימה וטבחו במשתתפים. רושמים בדם הקורבנות כתובות על קירות הבית.

„החבר הטוב שלי, פריקובסקי, נרצח שם, ואני מרגיש אשמה עד היום. אני הבאתי אותו לאמריקה. הוא היה איש גדול וחזק כל כך, חדש באמריקה, וכנראה התווכח עם מנסון. לא הבין מה יקרה לו. אני מאמין שלו הייתי שם, זה לא היה קורה. הרי מנסון הגיע לנקום במישהו אחר, שכבר לא גר שם. הייתי מסביר לו את הטעות. היתה בסך הכל בעיה של תקשורת. כן. רק תקשורת". בסך הכל עניין של מלה נכונה. הוא הרי סופר, איש של מילים.

הסצינה המחרידה שהתגלתה לעיני חוקרי המשטרה בבית פולנסקי, נראתה כאילו נלקחה מספר של קושינסקי או מסרט של פולנסקי. שני פולנים מאותו הכפר, שסיוטיהם דומים. שניהם עשו חיל באמריקה, הפחידו, סייטו ועשו הון. האם זה משהו באוויר של לודז'. גם המשפחות של אורי זוהר וחנוך לוין באו משם.

יסורים וכרטיסי אשראי

כשנחת ביום חמישי בשדה התעופה בן גוריון, ביקור ראשון בארץ, ידע שישאלו אותו על הכל. יצחק רוגוב, שהביא אותו לכנס הפולנים הבינ"ל, אמר שהזהיר אותו שישאל על נשותיו, ועל סופרי הצללים שלו, על יהדותו ועל רצונו לזכות בפרס נובל. „שישאלו", אמר קושינסקי, מנוסה בנחיתות כאלה. הרי כבר ירד במאות שרות תעופה, תותקף, לוטף, נחקר וקולס. „ונכון שאני רוצה את פרס נובל לספרות", הורה.

כבר בחדר האורחים החשובים מאוד בשדה התעופה, כשעוד לא ראה את שמי הארץ, תקפה אותו קבוצת כתבים ממתינה. „למה אתה מתייחס כל כך רע לנשים בספריך"? „המבקר שכתב עלי דבר כזה כבר התגרש מאז פעמיים", צחק קושינסקי. „היחיד שאני אוהב לצטט הוא אני... מה שיותר יכתבו עלי דברים דמיוניים, כן ייטב לי". צחק, התרגז, התחמם ונרגע.

איש גבה קומה, על פי ספר הביוגראפיות האמריקאיות „גובהו 5 רגל ו־11 אינץ'". רגליו ארוכות, גופו כחוש מאוד, כמו מבנה דק שתומך בראש הגדול, האף החזק, הפה הקפוץ, שיערו המלא. הפנים, שאם פעם ראית, לא תשכח, שופונו של ספורטאי. הוא חובב סקי, רוכב פולו מעולה, שחיין, חיוכו האירוני מוכן לכל פורענות. את חייו הוא נושא איתו, כמו מזוודה קטנה, לכל מקום.

הזהו הילד יז'י שנרדף לפני 50 שנה, נטוש, בכפרים פולניים, חוזה על בשרו אכזריות שאין למעלה ממנה? הילד שהיה אילם מרוב פחד וזוועה, הוא היום, גבירותי ורבותי, סופר חשוב, שמדבר ומדבר ויכול להשתיק כל עיתונאי, לענות לכל מבקר, והוא עשיר מאוד, מוקף עוזרים ואשתו ברונית הונגריה, עטור פרסים, כיבודים וחדרי אורחים חשובים ביותר. מוגן מאימה.

מספרי טיסות ואגדות

לו מת קושינסקי ב־69', היה העולם נשאר רק עם שני ספריו הראשונים: „הציפור הצבועה" ו„צעדים". יש מבקרים שיגידו לא נורא, כאילו מתחלקים ספריו לשניים, שני הראשונים וביחוד „הציפור הצבועה", והבאים אחריהם, שיש הרואים בהם פורנוגרפיה לשמה, ויש המדברים על סגנון חדש בספרות האמריקאית. רק באמריקה יכולים לצמוח ניגודי דעות כאלה — הערצה ותיעוב, התפעלות ובוז. כתבו עליו שהוא גאון ואחרים כתבו: פורנוגרף.

פרטים, עובדות מחייו, מספרי טיסה, תאריכים ואגדות, מתערבים זה בזה בסיפור חייו של יז'י קושינסקי. בחברה גלב מהניו־יורק טיימס כתבה, כי כל ספריו הם תיאור מרוויח של חייו. בן מראון כתב, כי: כל גיבורי ספריו הם קושינסקי: מהילד הנרדף ב„ציפור הצבועה" ועד רכב הסוסים החרמן פביאן, ב„משחק התאווה".

קושינסקי יצחק לשאלתי על הדמיון והמציאות, יכחיש קשר: „אם הייתי רוצה להיות כמו אחד מגיבורי, הייתי בוחר בפביאן". מצליחן אלים ותאוותן „הוא הגיבור הקרוב אלי ביותר, הייתי חי כמוהו, זוהי התגלמות האושר, הייתי בא לפה בספינה שלי עם שני סוסים על סיפונה, יורד על גבם וככה, כבדואי, רואה את הארץ. בסערה".

והנה בא פיליפ רות

מי שקרא את „הציפור הצבועה" של יז'י קושינסקי, לא ישכח את הזוועה לעולם. עכשיו הוא בארץ, ביקור ראשון • שלוש פגישות עם הסופר: שדה תעופה, טדי קולק וארוחה עם פיליפ רות ואפלפלד

נרדף כחיה

קושינסקי נולד ב־14 ביוני '33 בלודז', פולין. עד גיל שש נהנה מילדות מוגנת בבית הוריו, אינטלקטואלים יהודים. אביו פילולוג שברח מרוסיה בעת המהפכה, אמו פסנתרנית שלא הופיעה בציבור. המלחמה טרפה את חייו. משפלש היטלר, שלחו הוריו את הילד לכפר, לאם מאמצת, אצלה קיוו שיעבור בביטחון את המלחמה. הפרק האפל הזה לא מפורט ביותר בביוגרפיות. ומה שנותר הוא ספרו „הציפור הצבועה". מי שקרא אותו, לא ישכח לעולם את הזוועות.

הילד יז'י נמסר לכפריה, שמתה כעבור חודשיים. מאז נמלט על חייו עד תום המלחמה. ילד, לבדו, בתוך הבערות הפרימיטיבית והאכזרית של הכפריים, בהם נראה כצועני בשל עורו הכהה. מעונה, נרדף כחיה, משותק מאימה, איבד את כושר הדיבור למשך חמש שנים.

כעבור שנים רבות יגיד על „הציפור הצבועה", כי „אינו ספר אוטוביוגרפי, אבל כל פרט בו הוא אמת", והוא שהקנה לו את פרסומו העולמי. מסע הילד יז'י „מעולם של בני אדם, שפניהם מחוצים, עיניהם מותזות ואבריהם מרוסקים, חבולים ושותתי דם".

בביצות, בכפרים, בבתי הזקנות הגוועות בצחנה, מול נערה יהודיה שקופצת מרכבת המוות כדי לחאנס ולהרצח, הארנבת המופשטת מעורה, רצה על חייה. הסנאי הבוער, הנערה המשתגלת עם תייש. שם למד קושינסקי להילחם על חייו כחיה, לא פלא שעד השנה לא התירו הפולנים לתרגם את הספר לפולנית. עוד לא צויירה תמונה מחרידה כזאת של האיכרות הפולנית.

— אתה מתכוון לנסוע פעם ראשונה לפולין בקרוב?

„כן".

— תחזור לכפרים בהם נרדפת?

„לא. לא אחזור לעברי. כבר העברתי אותו לידיעת כולם ואין לי שום רצון לבקר בהם".

שם בדוי

אחרי המלחמה, שב ופגש בהוריו, חזר לחיין המוגנים, נער בן 12. השלים במהירות את לימודיו, למד באוניברסיטת לודז', לימד סקי בזקופנה, צילם, השלים לימודים במוסקבה ואחר, בדרכו הקשורדת, התחמק לארה"ב. הגיע לנמל ניו יורק בדצמבר '57, סטודנט פולני בן 24, כמה ימים לפני כריסטמס, חסר כל, חסר חברים, חסר שפה. הגיע והחל את סיפור ההצלחה האמריקאי שלו, כאילו לקח חלק באיזו הפקה הוליבודית דימיונית.

עבד בנמל ובעבודות מזדמנות, וכתב. ספריו הראשונים פורסמו תחת השם הבדוי ג'וזף נובק: לא ספרות יפה, כי אם תיאור החברה הסובייטית, פרי שיחות שניהל שם.

הזהירו אותו שישאלו על נשותיו, על סופרי הצללים שלו, על יהדותו ועל רצונו לזכות בפרס נובל. „שישאלו", אמר קושינסקי, „ונכון שאני רוצה את פרס נובל לספרות"

... ספר נוסף ב...

את האנגלית שלו רכש ממילון ... אנגלי, מתוכניות רדיו ומהליכה ... לאותם סרטים. בראיון עם מרתה מקרו... בניו־יורק פוסט, באוקטובר 65', התוודה ... לפעמים, בשעת לילה מאוחרת, כשלא ... איש לידו לייעץ לו, היה מחייג 0 ומבקש עזרה באנגלית ממרכזנית הלילה. כך מאות פעמים, אמר, עד היום. כעבור 20 ... יפרסמו שני תחקירני ה„ווילג' וויס" הניו־יורקי, כי שני ספריו הראשונים ... ע"י הסי.איי.איי.

כשהחל לכתוב, לא חדל. אמריקה, מולדתו החדשה, אנגלית, שפתו החדשה, משוחררת מזכרונות קשים, הפכו את יסורי ילדותו לכרטיסי אשראי זהובים, כסף ו... ופרסום. בספרו השני, „צעדים", הוא ... את כרטיס האשראי כלחם הקודש, ... לאושר, לשפע ולביטחון. ככה ... אמריקה, הרעבה לחוויות אירופאיות מחרידות, את הפליט אל חיקה, בכוח ובאהבה. „רנטה של דורנו", קראו לו. השוו אותו לג'וזף קונרד, פולני גדול אחר. „קושינסקי", ... „רושם את דמותו של השטן בן דורנו, ... עיני הנץ וידי המכשף".

ישראל והאקליפטוס

במוצאי שבת, שלושה ימים אחרי נחיתתו בישראל, הוקף קושינסקי פולנים מכל ... כמו הוחזר הילד האבוד, אחרי דור, ל... ממנו נמלט. שם ראיתי אותו פעם ... פגישה שארגן טדי קולק במשכנות שאננים, היכן שסופרים יכולים לשבת בשקט ולכתוב. קושינסקי אמר, שאולי יבוא בעצמו, ... מה, לשבת פה. „בעצם להסתובב, אני לא רוצה לשבת. ובכלל אינני עושה תוכניות". הוזמנו לפגישה פולנים שהגיעו ארצה ... לכנס בינלאומי שלהם. גברים בעלי ... זקן לחיים דיקנסי, ללא שפם, גבות ... או עניבת פרפר.

„טורטי, טורטי" שמשמעה: כאן כאן, אמר העורך הקרקובי הישיש טורוביץ, ... קושינסקי לפינה, לשיחה. נער פולני, ... שמו לא הצלחתי לקלוט, חנוק עניבת ... אדמדמה, שערו רך על מצחו הגבוה, ... אותי „והיכן עמוס עוז"? הפולנים רצו ... את עוז. הוא הוזמן ולא הגיע, כמו ... אחרים. קושינסקי, אני חושב הבחין ... אך לא אמר דבר.

אבל פרס הגיע. קודם איש ... המלחשש לשרוול ואחריו שר החוץ ... נעמדו זה מול זה שני הפולנים: ... וקושינסקי. „כבר ראיתי את פרס לפני ... חודשים בניו יורק, יגיד קושינסקי, ... פולנים, הוא איש מעמיק, מאוד ... הסופר ציטט את וולרי הצרפתי ... במשל הרכבת והנוף או משהו דומה, ... מנכובוב. העורך טורוביץ והנער עם ... הפרפר נרחקו להקשיב מן הצד.

קושינסקי סיפר לפרס על ... האקליפטוס שראה בדרכו חזרה ... בילה את סוף השבוע, תיאר את הישראלי ... כעץ אקליפטוס, „צמרת רחבה, ... שסופגים מים מיותרים", כמו צ'אנס, ... ספרו „להיות שם", שהופך מגנן ... טלוויזיה לנשיא ארה"ב, השתמש ... במשלים מעולם הצומח לשיחה על נושאים ... בהם אינו מבין הרבה. אחר כך ... הפליג לדרכו. קושינסקי שוחח עם ... הפולנית.

רק טדי, שלא ידע פולנית, ... באנגלית והזכיר את הימים ... יעברו. „גם עידן העבדות ... „לא נגמר מיד עם המלחמה" ... נראה עייף וכבד ממשא הצרות, ... הספורטיבית של אורחו קושינסקי.

ההתקפה ב־82'

ב־22 ליוני 82', 17 שנים אחרי ... ספרו „הציפור הצבועה" ... פרסומו, יצאו שני כתבי „הווילג' ..." יורקי, סטוקס וסמית, במתקפת ... טענו, כי ספריו של קושינסקי נכתבו ... ע"י צוות של עורכים שהוא ... עדויות, יצרו סערה בקהילה הספרותית ...

קושינסקי הוא סופר ... לא קוטל קנים. על ... דוקטורטים ומאמרים ארוכים ... היוקרתיים ביותר. קושינסקי ... מלאה, מבקרים נחלצו ל... הווילג' וויס חזרו בהם ... מתקשרים.

על „הציפור הצבועה" כתב ... וסמית, כי נכתב בעצם בפולנית ... בחשאי לאנגלית. לא מדובר ... אדם חכם נפלא בשפה ... טיימס הדפיס מאמר בן 6,000 ... קורי. „קושינסקי", כתב ... המוגדר על ידי שמנענה ... יצירתי תחת אש... ...

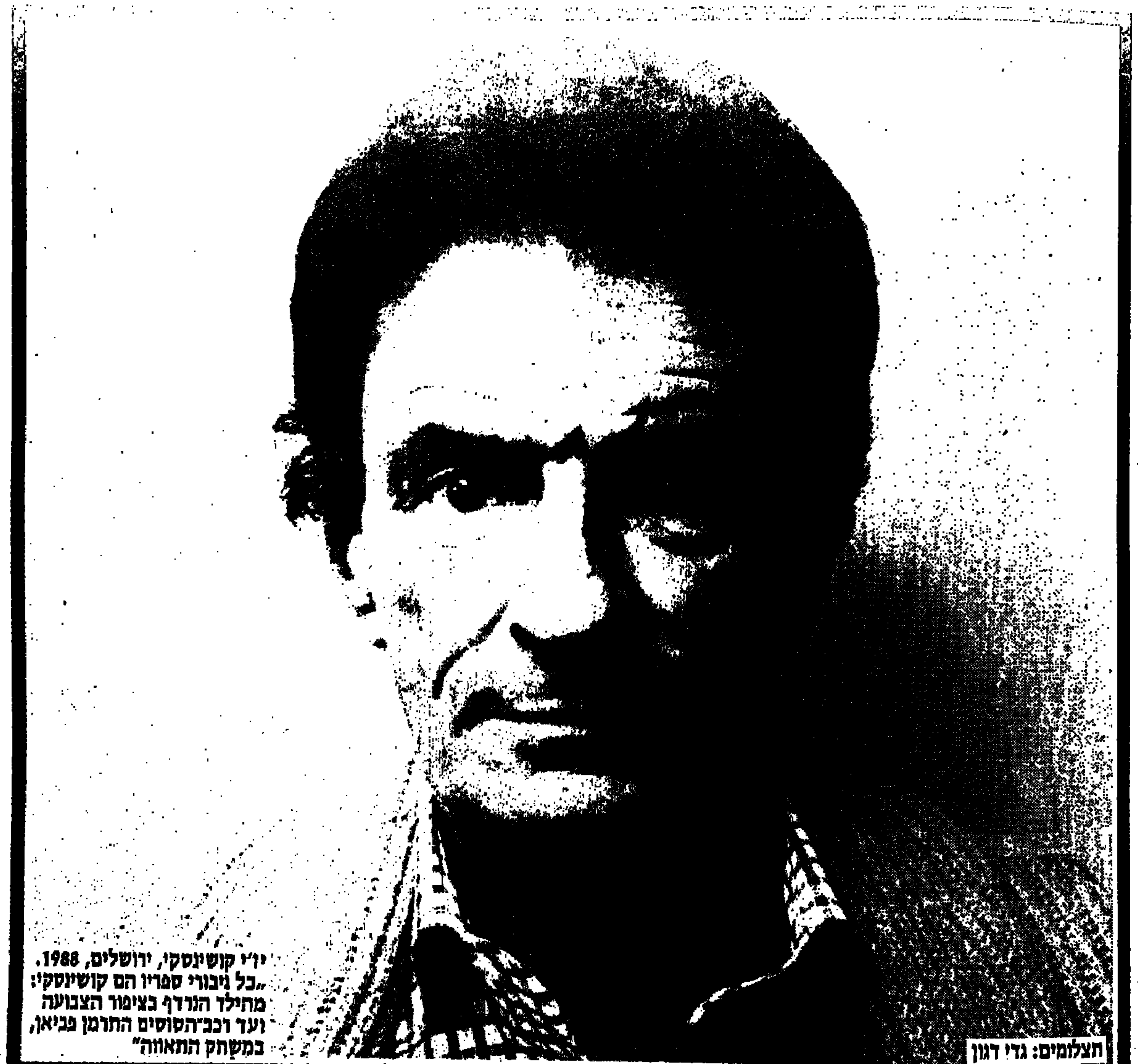

יז'י קושינסקי, ירושלים, 1988. „כל גיבורי ספריו הם קושינסקי: מהילד הנרדף בציפור הצבועה ועד רכב־הסוסים החרמן פביאן, במשחק התאווה"

תצלומים: גדי דגון

„הסוס הוא היהודי של החיות, מהיר ופלקסים, מנוצל היטב ועדיין אתה רואה אותו בשדרה החמישית"

מוזיקות, אבל רק עכשיו פרצו". באותו זמן השתתף קושינסקי בסרט „אדומים", קצר תשבחות, התנדנד בין הביקורת הקשה והתחקיר המזיק, לבין התהילה.

לא מרגיש מלחמה

— הסיפור בווילג'וויס פגע בך?

„זה היה נאיבי. מישהו, אני חושב, עבד על הכתב. אני בעצמי, שנים לפני התחקיר שלהם, כתבתי את העלילה הזאת, הקדמתי את המציאות. גם ב„עץ השטן" וגם ב„תא הטייס", כתבתי על סופר הצללים. ב־1982, התפרסמתי מאוד כתוצאה מהמשחק שלי ב„אדומים". הייתי סיפור שער. גם הנאצים נטפלו או אלי, הפיצו עלי סיפורים. הסיפור בווילג' וויס זכה לסיקור נרחב, כתוצאה מההתעניינות הכללית. בסך הכל, זה רק הביא לי פרסום".

— מישהו נלחם בך, כמו שכתבו ב־82'? מחכים לך בפינה? המערכת הספרותית מתאכזרת לפעמים?

„אני לא מרגיש מלחמה. אני גם לא חלק מהמערכת. בסך הכל, אני יושב וכותב ונוהג מזה וכשאני גומר, אני מחפש מו"ל, כולם ידידים שלי. תשאל אותם".

— מתי אתה כותב?

„בבוקר, משמונה עד אחת וחצי, השעות הכי טובות שלי לכל דבר. אני כותב ביד ובמכונת כתיבה".

— יש לך הרגלי כתיבה מסויימים?

„לא. לא חשוב לי איזה עט. אני לא מתרגל לעט או לנייר, אם אגלה אצלי מנהג קבע, אחסל אותו. אין לי הרגלים כאלה. אני גר בדירה שלי במנהטן, דירה שכורה, שני חדרי שינה, קומה 18, הצטלבות רחוב 47 והשדרה השישית. יש לי עוד דירה שכורה בניו היימן. הכל שכור. אם יכולתי, גם בגדים הייתי שוכר. אני פוחד מרכוש. כך גם עכשיו, אני יכול לא לחזור לדירה שלי. אני יכול לזוז בכל רגע, לא משועבד".

— אין לך ילדים. זו החלטה הקשורה לדרך הפסימית בה אתה רואה את העולם?

„זה קרה ללא החלטה. אולי קשור לאותו פחד מרכוש, לזה שאני מרוכז בעצמי, להגדרת החיים כרגע אחרי רגע, לצורך בתנועה כל הזמן".

הסוס היהודי

כשאנחנו מדברים, קתרינה, האשה שאיתו זה 21 שנים, עוברת על הסדר יום, משנה פגישות. היא ברונית ממוצא הונגרי, אשה גבוהה, ספורטיבית מאוד למראה, כמין רוכבת דיקה גו, לא צעירה. קושינסקי חי איתה מאז מתה אשתו הראשונה, אלמנת איל פלדה גדול. הוא מראיין מתמסר, אבל מלה לא זהירה לא יוציא מפיו, גם כשהוא מרוכז בצלחת שהעמיס לעצמו במזנון הנדיב.

קושינסקי סחט ליבת על הסושי שלו. אוכל שלושה צלעים ירוקים. מתיקו הוא שולף צילומים שלו בבריכת שחיה, מבצע תרגילי יוגה. „מבחינה, היא כמו נשימה נבונה. יש לי לוח רם משל עצמי, לבן. אני מקפיד על נשימה נכונה שתביא לי חמצן למוח, כשאני מתות, אני מתרגל כבה. זה מרגיע אותי". הוא עוסק ודרכן בספורט, מקרישנקו לגופו.

— אתה גיבור? שורד?

„אני רואה עצמי כשורד, בכל ובכל... פתאום. אני החי העליון, אני הסוס של ההיסטוריה, אני נושא אותה. זו השפלה להיקרא שורד".

בארוחה הוא מדבר בנשימה אחת על היסטוריה, סוסים ויהודים, עם משלים שקושרים את השלושה. „...אני אוהב לרכב. ברכיבה אתה חלק מהטבע, הסוס יושב לך בין הרגליים. זה אינטימי מאוד, התאמה נהדרת בין הגופים. הסוס הוא לגבי היהודי של החיות, מהיר ופלקסים, מנוצל היטב ועדיין אתה רואה אותו בשדרה החמישית, לא את האריות והפילים שנעלמו..."

שלושה סופרים

קושינסקי אוכל ומדבר והנה צצים לפתע פיליפ רות והסופר אהרן אפלפלד. רות, גבה קומה, בעל מראה רזוס של אינטלקטואל יהודי ניו־יורקי ואפלפלד הירושלמי, נמוך קומה, ראשו עגול ומקריח, חיוכו המתנצל של משכיל אירופאי מקסים מן הדור הישן. קושינסקי מזמין אותם לאכול איתו, סופח לרות על כתפו, הכירו עוד ב־1962, בכינוס של פאן, מתראים פעמים בשנה, לא חברים.

— אתה קורא ספרים של רות?

„אני מודה, אני לא קורא מיקשון של אחרים, אם אקרא מיקשן, זה יהיה של סופרים מתים, כמו טסטן מרייב, הוא גדולי".

פיליפ רות, בהתיישבו לשולחן של קושינסקי, מקרין איזה ריחוק מהתכרמנויות שלו. את ראשו במהלך הארוחה, תוהה לו הערה צינית, כמו כל העולם שהמציא את קושינסקי לראיון: „ידעתי", צוחק רות. „שיום אחד עוד אעבוד בשביל קושינסקי".

אפלפלד שואל בשקט את קושינסקי אם הוא מדבר אידיש פולנית, עונה קושינסקי. מאיפה בפולניה? – לודז'. לא מתפתחת שיחה של ממש. אפלפלד ביישן, אינו איש של שיחת שולחן קלילה. „הספר והכתבת" ליד „הציפור הצבועה", שניהם כתבו על אותה חוויה מחרידה של אירופה בשואה, וקשה לחשוב על שתי תגובות שונות כל כך לאירוע דומה. מופנמותו של אפלפלד, מרומזותו, ליד הבוטות נטולת המעצורים של קושינסקי.

קושינסקי מספר לרות על חנות עיתונים קטנה ליד ביתו בניו־יורק, שם ריכזו פולנית עם המוכר על החיים והסקס. „אתה יודע שלמלה... אין מקבילה בפולנית? אל תרשום. עכשיו כבר יש שם מוכר מקסיקני בלי חוש הומור ובלי חוש לסקס". רות צוחק, שרשרת זהב דקה על צוארו של קושינסקי.

יש ביניהם מתח של שני סופרים יהודים, שכל אחד מהם חושב על רעהו דברים אותם לא יגיד בארוחת צהרים מקרית בקינג דיוויד, עם עיתונאי רושם בצד. „צלצל אלי בניו־יורק". אומר רות לפני שהוא נוטל את אפלפלד והלך. „מתי הספר הבא שלך, רות?" שואל קושינסקי. „בספטמבר, אני קורא לו „עובדות". „שלי יוצא בינואר", צוחק קושינסקי, „אני לפניך". רות אומר שוב, אולי פעם שלישית, „ידעתי שיום אחד אני אעבוד בשביל קושינסקי". וכולם צוחקים. ■

הילד שנרדף לפני 50 שנה, נטוש, בכפרים פולניים, שהיה אילם מרוב פחד וזוועה, הוא היום סופר חשוב, עשיר מאוד, מוקף עוזרים ואשתו ברונית הונגרית

קנאת נשים

דוד בראנד

לורי ברנשטיין זוכרת היטב את תחילת דרכה המקצועית, במשרד קטן לעריכת דין. היא ועורכת דין נוספת, היו הנשים היחידות במשרד. קשה לברנשטיין לשכוח את היחס הצונן שזכתה לו מצד אותה אשה. יום אחד, קיבלה לידיה תיק, שהיה קודם לכן בטיפולה של בת מינה. מאז, הפכה הדחיה לטינה.

ברנשטיין גילתה, כי מסמכים חשובים שנזקקה להם לצורך העבודה על התיק, אינם מגיעים לידיה. ערב אחד, מצאה עם שותף בכיר את המסמכים החסרים, מוחבאים בתיבת הדואר של אותה עורכת דין. „הרגשתי נורא", אומרת ברנשטיין, 30. „ציפיתי שתתפתח בינינו סולידריות, בתור שתי עורכות הדין היחידות בחברה. למעשה, קרה ההיפך".

משהו לא בסדר כאן. לא לכך התכוונו ההפגנות והכרוזים הפמיניסטיים של שנות ה־70. המטרה היתה, שנשים תגענה לתפקידים מקצועיים ומנהליים, מבלי שתאלצנה לדרוך על גוויות. מאז, יותר ויותר נשים הצליחו להעפיל לקודקוד פירמידת הכוח, אך יותר ויותר הן מגלות, שמשהו קרה ל„אחוות לוחמות". לא נעים לומר, אבל רבות מהן מתנהגות, באופן חשוד, כמו... גברים. „עכשיו מעודדים נשים לאגרסיביות במקום העבודה, לא פחות מאשר גברים", כותבות הפסיכותרפיסטיות לואיז אייכנבאום וסוזי אורבך, שפירסמו באחרונה ספר בשם „בין נשים: אהבה, קנאה, ותחרותיות".

כמו נשים רבות אחרות, שלחמו לפתיחת שעריהם של התאגידים הגדולים בפני נשים, מנסות המחברות להבין את העולם שנפתח עתה בפני אותן נשים ש'הגיעו'. „קשרי האחווה נשברו", הן אומרות, כאשר נשים גילו, כי „התחרותיות והקנאה, המירוץ להערכה והשאיפה להכרה הם חלק 'מחיי היום־יום שלהן". גם אי אפשר לטעון עוד, כי לנשים צעירות איכפת מאידיאלים פמיניסטיים. „לנשים צעירות כבר לא חשוב לרבוק יחד", אומרת ננסי פריי־קלארק, מאוניברסיטת דיוק. „אי אפשר למצוא אצלן את אותה נאמנות שנשים מבוגרות יותר חשות כלפי תנועת הנשים. הן אומרות, טוב, בן, זה כבר 'פאסה'. עכשיו אני יכולה להסתדר לבד".

אם להאמין לסופרת ג'ודית ברילס, המצב מאחורי חליפות העסקים הנשיות וניחוחות הבושם, קשה מאוד. ספרה האחרון, נקרא „אשה לאשה: מחבלה – לתמיכה", (ניו הוריזון פרס). על פני למעלה מ־300 עמודים של עדויות, מנסה ברילס להוכיח, כי נשים עובדות נוהגות לתקוף זו את זו. לדבריה, הן עושות זאת ברוע לב ובארסיות שמוסוות היטב. „אם אשה רוצה לפגוע במישהו, סביר להניח שתפגע באשה, ולא בגבר", מכריזה ברילס בת ה־42, ברוקרית מניות לשעבר מפאלו אלטו.

למען ההגינות, לנשים רבות ניסיון אחר לגמרי. „נתקלתי בהרבה עזרה ונדיבות מצד נשים בתחום שלי", אומרת מרי מקארת'י, 42, סגנית־נשיא בחברת תקשורת גדולה בבוורלי הילס. עורכות הדין רנה ברלינר־ראש, בת 31, וג'ולי אר־באנון, בת 32, טוענות, כי מאז החלו לעבוד יחד בחברה לכוח אדם במנהטן, הפכו לידידות קרובות ביותר.

יתכן והאמת נמצאת אי שם בין צילצולי התרבות לבין האחווה־מראש. „נשים נוטות לקנא בעמיתותיהן יותר מאשר גברים בעמיתיהם", אומרת ניילס ניוטון, מדענית התנהגות ב„נורת'ווסטרן מדיקל סקול". הדבר נובע, לדעתה, מחוסר ביטחון. נשים מצויות במקום העבודה פחות זמן מאשר גברים. „אסרטיביות ותחרותיות גורמים לנשים להרגיש שלא בנוח, ובמקום העבודה, הדבר מחמיר, משום ששם התופעות הללו רווחות באופן טבעי", אומרת אן פרנקל, עובדת סוציאלית. נשים צריכות להבין, כי להתחרות עם מישהו, לא אומר בהכרח שלא אוהבים אותו. גברים יכולים להתחרות ביניהם, ועדיין להישאר ידידים".

ועדיין, הידידות הנשית – מה שסימון־דה־בובואר כינתה „אינטימיות חמה ונבונה" – הופכת כיום יותר יותר למחיר ההצלחה.

אייכנבאום, 35, ואורבך, 41, מודאגות מכך, ש„בעולם שבו כל אשה לעצמה, מערכות התמיכה הישנות עוברות כירסום טראגי". לעיתים קורה, שנשים זוכות לקידום מקצועי, ואז מוצאות עצמן אחראיות על ידידותיהן לשעבר. „אינני נוטה לשמור על יחסים עם נשים שעובדות תחתי", אומרת קאתי שרייר, 40, מנהלת איגוד מקצועי במנהטן. „יש נשים שאינן מסוגלות לשבור את הקשרים הללו. לאחר מכן הן סובלות מכך, כמנהלות".

נשים אחרות, מתקשות ביחסים עם בוס ממין נקבה. מארי מקארת'י, זוכה אומנם לשבחים מעמיתותיה, אך מודה, כי בעבר הרגישה כיצד המזכירות הבכירות מחבלות בעבודתה. „זו היתה קנאה במעמדי", היא אומרת. עורכת הדין דבורה דוגן, בת 29, נזכרת כי כאשר הצטרפה למשרד עורכי דין בלוס אנג'לס, סירבה מזכירתה לעבוד עבורה. „היא טענה כי יהיה לה קשה לקבל הוראות מאשה אחרת".

כיצד יכולות נשים להתמודד עם הקונפליקט הזה? פרקנל משיקאגו סבורה, כי נשים חייבות להפסיק לראות בהצלחת עמיתותיהן התגרות אישית. „הן חייבות להפריד בין עסקים לבין עניינים אישיים", היא אומרת.

ישנן נשים שלגביהן הדבר בלתי אפשרי. לורה סרבניק, בת ה־33, למשל, מורה למחשבים מניו־יורק, מצאה עצמה אחראית על „ידידה יקרה". הידידה הפכה עויינת, החלה לדבר מאחורי גבה של סרבניק, ולבסוף התפטרה. ההסבר לפרידה היה, לדברי סרבניק, „שהפכתי לאחת מ'הם', כלומר, לחלק מפירמידת הכוח".

עדיין יש נשים, שלא יכולות לשאת את העלבון הזה. ■

שירות „טיים"

לא לכך התכוונו הפמיניסטיות: נשים שהגיעו לעמדות מפתח, לא זו בלבד שלא 'מפרגנות' לרעותיהן, יש אפילו ששמות להן רגל. כמעט כמו גברים...

מבוקש

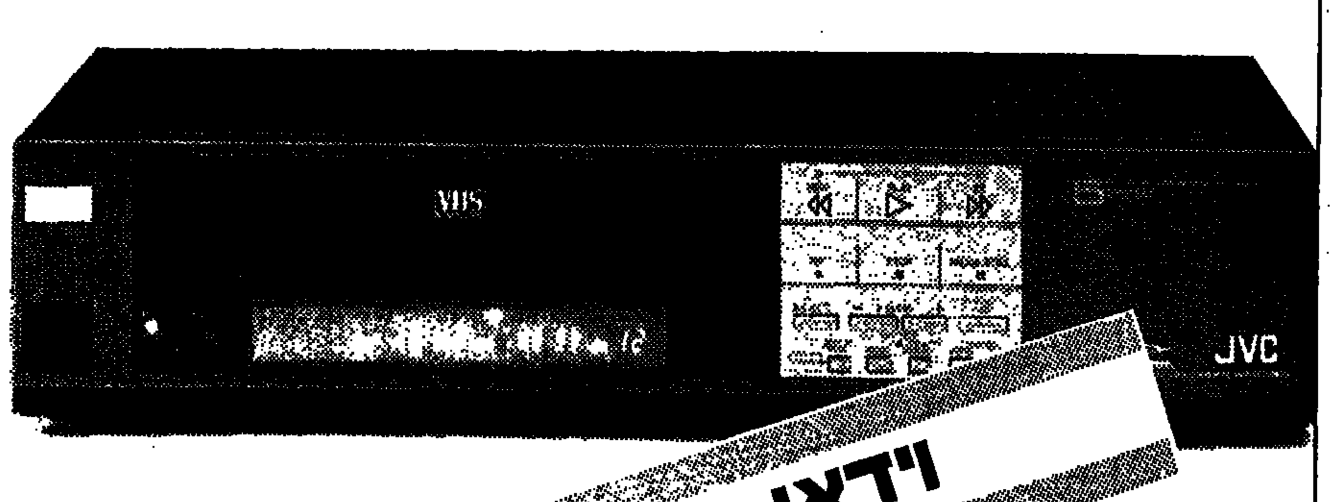

וידאו JVC המבוקש בישראל

מה עושה את מכשירי הוידאו של JVC למכשירי הוידאו המבוקשים ביותר בישראל ובעולם?

■ האיכות: הטכנולוגיה של JVC היא פרי נסיון של למעלה מ־30 שנה בתחום הוידאו. המהנדסים של JVC הם שהמציאו את טכנולוגית ה־V.H.S השולטת בוידאו העולמי, והם האחראים על חידושי הטכנולוגיה האחרונים אותם תמצאו בדגם החדש והמהפכני HRD-210E: חדות תמונה מהממת, שלט אלקטרוני, טיונר אלקטרוני PAL SECAM מורחב, V.P.S SYSTEM ועוד חידושים בלבדיים ל־JVC. מהדגם החדש HRD-210E (MULTI SYSTEM) ועד לדגם היוקרה HRD-257 – הוידאו של JVC הציב סטנדרטים חדשים במכשירי הוידאו הביתיים.

■ האמינות: JVC הפך בישראל ובעולם שם נרדף לאמינות. מכשיר שאתה יכול לסמוך עליו לשנים רבות של הנאה צרופה ללא תקלות. בעשרות מיליוני בתים בעולם ובעשרות אלפי בתים בישראל יודעים שעל JVC אפשר לסמוך.

■ והעיקר: הגב החזק של אמפא אלקטרוניקה העומד בישראל מאחורי השם העולמי של JVC בשרות ובאחריות.

אזהרה: רק הסוחרים המורשים של אמפא אלקטרוניקה יכולים למכור לך JVC עם תעודת אחריות מקורית. אל תוותר על תעודת האחריות המקורית – זו תעודת הביטוח שלך.

חותמת של אמינות · שנה אחריות

אמפא אלקטרוניקה

יבוא שיווק אחריות ושרות

לא עוזב את קולק

את הספר על טדי קולק יכתוב רפי דברה. בירושלים יודעים, שדברה הוא המוח מאחורי המאבקים הפוליטיים של קולק, מדבר מגרונו, מכיר אותו טוב מאחרים ● אחרי 14 שנים, דברה יוצא לחופשי ממשרת הדובר. ימשיך לשמש כיועצו של קולק בנושאים רגישים ● ה'ניו יורק טיימס' מכין עליו כתבה

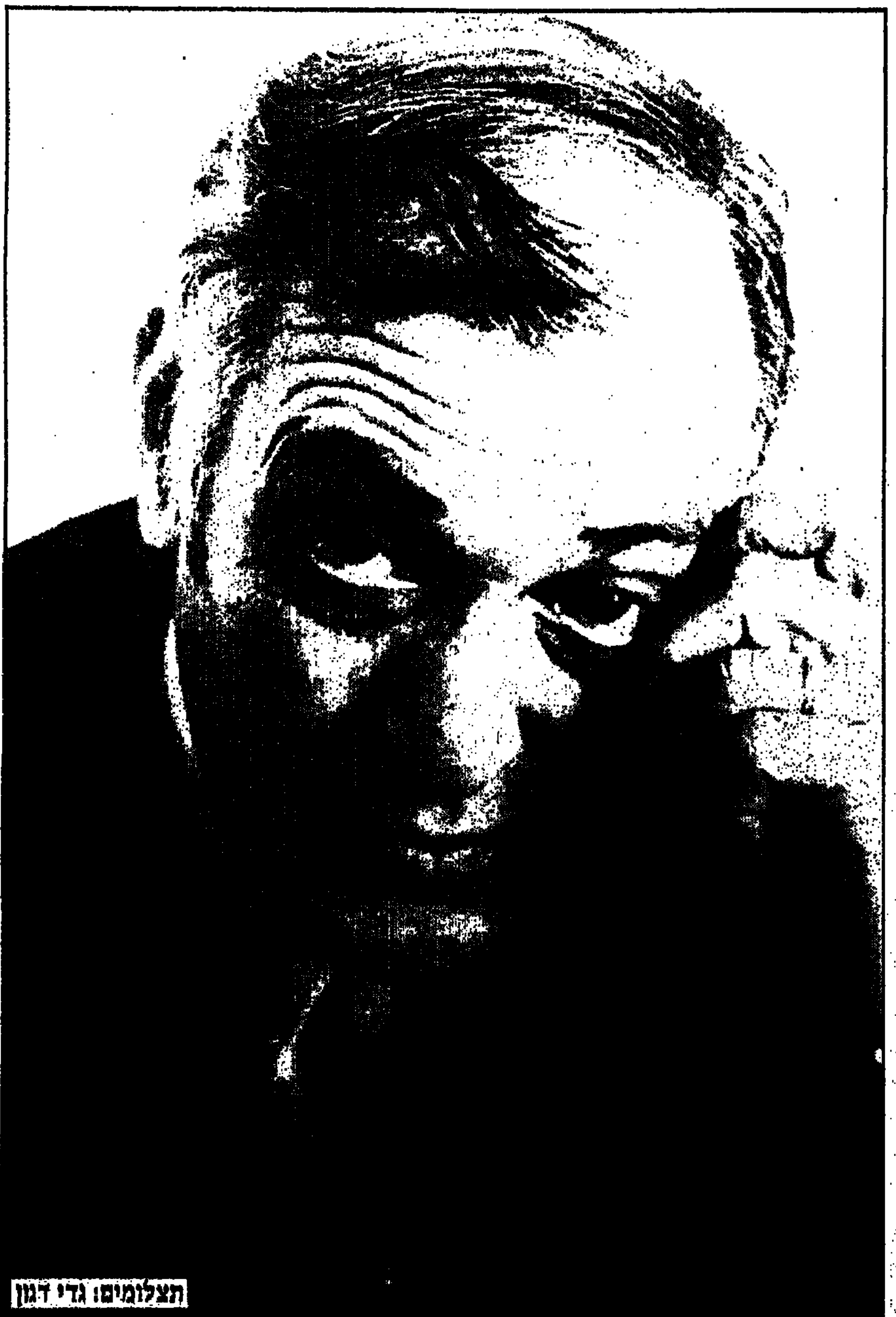

תצלומים: גדי דגן

ענת טל־שיר

אחרי 14 שנים בתפקיד, דובר עיריית ירושלים, או כפי שנהגו לכנותו, „קול ירושלים", רפי דברה, עוזב. לא עוזב את העיר, לא עוזב את קולק. עוזב את משרת הדובר. ימשיך לשמש כיועצו של קולק בנושאים רגישים וב„מלחמות עולם". בירושלים חם עכשיו: מלחמות שבת ודת, מלחמות ערבים ויהודים, וכתווך פוליטיקאים הבוחשים בעיר.

דברה, 50, חי בסימביוזה מוחלטת עם העיר ועם קולק. ארכיון מהלך של מלחמות הקודש והחול בירושלים. ככה כשקרא את „סיפור אהבה", מזגו חם ואת צעקותיו בבניין העירייה שומעים עד הכניסה לעיר. משווק את קולק בארץ ובעולם והוא „טראבל מייקר" ידוע.

בתחילה, הוגדר תפקידו כדובר העירייה ויועץ ראש העיר. ברבות השנים, התעמעמו הפונקציות וההגדרות והוא החל לעסוק באלף ואחד דברים. כך למשל, הוא מייעץ גם לסיעתו של קולק בעירייה, סיעת 'ירושלים אחת'.

הליכוד וגם הדתיים יודעים שהמוח המריץ את המאבקים הפוליטיים יושב בחדר הסמוך ללשכת ראש העיר. יש לו מגנט לדבר עם עיתונאים במקום קולק. מגרונו של קולק הוא מדבר, מבלי שראש העיר יוצרך להתמודד עם שאלות עיתונאים. כתבים ישראלים וזרים מספרים, שכאשר הם מבקשים תגובה, דברה אומר: „ראש העיר אומר ש...". הם יודעים שזה בסדר. לאמיתו של דבר, כבר התרגלו.

דברה יגיב במקום קולק גם מבלי שתיאמו עמדות. מותר לומר, שהמערכת הפוליטית בארץ אינה מכירה עוד מקרה כזה, של ראש העיר המפורסם בעולם המחזיק בצמוד אליו פה צמוד לתגובות, יד צמודה לכתיבת מאמרים לעיתונות, יד שניה למשחק הפוליטי בעירייה וראש לתרגילים תקשורתיים. יריביו, והם לא מעטים בעירייה, טוענים שקולק הוא כל־כך כריזמטי וחביב התקשורת, והוא כלל אינו זקוק לשירותיו של דברה. עם או בלי דברה, הם אומרים, קולק יככב.

14 שנים הוא משווק את טדי קולק בארץ ובעולם. עיקר האנרגיה מרוכזת בתקשורת הזרה. התקשורת המקומית, על־פי רוב רק מרגיזה אותם, וגם הכסף, המשקיעים והתרומות לעירייה באים מחו"ל. המלחמה על תדמיתה של ירושלים מתנהלת עתה בחו"ל. לפני שבועות אחדים, ראה העולם ענני גאז מדמיע עולים מהר הבית. נזק עצום נגרם למנהלי העיר, המתירים השתוללות שוטרים והמון נסער בין המסגדים, הפוגעים בקדושת המקום ומבזים את חופש הדתות. זה אירע ביום ששי אחר הצהריים. בשבת וראשון כבר היו הדיווחים בארץ ובעולם על שהתרחש שם.

ארבעה ימים אחרי ההתפרעות הלך קולק למופתי של הר הבית. זה היה תרגיל שתוכנן בידי דברה. הוא הורה להזמין להר הבית רק צוותי טלוויזיה זרים. המטרה: הפגנת איכפתיות של קולק ופירוק התלקחות על הר הקודש. בשלוש ורבע קולק ומלוויתו התייצבו בהר הבית. כמתוכנן, חיכו שם הצוותים הזרים וגם המקומיים הגיעו. היה קר וערפילים כיסו את כיפות המסגדים. לעיני המצלמות, חבוש בכובע פרווה חום, קולק הפשיר את הקרח. בלילה התראיין דברה

30% הנחה
על רהיטי הפלסטיק של גולן
קלים לניקוי ■ דוחים מקקים ■ קלים ■ מתאימים לשימוש בחדרי אמבטיה, מקלחות ועוד ■ אמינות ושירות ■ רשת של חנויות בכל הארץ.
עד גמר המלאי
אספקה מיידית
ארונות תליה לכל מטרה

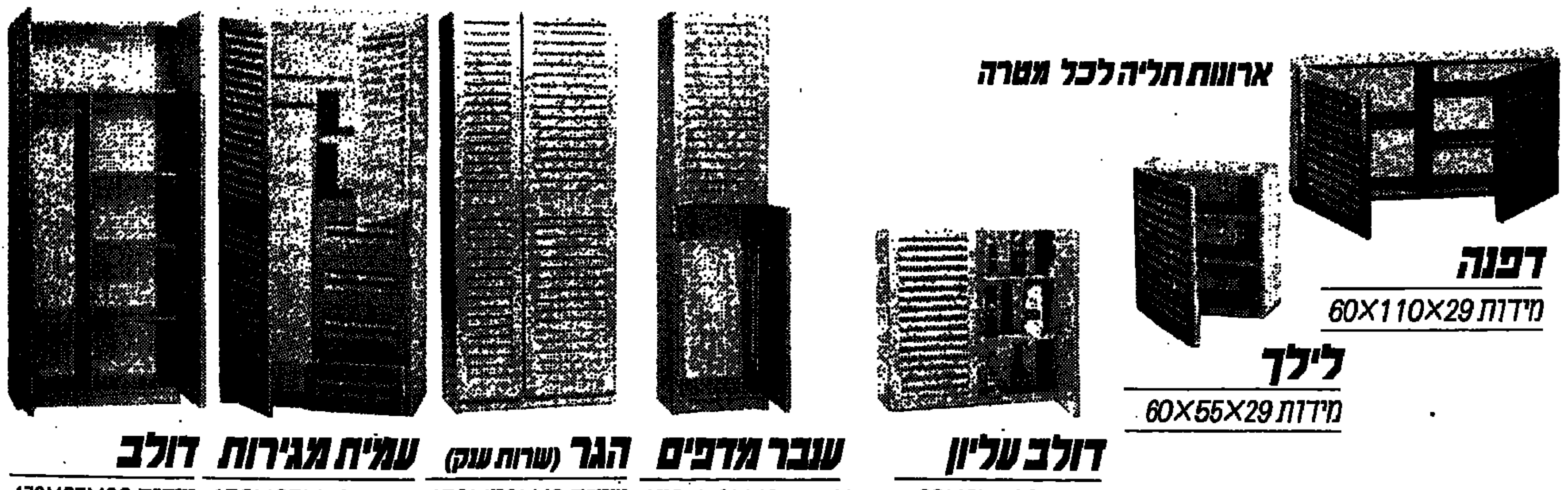

דפנה מידות 60X110X29
לילך מידות 60X55X29
דולב עליון מידות 60X85X29
עבר מדפים מידות 170X42X42
הגר (שרות עק) מידות 170X72X42
עמית מגירות מידות 170X85X42
דולב מידות 170X85X29

אפשרות לשלושה תשלומים שווים ו־25% הנחה

ארון	רוחב	גובה	עומק
כיורן	67	47.5	31.5
מדפים	33.5	63	31.5
כביסה	33.5	63	31.5
מגירות	33.5	63	31.5
גבוה	33.5	168.5	31.5

פס תא
ארון אמבטיה חדשני עם הפס הצבעוני
רהיטי "גולן"
דגמי פס תא - חדשים בתצוגה, ארונות שרות עם פס צבעוני.

חנויות המפעל: ת"א - בוגרשוב 58 טל. 03-290001 • חיפה - ורדיה 4 טל. 04-682248 • חוצות חיפה - שיבת ציון 40 טל. 04-874806 • ירושלים - אהליאב 2 טל. 02-520907 • כל־בו הורים - בצלאל 7 טל. 02-222304 • שער־הגולן - טל. 06-767466 [illegible] • קריית אונו [illegible] 03-686547 • הרצליה - [illegible] 03-723060 • ראשון־לציון [illegible] 052-464938 • רמת־גן [illegible] 052-87405 • נתניה [illegible] 03-9681183 • עפולה [illegible] 053-28748 • באר־שבע [illegible] 06-622446 • [illegible] 057-78282

„אם הייתי ערבי קיצוני, את עיקר האקשן הייתי עושה בירושלים. היום, ירושלים מפגרת אחרי השטחים. האפידמיה מתחילה שם, ואחר־כך מגיעה לירושלים ופוגשת שם גירויים של הקיצוניים שלנו: כהנא, ישיבת 'ברכת אברהם', הבית של שרון ברובע המוסלמי"

„יום אחד, כשהוענק לטדי תואר כבוד מטעם הרפורמים, ישבתי איתו. בגלימה השחורה הוא הזכיר לי את פסל בלזק של רודן. הבטתי בו וחשבתי, כמה כותבים עליו ולא קולטים את הדראמה שבתוכו"

לרדיו קופנהגן ולרדיו פריז. לנו, מן הסתם, אמר דברים קצת אחרים: „המשטרה מטומטמת. צריך לקחת טיל ולכוון אותו למשרדי הממשלה".

■■■

לכתבה זו, דברה מתראיין בארבעה מקומות. בכולם הוא חסר מנוחה ותזזיתי. בקפה 'הבימה' בתל־אביב הוא מביט סביבו בהשתאות ואומר שזו עיר תלושה, אוורירית וחסרת דאגות. בלשכתו הדלה בעירייה הוא עובד כמו פרופלור של מסוק תקיפה. בהר הבית הוא שקט למראית עין, השקט של מי שקוטף את פירות עמלו. בלובי של מלון 'האייט', הטמוע בהר הצופים, דברה שואב קפה וסיגריות ואת שטף דיבורו לא יעצור גם אלוהים.

ירושלים, לפי דברה, היא הפוקוס המחודד של האירועים בישראל. „אם הייתי ערבי קיצוני", הוא אומר, „את עיקר האקשן הייתי עושה בירושלים. היום, ירושלים מפגרת אחרי השטחים. האפידמיה מתחילה שם, ואחר־כך מגיעה לירושלים ופוגשת שם גירויים של הקיצוניים שלנו: כהנא, ישיבת 'ברכת אברהם', הבית של שרון ברובע המוסלמי. יש מישהו שתמיד מחכה עם הגפרור ביד".

ירושלמים, לפי דברה, הם עם קשה. כל היום נלחמים על ערכים, וזה מעצבן ולא נוח. הירושלמי, כהגדרתו, הולך ברחוב והאירועים באים אליו ותובעים ממנו עמדה, הוא אינו יכול להיות ריקני.

„זו עיר הררית", כך דברה, „והאנשים

טדי קולק. עם או בלי דברה, קולק יככב. הצלום: אסף קוקי.

הרריים, נוקשים, איכפתיים. לכן המאבקים בעיר מרים מבכל עיר אחרת. כל בניין זה פרינצים וכל כביש זה פוליטיקה". כך הוא מסביר את בריחת הירושלמים מעירם. זו, כנראה, הנקודה החלשה ביותר בניהול הקולקי, והיא גורמת לו ולידועציו אי נוחות רבה.

וכזו גם מצטיירת בעיני דברה העיתונות הירושלמית. דברה אמנם אומר שהוא מברך על עיתונות מקומית, אבל הרבה טרדות היו נחסכות ממנו אילמלא היתה קיימת.

■■■

בירושלים חיים 470 אלף תושבים. 350 אלף יהודים, 120 אלף ערבים, על שטח של 110 קמ"ר. כ־75 אחוזים מהתושבים נוקטים עמדות קיצוניות: חרדים, ערבים, ימניים, כהניסטיים, שמאלנים. עיר עם פרופיל קיצוני, כאשר ראש העיר מצטייר כממציא הסובלנות בארץ. דברה מתמרן בסתירה ותמוהה הזו.

למה הוא עוזב את הדוברות? הוא עייף, שחוק, מותש מדילמות וחושש לכלות את האנרגיה שלו על ביוב ומלחמות סיעה. „עכשיו נוח לי לעזוב. המאבקים בעיר מחריפים ומקצינים וזה מקשה עלי", דברה רוצה לכתוב רומנים; משתוקק לעסוק בתיאטרון פוליטי. לפי שעה הוא כותב שירים (ספר אחד, „עקבות אלוהים אבדו בחול", כבר יצא לאור), מצייר ורושם. השנה, גם ארגן את חגיגות העשרים לאיחוד העיר.

דוברות בירושלים, לפי דברה, פירושה עיסוק בדת, בפילוסופיה, בגינות נוי, בארכיאולוגיה, בכבישים, באתנולוגיה, בתיאורה, באלוהים, בנצרות, באיסלאם, וגם מלחמה פוליטית פרימיטיבית. דברה אמור לייצג חרדים כואבים, חילוניים צמאי חופש, ערבים מתוסכלים ואת המערכת העירונית המפשלת.

על עצמו: „לא חבר מפלגה, אנטי ממסדי, א־פוליטי, לא סימפטי, לא עושה מאמץ להיות סימפטי, לא אהוד בעירייה, נאמן לעקרונותי, אגרסיבי כלפי עיתונאים, ביקורתי, רב עם מנהלים ופוליטיקאים מהקואליציה ומהאופוזיציה, קטלני, מאמין בטדי".

קולק שלף אותו מתפקיד המפקח על תרבות ואמנות בעירייה. אני מחפש, אמר לו קולק, מישהו שיעזור לי במלחמות. נולד זיווג של אש ורוח: שני קריזיונרים, שאגנים, נמרצים, הולכים עם ראש בקיר. אחד בן 76, וינאי, שמן ומקסים. שני בן 50, גרוזיני יוגוסלבי יווני, בעל פני זורבה, מחודד ונוקשה.

איזו ילדות ירושלמית קלאסית היתה לו. בבניין ברוממה, על שפת בוסתני ליפתא ומעיין מי נפתוח, התגוררה משפחת דברה. גם משפחה ערבית נוצרית, וערבית מוסלמית ומשפחה ייקית גרו בבנין. שנתיים למד בבית ספר נוצרי. מנהל בית הספר היה יהודי שהתנצר, המורה לעברית לוחם ב'הגנה'. אמו, שעל ערש מותה כתבה שירים, סייעה בקליטת עולים במעברות. אביו, סנהדיסט, אנטי הממסד המפא"יניקי, „נהג פה זבל" כהגדרת בנו.

בשביתת מפעל המלט „שמשון", פוטר, נרדף על היותו שמאלני, היה מעורב בשריפת לשכת העבודה בעיר, עבד בעבודות דחק (נטיעת עצים) ובלבד שלא לקבל את השתקה. אחרי מלחמת 67', לקח אבא דברה פח נפט, לחם ודגים, ורץ לחפש ערבים שהכיר בעיר העתיקה.

רפי גדל והיה לאדם פחות קיצוני. הלך לנח"ל, קיבוץ של השמו"צ, למד ספרות והיסטוריה באוניברסיטה, הקים משפחה. צאצאים: בן 24, עושה מאסטר במכון וייצמן. בת 20 מסיימת צבא והולכת ל'בצלאל', בן 13, תלמיד.

את הספר על קולק יכתוב רפי דברה. מו"ל אחד כבר מחזר אחריו. דברה אומר שלא היה רוצה לייצר רב מכר שטוח, אלא רומאן שצירו יהיה קולק. ארבעה פרקים כתב עד עתה, ואת העשרים הנותרים ישלים כשייצא לחופשי מתפקיד הדובר.

הוא מכיר את קולק טוב, אולי טוב מכל האחרים. דברה: „יום אחד, כשהוענק לו תואר כבוד מטעם הרפורמים, ישבתי איתו. בגלימה השחורה הוא הזכיר לי את פסל בלזק של רודן. הבטתי בו וחשבתי, כמה כותבים עליו ולא קולטים את הדראמה שבתוכו. השאלה שאולי יילך לאיבוד משהו, עצום ומופלא. ההחלטה לכתוב את הספר".

■■■

דוגמה לאיך ד... מהנדס את קולק שלו: רצה להמיר את הפורד סיירה שלו במכונית קטנה וחסכונית. רצה דווקא רנו 5. דברה ונחום הנהג אמרו לו: איך תוכל לצאת מהמכונית הפיצפונת [illegible] נצטרך לשלוף אותך משם עם כף נעליים. קולק, כדרכו, התעקש. הביאו לו רנו 5 חדשה. אמרו לו: תיכנס. קולק התיישב ליד הנהג והתמוגג: איזה אוטו פנטסטי. עכשיו, אמר לו דברה, נראה אותך יוצא. בקושי חילץ עצמו, ויתר על הרנו והתפשר על פז'ו.

ראיתי אותו בשלוש פגישות עבודה בבוקר אחד קר. הוא יושב בחדר קטן וחשוך עם שלושה טלפונים. בצוות שלו: מזכירה, עוזרת ועוזרת לעיתונות חוץ. על קירות חדרו שטרן, כץ ורישומים שלו. פגישה סודית על עניין סודי, שסודיותו נעוצה בבחירות הקרובות. פגישה עם מפיקי תשדיר טלוויזיה לתשלום מיסי העירייה. קולק יצולם על רקע הטיילת בארמון הנציב. המפיקה: „אבל שטדי יתלבש יפה פעם אחת בחיים שלו". דברה: „מותק, הוא יהיה שלומפר כמו תמיד".

פגישה חטופה עם וטרינר. הווטרינר מנסח מכתב למערכת עיתון מסויים, דברה משפץ את הסגנון, הווטרינר מתקומם, דברה אומר לו: „תגיד, אני מתערב בעבודה שלך כשאתה הורג את החתולים שלך"?

המפיקה מציעה שטדי יצטלם גם בגן הפעמון, דברה אומר: „הייתי מצלם שם את חברי הכנסת קוברים אחד את השני".

בשבוע הבא, יעבור ללשכה גדולה ומוצפת אור בחדר שפינתה ש"ס כשפרשה מהקואליציה. מהחלון יראה את אוגוסטה ויקטוריה.

קולו צרוד מסיגריות והאצבע צרובת ניקוטין. השפם העבה גולח לפני שנים אחדות, השיער אפור ודליל, האות ס' מתקשה להיחלץ מבין שיניו. הוא נוסע בלנציה בהירה עם גג נפתח ואומר שיש הבדל תהומי בין צבע השמיים דרך חלון המכונית וצבעם מבעד לזכוכית בגג המכונית. בדרך כלל, הוא לבוש כהה. ביישן, מזן הביישנים התוקפניים. לעיתים נדירות תראה אותו מצולם ליד טדי ורק פעם אחת נסע איתו לחו"ל. ה'ניו יורק טיימס' מכין עליו כתבה ואת הפורטרט שלו יצלמו בניו יורק בחודש הבא.

■■■

– למה אתה אגרסיבי כל־כך לעיתונאים?

„מפני שכאשר עיתונאי טועה בסיקור משהו שקרה בעיר, הוא לא פוגע בטדי אלא מסב נזק לעיר. אני לא יכול להבליג. בירושלים, המון אנשים נושכים כלבים, אבל גם המון כלבים נושכים בני אדם. וחוץ מזה, יש המון אנשים וכלבים שלא נושכים אלה את אלה.

„אני לא מוכן לקבל את זה, שאיזה צוציק כותב לי שטדי סנילי. אני יורד רצח על עיתונאים. תפקידי לא להיות יפה־נפש. במלחמה, כמו במלחמה. אני אגרסיבי. אני אומר להם מה אני חושב על שכלם ורמתם וכתיבתם".

– נגד מי אתה נלחם?

„נגד התערערות אמינות העיתונות בעיני הציבור. נגד זה שכל דובר או עסקן מתוחכם יכול לסובב את העיתונות על אצבעו. נגד אלה הרוצים להגביל את חופש העיתונות. נגד עיתונות מטעה, לא מדייקת, הפוגעת בעצמאותה. מקור מידע של העיתונות הוא לפעמים מדליף מושחת ביותר, ובאורח פלאי, הדלפותיו מגוננות עליו".

– מהי הטראומה הכי קשה שלך מהעיתונות בשנותיך כדובר?

„יום אחד, צלצל אלי עיתונאי, סיפר לי שברחוב כזה וכזה עומד להתמוטט סלע גדול. שלחתי לשם מיד מנהל עבודה אחד בעירייה, חרוץ ומסור. חיפש האיש וחיפש ולא איתר את המקום, מפני שזה היה בחצר אחורית של בית. צלצלתי לעיתונאי, ביקשתי שיבדוק שנית את הכתובת, אמר לי בסדר. למחרת פורסם תצלום של הסלע ומתחת נכתב שמנהל העבודה הוא כליכר מוצלח, שלא הצליח למצוא את הסלע. האיש בא אלי עם דמעות בעיניים. פעם אחת בחיים כתבו עליו בעיתון, וזה מה שכתבו אחרי שנים של מסירות".

– ממה התעייפת?

„מלקחת ללב. יושבים אצלנו בבית חברים של בני, הקצפת של הנוער, מדעני העתיד. הם מזלזלים בעיתונות. מחר אני יכול לפתוח בית ספר לעיתונאים ולדוברים. מחר אני יכול למכור את כהנא כשה תמים. אותי זה מפחיד".

– אתה מסוגל לעבוד עבור ראש עיר אחר?

„לא".

– כל־כך מהר ירית את ה„לא".

„חשבתי על זה הרבה. טדי נחמד, מלא קסם ומלא שגעונות. הכי ערכי בעולם. אחרון הענקים במנהיגות הדור שלנו".

דפי דברה. עייף, שחוק, מותש מדילמות וחושש לכלות את האנרגיה שלו על ביוב ועל מלחמות סיעה

– תהיה פעם פוליטיקאי?

„בחיים לא. אני מאשים את עצמי ואת בני דורי שאומרים: אנחנו לא נלכלך עצמנו בפוליטיקה. כך באמת נראות המפלגות".

■■■

– ספר על קולק משהו שאנחנו לא יודעים.

„אני מעריץ אותו. הוא דראמטי, מפתיע ומסקרן ואפילו את מגרעותיו אני מחבב. הן חלק מכוחו וחינו. כשהוא משתולל, זה חלק מהבולדוזריות שמזיזה דברים. מי שחוטף את השאגה, מרגיש נורא. הוא נתון למצבי רוח ויש תקופות שבהן הוא רואה רק צבע אחד. זה מאוד קשה לסובבים אותו. פתאום הם מרגישים קטנים, נזהרים מלהתקרב אליו, מתכופפים. גם אני מתפוצץ מהר וכך אנחנו חיים כל השנים. אני יודע מראש מה יגיד ואיך יגיב, כמו בנישואין. לפעמים, הוא מפתיע בווריאציה חדשה, ואלה כבר חיי נישואין טובים".

– מה היו הדילמות המוסריות שלך כדובר?

„בגלל מעורבותי בתהליכים, קשה לי להגן על מושגים. על מושגים אנושיים במערכת העירונית, אני טולח. ויש מושגים הנובעים מחלמאיות (מכוונת, זרוז). כמה אחוזים ממצפוני הייתי צריך לשלם כמס לתפקיד? בערך 10 אחוז של חלמאיות וזרוניות".

– מהן שיטות העבודה שלך?

„א. להיות נורא נחמד לעיתונאים, לספק מידע בחיוך, להזמין עיתונאים לארוחות צהריים (דבר שמעולם לא עשיתי). ב. להיות פתוח עם עיתונאים טובים. לסמוך עליהם ולגלות להם גם את נקודות החולשה של העניין. זו לא הדלפה בעיני. ג. לתת תגובה פיקנטית וחריפה, כשמישהו מבקש תגובה על עניין שחציו לא נכון. אני נוקט בב' וג' לסירוגין".

– יוצא לך גם לשקר?

„אני קורא לזה להדגיש עובדות. כשמישהו בעירייה מעלים נתוני מידע במתכוון, יש מצבים שאני עומד כשקרן. איני זוכר ששיקרתי ביודעין".

– אחרי שנים בעירייה, אתה יכול לומר שהיא נקיה משחיתות, שעובדיה ומנהליה פועלים לטובת האזרח?

„אני רואה סביבי אנשים חרוצים, בטלנים וסתומי ראש. במערכת של 4500 איש, לא יכולות להיות נקודות של סיאוב? ראיתי הרבה תופעות שהיו בניגוד לרוחי".

– מישגים שלך?

„פה ושם אני מתחלק".

■■■

כמה פעמים דרשו את פיטוריו. כשסייע להריץ הצגת מחאה חברתית, „יוסף יורד קטמונה", ועל הבמה הוצג אונס של נער בבית כלא – הדתיים דרשו שיפוטר ומיד. פוליטיקאים רצו לסלק אותו על התבטאויות שלו. הרב פרוש (אגודת ישראל) התלונן עליו באוזני מבקר העירייה ויועצה המשפטי. „דברה אינו אמור להתבטא נגד גופים פוליטיים במועצה", אמר אז פרוש. כרוב המקרים, דברה קיבל גיבוי מקולק. ראש העיר אמר אז, שהדובר מבטא את דעותיו ומחשבותיו (של קולק) ומי שרוצה לתקוף את דברה, מוזמן לתקוף את ראש העיר.

כמה מבכירי העירייה סיפרו בשיחות רקע לעיתונאים, שדברה מדליף ומשתמש בעוצמתו לניטרול ולחיסול אנשים בעירייה. טענו שנאמנותו היחידה היא לקולק, ושהעירייה ועובדיה יוצאים ניזוקים ומקופחים.

הוא ניהל קרב עם הדתיים על בריכת השחיה ברמות. כשנפתחה הבריכה, קיים את הבטחתו וקפץ למים בבגדיו. הוא התכסח עם מוריס רג'ואן, חבר מועצה. רג'ואן התראיין וצולם על שער „קול ירושלים", כשאמר שהערבים כבשו את העיר ושהבניה הערבית נעשית ללא רשיון. שבוע לאחר מכן הצטלם דברה באותה פוזה על אותו שער. „מאחר שאני מייחס לרג'ואן חכמה ולא טמטום", אמר דברה באותו ראיון, „אני מניח שפעל מתוך בורות מכוונת וכוונה זדונית".

דברה הבהיר שהבניין עליו הצביע רג'ואן כבנין שנבנה בלא רשיון, נמצא מחוץ לתחום השיפוט של ירושלים. סיעת הליכוד דרשה לפטר את הדובר בטענה שהוא זרה חול בעיני הציבור והוליך שולל את ראש העיר. דברה השבוע: „אולי עברתי את גבול הטעם הטוב".

■■■

בסיעתו של קולק, „ירושלים אחת", יש אנשים שהשם דברה מעלה מבטנם חווים של כעס. הם אומרים שהוא חג סביב קולק ובעיקר משמיע רעש, ואילו הם [illegible] בתקשורת „בעריסת עב"מים". המבחן של דובר, הם אומרים, כשיש צרות בעת משבר, לא כשהעניינים [illegible] בשיגרת היומיום. ומשברים לא חסרו בשנים האחרונות: פרשת דרוויש, [illegible] התפטרות המנכ"ל ששון. איך הוא [illegible] בתקשורת? אלה אומרים: נרוח [illegible] אחרים טוענים: מחוזק ויושר.

לפני כעשר שנים, קולק היה [illegible] יהושע מצא (ליכוד) היה ממלא [illegible] ידיעה שהאו"ם בנה גדר [illegible] הנציב. מצא היה נסער והורה [illegible] טרקטורים להריסה. דברה צלצל לאו"ם. שזו טעות והיא תתוקן מיד. מצא התעקש לשלוח את הטרקטורים, הזמין צוותי טלוויזיה ורץ לשטח.

דברה: „אמרתי לו שהוא מתאבד. שיהיה ללעג ולקלס. נתתי לו עצה שירד מזה. לבסוף נסע לשם, הצטלם על הטרקטורים ומשך שבועיים כיכב בפיליטונים. אתן עצה טובה גם לאדם שאיני מכבד, אבל לא אלחם על זה. מי שאני אוהב – אני מוכן גם להילחם על העצה".

זה קרה ב־79', יום ששי בצהריים. קולק היה בארה"ב. עיתונאים צלצלו לדברה, אמרו לו שהגיע טלקס מרומא המצטט מאמר מעמודו הראשון של בטאון הוותיקן. מדובר ברשמי מסע של איש כנסיה שביקר בירושלים ומטיח האשמות על הרס הנוף בעיר, פגיעה בעתיקות, זלזול בדתות וכו'.

הידיעה הופצה בסוכנויות הידיעות בעולם. קולק, כאמור, היה בחו"ל. דברה ניסה להשיג את אנשי משרד החוץ לתגובה, אבל לא היה עם מי לדבר ביום ששי. לבסוף, פירסם בעצמו תגובה אגרסיבית: „ראש עיריית ירושלים מזכיר לוותיקן שאנחנו שומרים על המקומות הקדושים. שהוותיקן הנכבד ישאיר לנו את הטיפול בירושלים, ויילך לטפל בשחיטת הנוצרים בלבנון".

דברה: „ידעתי שזה לא דיפלומטי, אבל כל העניין עלה לי על העצבים". כעבור יומיים פירסם הוותיקן הבהרה, שהיו אלה רק רשמי מסע ולא כתבת דיווח. קולק שמע את תגובתו שלו ממקום שהותו בארה"ב.

■■■

בחודשים האחרונים, קולק מופיע במדיה. נראה עייף ומותש ובריאותו, כך אומרים, מתרופפת. הדובר לא יכול לאלץ אותו לנפוש שבוע ב[illegible], אבל הוא יכול לטשטש ולהקל את פליטות הפה וההתבטאויות שלו. קולק אמר, שגם הוא לא היה רוצה שערבים יגורו בעיר שלו. נשמע מהדהד. הסופר אנטון שמאס שיגר לו מכתב, קולק הלך אליו ויצא מזה. קולק אמר שאנשי ר"צ גרועים יותר מחסידי סאטמ"ר. להגיד דבר כזה בעיר קבוצות בו (וסובלנות) שלו, זו מישגה. נראה איך יאכל את זה הדובר הבא, מחליפו של דברה. ■

„כאשר עיתונאי טועה בסיקור משהו שקרה בעיר, הוא לא פוגע בטדי אלא מסב נזק לעיר. אני לא מוכן לקבל את זה שאיזה צוציק כותב לי שטדי סנילי. תפקידי לא להיות יפה־נפש. במלחמה, כמו במלחמה. אני יורד רצח על עיתונאים"

„יושבים אצלנו בבית חברים של בני, הקצפת של הנוער, מדעני העתיד. הם מזלזלים בעיתונות. מחר אני יכול לפתוח בית ספר לעיתונאים ולדוברים. מחר אני יכול למכור את כהנא כשה תמים. אותי זה מפחיד"

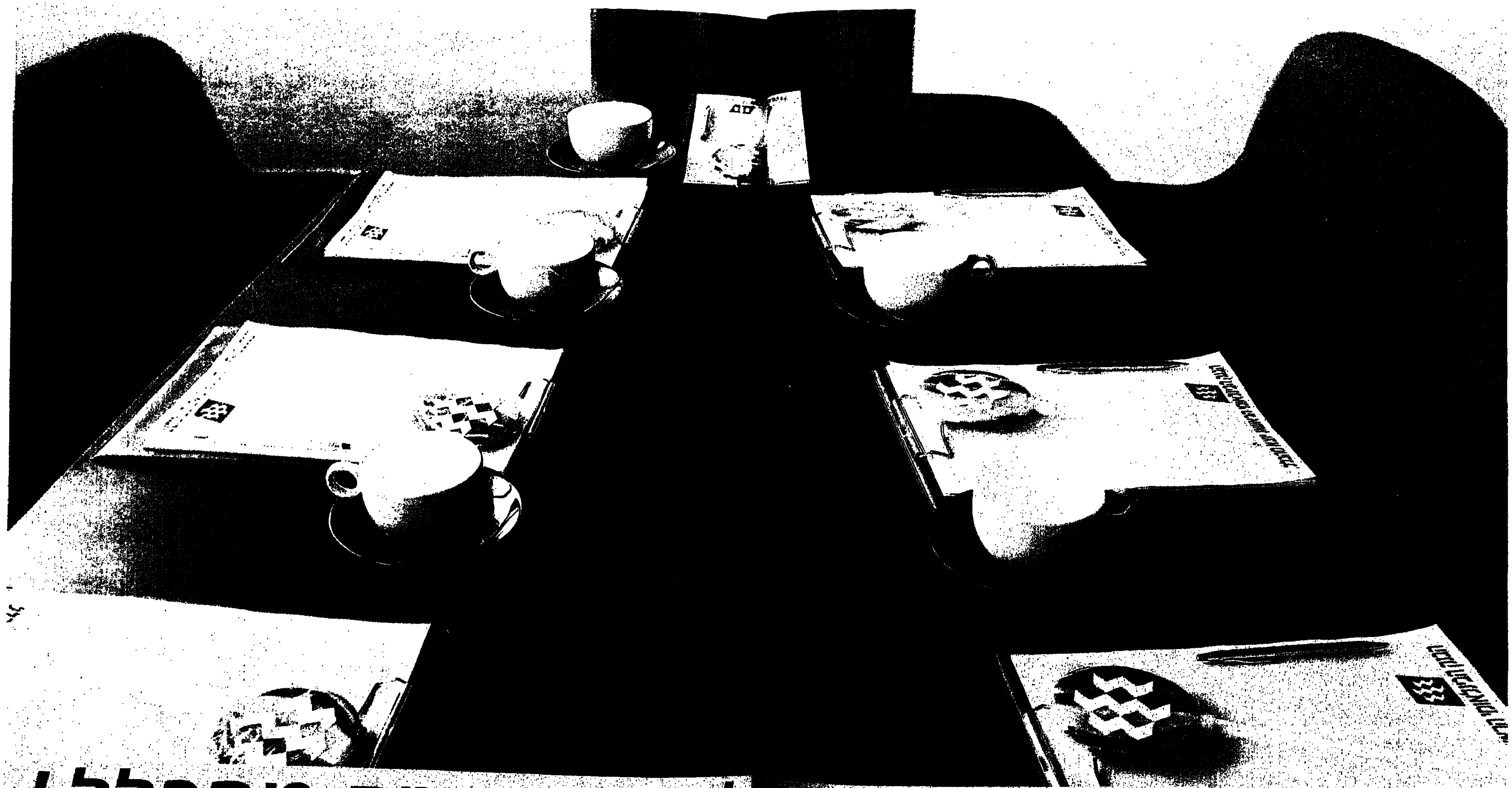

הכלל שלנו בבנקאות להיות יוצאים מהכלל!

בדרך כלל מנכ"ל בנק פונה אישית לציבור עם הצגת הדו"חות הכספיים, עליהם הוא חותם. אך לכל כלל יש יוצא מהכלל.

הדו"חות הכספיים מציגים „מספרים יבשים". הפעם ברצוני לשתף אתכם בתפישה הרעיונית המסבירה את ההישגים המשתקפים בדו"חות אלו. זה כמה שנים יכולתם להבחין כי איננו מסתפקים בשגרה אלא מחפשים פתרונות מקוריים וחדשניים כמענה לצרכיך – הלקוח. יוזמה ויצירתיות הם שהביאו ללקוחותינו את „עו"ש משופר", „חשבון עסקי משופר", שעות פתיחה החורגות מן המקובל, סל הטבות משמעותי בתחום החסכון והפקדונות וכן שיפורים ברמת השרות והטכנולוגיה.

התפישה העיונית מתבססת על הכרה ואמונה כי מה שמשתלם ללקוח משתלם, בסופו של דבר, גם לבנק. ואכן בשנים האחרונות הצטרפו לבנק עשרות אלפי לקוחות חדשים. רבים מהם אשר פתחו בבינלאומי חשבון נוסף הפכו אותו תוך זמן קצר לחשבון עיקרי. הדו"חות הכספיים של הבנק מצביעים שנה אחר שנה על איתנות פיננסית ועל שיעור רווחיות מן הגבוהים במערכת הבנקאות הישראלית. תפיסה שיווקית, יוזמות ופתרונות יחודיים ויוצאים מהכלל במקביל לגישה סולידית ורצינית הם שאיפיינו ומאפיינים את הבנק הבינלאומי.

סקרי דעת קהל חוזרים ומצביעים על כך שהבנק מצטייר בעיני הציבור כבנק יחודי ויוצא דופן בעולם הבנקאות הישראלי. אני רואה זאת כמחמאה גדולה. גם הלקוחות העסקיים התובעים, בצדק רב, פתרונות לצרכים מורכבים מוצאים בבינלאומי תשובה הולמת לצפיותיהם.

גם בעתיד הנהלת הבנק וצבור העובדים יעשו הכל בכדי לתת לך הלקוח שרות מעולה, יחס אישי ופתרונות העונים לצרכיך.

זה האתגר שלנו: להמשיך ולהיות בנק יחודי – בנק יוצא מהכלל.

שלום זינגר
מנהל כללי

הבנק הבינלאומי הראשון. יוצא מהכלל.

השבוע, מלאו 12 שנים לצבא דרום לבנון. לא החלום על צבא נוצרי גדול – אבל גם לא הדרום הפרוע של המייג'ור חדאד ● בצה"ל אומרים שבאחרונה צד"ל מצדיק את ההשקעה בו ● גנרל לאחאד, מפקד צד"ל: יש אינטרסים ישראליים ויש אינטרסים לבנוניים. לא תמיד הם חופפים

לא בובה, לא צבא של דחלילים

תצלומים: מיכאל קדמר

אריאלה רינגל־הופמן

בסוף היום, ממש בסוף, כשכבר עמדנו לרדת לרכב שחיכה למטה, אמר גנרל אנטואן לאחאד, מבליע חיוך קטן, שיש לו עוד סיפור אחד, קצר. משל עם נמשל. סיפור קטן לישראלים שנקעה נפשם מלבנון.

קודם שסיפר את הסיפור, אכלנו ארוחת צהריים. בארוחה, ברוב נימוס, ביקש לשאול כמה שאלות. נתחלף קצת בתפקידים, הציע. שאלה ראשונה היתה משהו כמו מה חושבים עלינו בישראל. אחר כך בא הסיפור.

„יום אחד הגיע אחד ממפקדיי צבא לבנון לבסיס צבאי, לא רחוק מביירות. סמוך לשער הבסיס, ראה לבנוני קטן ורזה, נאבק קשות עם פלשתינאי ענק וחזק. המפקד הורה לש.ג. להפריד בין השניים ולהכניס אותם ללישכתו. כשהתייצבו לפניו, מנערים את האבק מבגדיהם, שאל מה קרה. הפלשתינאי, אמר הלבנוני הקטן, התחיל לקלל את לבנון. אמרתי לו תפסיק. אמרתי פעם, פעמיים, שלוש, לא הפסיק. לא הפסיק – אז התנפלתי עליו. נו, אמר המפקד לפלשתינאי הענק. נכון, אמר זה, באמת קיללתי, ונראה אותך עושה לי משהו. המפקד הסתובב אל הלבנוני הקטן, הכניס לו שתי סטירות לחי. תפסיק לעשות כאן בעיות, אמר לו וזרק את שניהם מהחדר.

„והנמשל? כך גם אתם, הישראלים. נכנסתם ללבנון לגמור חשבון עם הפלשתינאים, החטפתם שתי סטירות ללבנונים ויצאתם החוצה. ואחר כך עוד אומרים אצלכם מה אנחנו צריכים את לבנון על הראש".

■■■

השבוע, מלאו 12 שנים לצבא דרום לבנון. אחרי 12 שנים, צד"ל הוא לא מה שרצו שיהיה ב־76' – אבל גם לא מה שהיה ב־84'. בין השאיפות אז, למציאות הפרועה ארבע שנים אחורה, מתפקד היום צבא דרום לבנון עם 2700 חיילים במישרה מלאה, הממומנים, מאומנים ומתוחזקים על ידי צה"ל. הצבא, שמורכב מנוצרים, דרוזים, שיעים וסונים, מחזיק את רצועת הביטחון, מאייש את המוצבים לאורכה, ובתקופה האחרונה, על פי הערכות אנשי צבא, מצדיק את ההשקעה בו.

המגעים שהחלו בינואר 76', החלו גבוה. תא"ל בנימין בן אליעזר, מי שהיה המפקד הראשון של אזור הביטחון, נפגש עם באשיר ג'ומאייל, ועם דני וקמיל שמעון. דובר אז על הקמת כוח נוצרי בדרום, שיעלה צפונה ויחבור לכוחות הנוצריים שם. חלקה השני של התוכנית לא יצא לפועל, ובסופו של דבר מייג'ור סעד חדאד ניהל צבא מקומי של כ־1000 לוחמים, שבסוף היום היו חוזרים הביתה עם הנגמש"ים, הטנקים, מה שלא יהיה, ומחנים אותם בחזית הבית. חדאד היה השריף של הדרום, והדרום נראה כמו המערב הפרוע.

12 שנים שבתוכם מלחמת אזרחים מתמשכת, מבצע ליטאני, מטוטלת ישראלית הנעה בלבנון בין השיעים, דרוזים והנוצרים, מתקשה לתמרן, מתקשה לבחור בני ברית קבועים. מלחמת שלום הגליל, הנסיגה הישראלית ומה שנלווה אליה, סגירת רצועת הביטחון. ושני אנשים: מייג'ור סעד חדאד, שהיה מפקד צבאי, דיפלומט, מושל מקומי ואיש עם הרבה צבע – ואחריו גנרל אנטואן לאחאד, מי שהיה מועמד למשרת הרמטכ"ל הלבנוני.

■■■

בשמונה וחצי בבוקר, יושב ענן סמיך על מרג' עיון, מה שלא בהכרח מביא את נהגי המקום להוריד את הרגל מהגז. הרכב מקרטע על כביש אספלט הרוס, חוצה את הרחוב ונכנס למיפקדה של צד"ל. רק בביקור השני ברצועת הביטחון, יום בהיר באמצע שבוע של גשם בלתי פוסק, אפשר לראות כמה לבנון יפה, ומה היתה יכולה להיות. אבל זה כבר סיפור שנכתב.

נכנסים דרך מטולה. על קיר אבן בין שני השערים הגדולים כתוב: ה' ילחם לכם ואתם תחרישון. זה מה שרואים החיילים שנכנסים, שיוצאים, זה מה שרואים תושבי לבנון שהצליחו ללמוד משהו בעברית בעשר השנים האחרונות. אחר כך עוברים. כפר שיעי שאנשיו היו מעורבים בחטיפת רוזנווסר, השומר ממטולה, את בורג' אל מלך – מבצר המלכים, כפר קטן ועלוב למראה, שנקרא חירבה עד שתושביו החליטו שמשנה שם, משנה מזל. את קליעה, עיירה נוצרית, מהישובים הראשונים בדרום שקיימו קשר עם ישראל. ממערב, הצוק המאיים של הבופור, שהמלחמות האחרונות הותירו ממנו חורבות, הליטני שוזר למטה, ורחוק מערבה, מוארת בשמש פתאומית, כמו לא מכאן, לא מעכשיו – צור.

גנרל לאחאד, 58, מפקד צד"ל, יושב במיפקדה, בלישכה הממוקמת בקומה השניה. המיפקדה עצמה, קסרקטין צרפתי לשעבר, שנבנה בתחילת שנות השלושים ושופץ מעט מאוד בחמישים השנים האחרונות, צבועה בצהוב עכור, ובנויה במעין חית, סביב חצר גדולה. לאחאד, 40 שנה במדים, מתחיל את היום, כל יום, בחדר הזה.

אחד המפקדים של צד"ל מבקש חודש חופש. אבא שלו, בן 96, חולה מאוד. לאחאד אומר שיבדוק ויתן לו תשובה. מישל נהרא, השליש של לאחאד, שאומרים עליו שהוא המקבילה האנושית למחשב הצה"לי, ומה שיודע המחשב על אנשי הצבא יודע נהרא על אנשי צד"ל, סוגר כמה עניינים דחופים: צריך קצין קישור נוסף לאו"ם, יש מפקד לא ממושמע באחד הגדודים, ביקור רופא, פעם בשבוע, במחנה הטירונות, לא מספיק.

מעל לשולחן של לאחאד, מצד שמאל, צילום גדול של נגמ"ש ומתחתיו, בעברית, כתוב מצפון תיפתח הטובה. יש כנראה מישהו שאוהב את הפסוקים האלה, שמקבלים פה משמעות צינית – זה שבכניסה ללבנון, בחדר של לאחאד ובעוד כמה חדרים בקסרקטין העצוב.

בהמשך היום, לאחאד יסע לבסיס האימונים של צד"ל, יבקר בחצבייה, יפגש עם מפקדי החטיבה שיושבת שם, יחזור למרג' עיון, יכנס לישיבה עם קציני צה"ל, אחר כך יבואו קבלנים מג'זין, שני אורחים מצפון לבנון, ובערב יחזור הביתה. כשיחזור הביתה, יכנס אליו מקומי, שיעי או סוני, ידבר איתו על מצוקת הפרנסה, יבקש עזרה.

יום אחרי, יבקר אצל חיילי צד"ל המאושפזים בבית חולים ישראלי. וביום הבא, יעמוד ליד האנדרטה של רב סרן חדאד ויאמר שהעם הלבנוני לא ישכח את האיש.

■■■

באפריל 84', קיבל לאחאד לידיו את הפיקוד על צד"ל. בובה על צבא של דחלילים, נכתב אז באחד העיתונים בארץ.

ב־84', ישראל ישבה עדיין בפאתי ביירות, קולות המחאה הגיעו לשיאם, במטות הבחירות של שתי המפלגות הגדולות דנו בשאלת לבנון, הנסיגה היתה שאלה של זמן. רב סרן חדאד גסס.

עשר שנים קודם לכן, שהה לאחאד בצרפת, עבר קורס צבאי יחד עם האלוף מנחם עינן, ב־82' עינן, מפקד אוגדה שנכנסה ללבנון, חיפש את לאחאד בשוף. לאחאד לא היה, וראש עיריית דיר אל קמר העביר לו מסר שעינן מחפש אותו. כשנפגשו, כבר היה לאחאד פנסיונר של הצבא הלבנוני. לאחאד, שהיה שמעוניסט, לא נבחר לרמטכ"ל ו... מהצבא.

זמן קצר לפני שחדאד נפטר, הגיעו שמעון ולאחאד לבקר את המייג'ור. מצבו של חדאד היה אנוש ובדרך הביתה אמר שמעון שהם מחפשים מחליף לרב סרן. אחר כך התקיימה פגישה בביתו של שמעון. נכח גם מפקד יק"ל – יחידת קישור ללבנון – מאיר דגן, סגנו אל"מ י., שהוא איש הקשר של צד"ל, וא., שישב בביירות. מאוחר יותר נפגש לאחאד עם משה ארנס, אז שר הביטחון, שאל „האם ישראל חומדת את אדמת לבנון", קיבל תשובה שלילית („האינטרס היחיד שלנו הוא לחיות בשלום עם השכנה מצפון"), וקיבל את התפקיד.

לקח את אשתו והבן, הביא אותם למרג' עיון, את טקס ההכתרה קיים בעיירה השיעית בינת אל ג'בל – בת ההר – שינה את השם מצבא לבנון החופשית לצבא דרום לבנון, ואמר קודם כל אני פטריוט לבנוני, רק אחר כך נוצרי.

■■■

יוצאים למג'דייה, בסיס האימונים של צד"ל, ארבעה רכבים, לאחאד בשלישי. קודם ליציאה, לאחאד התראיין. שתיים מהשאלות הקפיצו אותו. במהלך הסיור חזר אליהן שוב ושוב. שאלה ראשונה, האם צד"ל מתפקד כמשמר הגבול הצפוני של ישראל. שאלה שניה התייחסה להסכם שלום אפשרי בין ישראל לסוריה; ישראל תמחוק קווים אדומים בלבנון, בתמורה סוריה תוותר על רמת הגולן.

לאחאד חוזר לשאלה השניה בדרך ממרג' עיון לעמק, בעליה לאחת הגבעות המשקיפות על עמק החולה, למרגלות ה... במג'דייה, באזור שהיה פעם הפתח... בחצבייה.

„תרגישו יותר טוב אם הצבא הסורי יהיה פה, תהיו יותר רגועים?", אחר כך ... בתוספת של 100 קילומטר גבול עם הצבא הסורי", או „לא הממלוכים, לא העיתונאים, לא הישראלים ולא הסורים יוכלו ללבנונים. לבנון תשרוד גם אחרי כל אלה". „משפט לבנוני עתיק יומין אומר, שאי אפשר לתת מתנה משהו שנמצא בכיס של אדם אחר".

שדרה יפיפיה של קזוארינות מובילה למג'דייה. מעל המחנה עומד ארמון של מג'יד ארסלם, דרוזי, שהיה ... ההגנה הלבנוני ונתן למקום את שמו. בשנות השבעים, פעלו ממג'דייה אנשי הארגונים של נאיף חוואתמה, אחמד ג'יבריל וג'ורג' חבש, שאנשיהם פגעו במעיין ברוך ובשמיר. חיל האוויר הגיב והווילה נמחקה. השם נשאר.

לאחאד מתחיל את הביקור במטבח המחנה. בניין נמוך, חשוך, טבח לא צעיר בבגדי עבודה צהליים אומר שחסרים ... מזון. לאחאד מקשיב, חיל צעיר ... שזה לא כמו הרסטורנט בביירות. ... מסקיעין, שהוא חונך בבסיס הטירונות, ... אותנו לסיור במחנה. בין השאר, מתקיימים בבסיס גם קורסים מקצועיים ... החטיבות. בחדר הקשר שואל לאחאד ... ההבדל בין מ.ק 25 למ.ק. 46 ואומר ... טוב הוא אחד האמצעים שמבטיחים ... בשדה הקרב. בחדר אחר מצלובת ... משולש על ראשו של חיל צעיר.

כשלאחאד נכנס, מתמתחים החיילים, מצדיעים, לאחאד משיב בהצדעה, ... מהסס רגע. תמשיך, תמשיך אומר לו ... ואחר כך הוא אומר לחיילים, שהיו...

אל"מ י., האיש שמקיים את הקשר הקבוע עם לאחאד: הסדרים בלבנון מתקיימים אם יש להם אופק. מה שאין לו אופק, מתנוון ומת. מעבר לשאלות של ביטחון יומיומי, צריכה להיות קונספציה

גנראל אנטואן לאחאד. „לא הממלוכים, לא העיתונאים, לא הישראלים ולא הסורים יוכלו ללבנונים. לבנון תשרוד גם אחרי כל אלה"

מסדר של צבא דרום לבנון. 2700 חיילים במישרה מלאה, הממומנים, מאומנים ומתוחזקים על ידי צה"ל, מחזיקים את רצועת הביטחון

ספרים במחיר מהסיפורים

ספרי אמנות ופוסטרים
בהוצאת TASCHEN

ממיטב ציירי העולם: פיקסו, רנואר, טולוז לוטרק, הירונימוס בוש, מגריט, ואן־גוך ועוד. בליווי תמונות צבעוניות מרהיבות.

מחיר מבצע 9.90 ש"ח

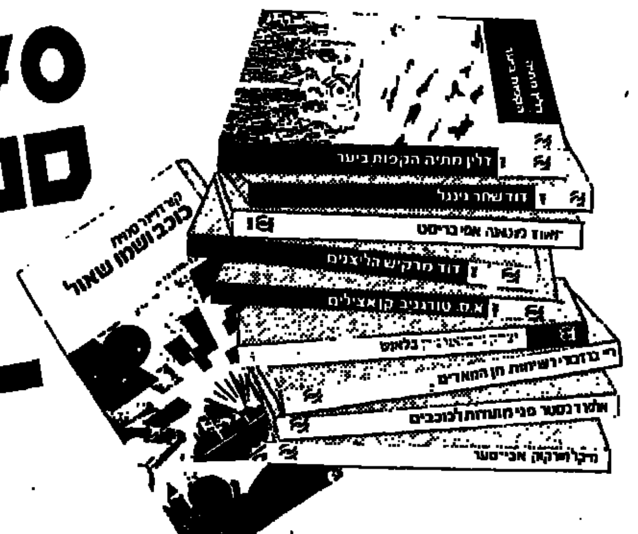

70 ממבחר ספרי עם עובד, ספריה לעם ומדע־בדיוני
6.- ש"ח כ"א

תן במתנה ספר בהנחה!

אדוות מן הסערה / דוריס לסינג — דיוקן האישה בת־זמננו מוצג דרך דמותה וקורותיה של הגיבורה מרתה קווסט ומעורבותה הרגשית העמוקה בפעילות הפוליטית של קבוצות מהפכניות. ~~33.75~~ ש"ח 25.00 ש"ח

קנאה / ננסי פריידי — כיצד נוכל לכבוש את פחד חנטישה שלנו ואת אימת הדחיה והבגידה, איך נוכל להחלץ מאחבה מכאיבות. ננסי פריידי מנתחת מצבים אנושיים אלה ואחרים ברציונליות ובעוצמה רגשית כאחד. ~~30.00~~ ש"ח 22.50 ש"ח

ארץ ירוקה שלי / רות ריכטר — למה ורודים פרחי כליל החורש? למה מלוחים עלי האשל? אגדות קסומות ויפי הטבע שזורים לתוט המקשר בין דמיון למציאות. חובה לאוהבים לטייל ולחלום. ~~29.00~~ ש"ח 21.50 ש"ח

יושה — עגל / י. י. זינגר — רומן דרמטי ומרתק העוסק בחידות הזהות של אדם כאדם בכלל ויהודי בפרט. בליבה של חברה חסידית מתהלך אדם שאינו יודע מהו באמת. ~~24.70~~ ש"ח 19.90 ש"ח

גיל העמידה / שמואל בונים — איזה ממבט אומר: "גיל העמידה הוא מכה מוחצת לתמודדי" שמואל בונים נותן את פרשנותו לגיל העמידה ברישומים מקסימים מלאי חן והומור. ~~14.50~~ ש"ח 11.00 ש"ח

בית ספר בקלי קלות / אורה לב־רון, איורה: שרת ברקוביץ — מה קורה בבית־הספר? אורה לב־רון מסירה את מסך המסתורין, בפני ילדים המגיעים לבית־הספר לראשונה בחייהם. ~~13.60~~ ש"ח 9.90 ש"ח

מדריך פרחי חבר בישראל / ד"ר אבי שמידע, ד"ר דוד דרום — מדריך סימטרי למטיילים המאפשר זיהויים של צמחי הבר המצויים בישראל בדרך פשוטה וחזותית בלי לטרוח בדקדוקי הגדרתם לפי השיטה המדעית.
בלעדי לסטימצקי במסוף היום! סדרות גלויות פרחי בר.
~~41.70~~ ש"ח 29.90 ש"ח

חדש בהוצאת סטימצקי: **המיקרוגל בהנאה** — התמיקרוגל בתנור המריטים לאירוח ... 29 ש"ח

לאור הביקוש נמשך מבצע קלטות — מבחר קלטות מוסיקה קלאסית, ג'אז ועוד... באיכות מעולה תוצרת חוץ. מחיר מבצע 9.00 ש"ח בלבד.

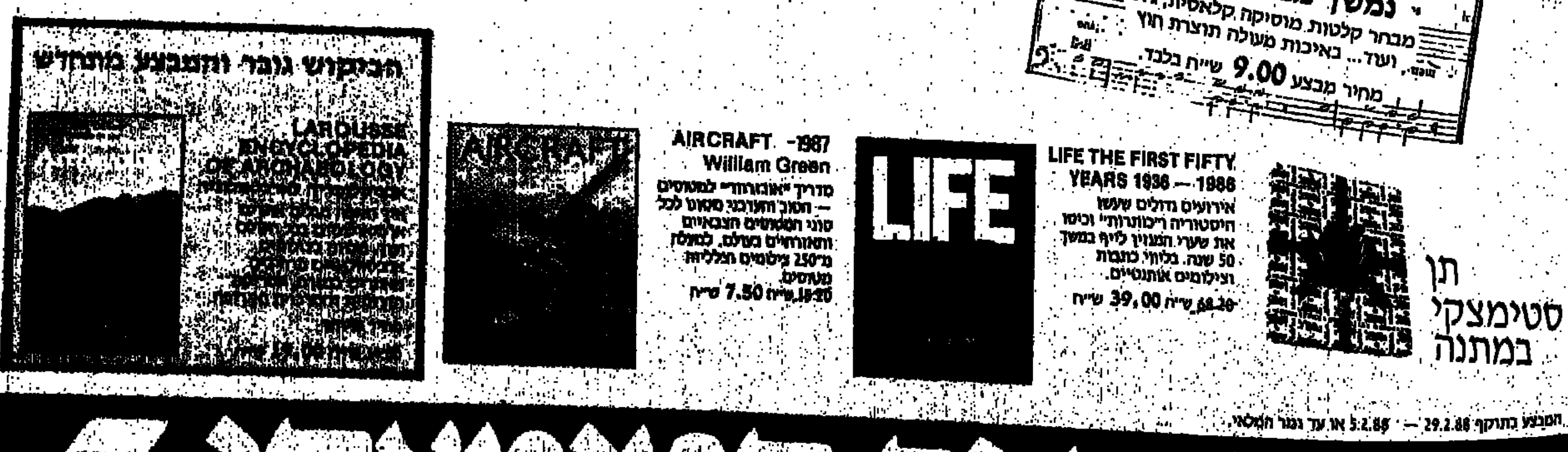

LIFE THE FIRST FIFTY YEARS 1936 — 1986 — אירועים גדולים שעשו היסטוריה ו"כותרות" וכיסו את שערי המגזין לייף במשך 50 שנה. בליווי כתבות וצילומים אותנטיים. ~~68.20~~ ש"ח 39.00 ש"ח

AIRCRAFT -1987 William Green — מדריך "אווירונאוטי" למטוסים — הטוב והעדכני ביותר לכל סוגי המטוסים הצבאיים והאזרחיים בעולם. למעלה מ־250 צילומים ותכליות מטוסים. ~~18.20~~ ש"ח 7.50 ש"ח

הביקוש גובר והמבצע מתחדש — LAROUSSE ENCYCLOPEDIA OF ARCHAEOLOGY

תן סטימצקי במתנה

המבצע בתוקף 5.2.88 — 29.2.88 או עד גמר המלאי.

ספרים זה סטימצקי
מבחר הספרים הגדול בישראל

קונסטלציה מדינית מסויימת, יכולה אולי להביא את לאחאד לשנות את יחסו לישראל. אם וכאשר זה יקרה, במדינת ישראל ידברו על הפתעה, בדומה למה שקורה היום בשטחים

עשויים להיות תלויים בעזרה הראשונה שיקבל בשטח.

בחוץ שמש, בדי האוהלים הצבאיים מתייבשים, דלתות החדרים במבני האבן שמסביב פתוחות. אמא יהודייה היתה מתקשה להשלים עם התנאים שבהם חיים חיילי צד"ל, אבל לאחאד אומר שיש שיפור מתמיד, ושכך נראה צבא עני.

כתום הסיבוב, מקבל לאחאד את מיסדר הטירונים. עמוד דום, עמוד נוח, ככל שיתעכבו האימונים יאורך הקורס, הוא אומר, וחייל לא ממושמע צריך להעניש, כלא, הורדה במשכורת, העפה מהצבא. בזמן שנותר עד סוף הקורס, אני מבקש שתלמדו את המקסימום האפשרי, עמוד דום, עמוד נוח.

■■■

שם המשחק – הישרדות. ואם הישרדות היא המטרה, המטרה מקדשת את האמצעים. גנרל לאחאד, על פי הגדרתו, הוא פטריוט לבנוני. קונסטלציה מדינית מסויימת יכולה להביא אותו לשינוי ביחסו לישראל, אפשרות שאף אחד לא יעלה בקול רם. אם וכאשר זה יקרה, במדינת ישראל ידברו על הפתעה, בדומה למה שקורה היום בשטחים. הסדרים בלבנון, אומר אל"מ י., האיש שמקיים את הקשר הקבוע עם לאחאד, מתקיימים אם יש להם אופק. מה שאין לו אופק, מתנוון ומת.

בדרך לחצבייה, מתחת לכפר ראשיי אל־פוחר – ראשי הכדרים, הכפר שממנו יוצאים הכדים היפים של לבנון, מתגלה מכונית נטושה לצד הדרך. לאחאד הוא מטרה מועדפת. בין שאר שיטות החיסול הרווחות בלבנון, מקובל להפעיל מכונית תופת מרחוק, ועכשיו בקטע קצר ומרשים, באה לידי ביטוי מיומנות הכוח המאבטח את הגנרל. חלק מהמלווים מאבטחים את אלה שיורדים לבדוק את הרכב, השאר מאבטחים את הרכב שבו יושב לאחאד. בודקים את הרכב מכל צדדיו. מישהו בועט בגלגל וממשיכים הלאה.

שנים של שרות צבאי, אומר לאחאד, מכשירים אדם להתמודד עם סכנות. ופחד המוות? "לומדים לחיות איתו, המשימה חשובה מהסכנות". כשבא לדרום, ידע שחלק מהעם הלבנוני ימקם אותו במרכז המטרה.

עולים בדרך שנפרצה על ידי כוחות צה"ל ב־'72 בפשיטה הגדולה על הפתחלנד. עוברים כמה מחסומים של יוניפיל, המאויישים על ידי כוח נורבגי, חיילים בהירים במדים כחולים מצדיעים, לאחאד וי. משיבים. חלק מכללי המשחק. אני נותן לך כבוד, אתה נותן לי, פחות חשוב כמה אנחנו בוטחים איש ברעהו.

למטה, עובר החצבני. עצי זית, עיריות רגע לפני פריחה, כפרים שאינם מחבלים בנוף. זו לא האדמה שעשתה את האנשים כל

ללאחאד, במסגרת מוזהבת, תמונה של חדאד.

כשלאחאד הגיע לדרום, דיברו על הגנרל שצריך להיכנס לנעליים של המייג'ור. על הקסם האישי של חדאד – סוד כוחו באזור. חדאד נולד במרג' עיון. לאחאד בא מהרי השוף. נולד בכפר קתרה. אבא שלו רצה שיהיה עורך דין, הוא רצה להיות איש צבא. למד בג'ונייה, בביירות, התגייס לצבא. את הכשרתו הצבאית קיבל בצרפת. כשפרש מהצבא, ישב בבית שנה בלי מדים, וחזר אליהם בדרום.

40 שנה במדים, ומעולם, הוא אומר, לא התחרט על הבחירה. בישראל ביקר מספר פעמים. היה בתל־אביב, בחיפה, בירושלים, בטבריה ובאילת. כל הביקורים לא נמשכו יותר מיומיים־שלושה. הוא לא איש של חלומות, אין לו אמביציות אישיות. מה שהוא רוצה זה לזכות ולראות לבנון חזקה, עצמאית ודמוקרטית.

בסוף היום הוא חוזר הביתה, מביא את העבודה איתו. אשתו, מינרב, אשה צעירה ומשכילה, אומרת שהתרגלה למרג' עיון, אבל מרג' עיון היא לא כל לבנון והם, בוודאי, יום אחד יחזרו לעיר הבירה.

אחרי שעוברים את השומרים בחוץ, נכנסים לבית אבן יפה, עם מעט פרחים בחוץ. הבן בבית הספר, הבת הקטנה נועצת עיניים במצלמה. בישראל, היא אומרת,

עם זאת, למרות שאני לא יכול להגיד [illegible], אני מאמין שלבנון תחזור להיות מדינה ריבונית החיה בשלום עם ישראל".

– למה חשוב כל כך השלום עם ישראל?

"זהו אינטרס לבנוני. אני לא [illegible] שהמאבק על שחרור האדמות הכבושות בפלשתין יעשה דרך הגבול שלנו".

אחר כך באה השאלה על הסכם ישראלי־סורי, על חשבון לבנון.

לאחאד: "סיטואציה כזו לא תקרה לעולם. החלום הסורי הוא חלום סוריה רבתי, סוריה הגדולה. בחלום הזה, גם לבנון, גם ישראל כלולות. כיבוש לבנון יכול לבוא כשלב מקדים לכיבוש ישראל. אבל יכולות להיות גם שתי סיטואציות אחרות: אחת, שבה העם הלבנוני ממשיך להילחם בכובש הסורי [illegible] שנים עד לעצמאותו, אחרת שאנחנו כורתים ברית עם הסורים ואז אתם בבעיה".

ועל השאלה איך הוא מרגיש כשמו[illegible] גבולות ישראל ענה: "אני כבר לא מגלה רגישות להאשמה הזו. אני רק טוען ש[illegible] שאומר כך, לא מכיר את המצב, לא מודע למציאות. יכול להיות שחלק מהלבנונים רואים בי בוגד. זה לא יביא לשינוי בעמדותיי".

■■■

חזרה למרג' עיון. עוברים את הפסל של רב סרן חדאד, פסל ברונזה המונח על [illegible]

בחיק המשפחה, עם אשתו מינרב והילדים. יום אחד בוודאי יחזרו לביירות

במידה מסויימת, מה שהיה בלבנון, עם תחילת יצירת הקשר ב־'76, דומה למה שקורה היום 12 שנים אחרי. מעבר לשאלות של ביטחון יומיומי, צריכה להיות קונספציה.

בחצבייה, בפגישה שמקיים לאחאד עם קציני הגדוד שיושב שם, יאמר אחד המפקדים שיש לו בעיה לשכנע את המתגייסים באזור לשרת במקומות רחוקים. הבעיה שלנו, הוא אומר, לא שמירה על כפר זה או עיירה אחרת, אנחנו רוצים להילחם על רעיון, על מטרה, אנחנו צריכים להיות צבא אחד, עם רעיון אחד. בלי זה, לא נצליח. אתה כך יאמר, אנחנו עובדים ועובדים ולא רואים את הסוף. אתה עוד צעיר, אומר לו לאחאד, מה אני אגיד, שאני איש זקן?

הקצין שאומר זאת, עולה איתנו למוצב המשקיף צפונה ומזרחה. סוף אזור רצועת הביטחון, מעבר לגדר, שלושה כפרים דרוזיים נוספים, שער שנקבעו גבולות הרצועה היו חלק מישובי הפריפריה של חצבייה. היום הם בחוץ, והקצין מניף יד ארוכה והולמת, לוקח אוויר ואומר שיש בעיות פוליטיות. לאחאד, רחוק מטווח שמיעה, עוקב אחר תנועת היד.

בלישכה שלו, במרג' עיון, יאמר שיש אינטרסים ישראליים, ויש אינטרסים לבנוניים. לא תמיד הם חופפים. לפעמים, זו שאלה של זמן, לפעמים עניין של קונספציה. הוא, לאחאד, שואף להרחיב את רצועת הביטחון.

חזרה לנקודת האופק. השאלה כמה זמן ישבו אנשי צד"ל על קו רצועת הביטחון, נשארת פתוחה. שלא לייאוש, מי שמכיר את לבנון, ומכיר היטב, יאמר שהפיתרון כולל יותר חופש ללאחאד, בניית מנהיגות לא רק צבאית, אלא גם פוליטית, אפשרות ליוזמות מקומיות.

כך קשים, זו מלחמת הקיום.

לבוא לחצבייה ולזכור את הסיפור "יללת בנות ישראל מחצבייה". סיפור של אליעזר שמאלי, שהופיע באחד ממקראות ישראל, ו' או ז', על הבנות היהודיות היפות והגברים בני חיל, איך יצאו הגברים למסע והנשים שנשארו לבד הותקפו על ידי המוסלמים שבמקום. הנשים ברחו למבצר שמעל לחצבני וישבו שם עם ילדיהם. כשגבר עליהם הצמא, קשרו את עצמן, אשה לרעותה, מחור הגבוה ועד למים, ממלאות כלים ומעבירות למעלה, וכשנדמה היה שניצלו הצליחו המוסלמים לחדור למבצר, והנשים, בוחרות במוות, קפצו אל המים הסוערים שלמטה. והיללות, אותן יללות נוראות, חוזרות ועולות מהמים בלילות החורף הקשים.

ספק סיפור ספק אגדה בת מאה שנים, כשהמלחמות בין הדרוזים והמוסלמים במקום כבר היו בעיצומן, ועכשיו, לראות את המבצר, הצוק, והנחר שלמטה. ומה שהיה פעם בית כנסת יהודי.

■■■

בחצבייה, מסביב לשולחן מאורך, על ספות בריפוד אדום, לאחאד מסכם את השנה האחרונה. סיכום חיובי, גאה בתוצאות. ממול

הגעתם להישגים יפים. מה שמוצא חן בעיני בישראל, אומר הגנרל, זה כל מה שאין פה: חופש. הפעם האחרונה שהלכו יחד לקולנוע היתה לפני ארבע שנים.

– איך אתה מתייחס לנוכחות הישראלית בלבנון, למעורבות היום במה שקורה ברצועת הביטחון?

"בלבנון מעורבים האיראנים, הלובים, הפלשתינאים, הסורים, גם הישראלים. ישראל נמצאת כאן כבת ברית של חלק מתושבי לבנון, כמו שהסורים הם בני ברית של אחרים. זו הסיבה שהשאלה הראשונה שלי לארנס היתה כפי שהיתה. זו הסיבה ששאלה דומה שאלתי לאחר שהתחלף השלטון בישראל".

– ואם היו מגמות השתלטות על חלק מלבנון, אתה חושב שהיו אומרים לך?

"התשובות שקבלתי היו כנות. ברגע שהיה מסתבר לי אחרת, הייתי פורש או מקים תנועת התנגדות".

– מה התמריץ שלך לשנים הקרובות?

את שואלת אם יש פיתרון? אין פתרון שתלוי בלבנונים. לבנון היא בבואה של המזרח התיכון. כל עוד ימשכו מאבקי הכוח בזירה הזו, כל עוד סוריה, איראן או מדינות אחרות ימשיכו לבחוש פה, לא יהיה פיתרון,

מוגבה באמצע גינה קטנה. חדאד, במדים עם הכובע. בסמוך, בית קברות, חומה משוחה מטחב וחזזיות, בתים נטושים. בחצרות, כביסה מתייבשת, מרפסות עם גרניום, קיום לשנה. פעם גרו פה עשרת אלפים תושבים, היום נותרו כמחצית. הראשונים להגירה, ולא רק במרג' עיון, הם הנוצרים. ישארו מי שמחובר לאדמה, מי שאין לו לאן ללכת. שמונה מיליון לבנונים יושבים היום בחו"ל, שלושה וחצי מהם נוצרים.

אין שלטון מרכזי, בתי המשפט לא מתפקדים, עניינים גומרים אצל מוכתר הכפר או בינו לבינך. מערכת חינוך הרוסה. מורים שלא מקבלים משכורת ופורשים, הפסקות חשמל ממושכות, צנרת מים הרוסה, אינפלציה של 12 אלף אחוז בשנים של מלחמת האזרחים.

ורצועת הביטחון של לאחאד, נחשבת לאזור היותר מסודר. ולאחאד בנה את נקודה, הקים צבא מסודר, [illegible] אומר שאם לא יתקיימו [illegible] ברצועת הביטחון הם לא יתקיימו [illegible] בלבנון, ומי שצריך היה להביא [illegible] מגוחה, הוא אומר, לא פושט את [illegible]

ויותר משאנו איש צבא, הוא [illegible] הראיון, אני פוליטיקאי [illegible] ופוליטיקאי הוא רואה בישראל [illegible] ברית שתישאר כזו גם אחרי [illegible] מלבנון.

מתי תצא? אי אפשר [illegible] השינויים הם פתאומיים [illegible]

ואחר כך בא הסיפור [illegible] והבמשל, ובדרך החוצה, [illegible] עמוד חיל ישראלי מדימונה [illegible] וכל הזמן מחפשים ציפורים [illegible] פורחים, אבל חוץ מזה הכל [illegible]

השאלה כמה זמן ישבו אנשי צד"ל על קו רצועת הביטחון, עדיין פתוחה. יש הטוענים שהפיתרון כולל יתר חופש ללאחאד, בניית מנהיגות פוליטית, אפשרות ליוזמות מקומיות

ועכשיו תורו של אסי דיין

אסי דיין מגיב על סידרת הכתבות של קרוליין לנגפורד: „חיי עם אסי דיין", שפירסומה ב„7 ימים" הסתיים בשבוע שעבר • יש לו כמה מלים גם על ארנון מילצ'ן, מיכל בת אדם, חברים, הירואין, גמילה, רכילות, החיים כדייניסטי

אסי דיין. תצלומים: שוש מיימון. „אין לי חברים. אני אשם בזה. החלטתי לנתק את היחסים עם מי שראו אותי עובר דברים איומים, ועמדו מהצד"

שוש מיימון

„לא היית צריכה לעשות את כל הדרך הארוכה הזאת", אמר. „באמת שאין לי מה לומר על קשקושי הלנגפורדית". רמת גן. דירת הקרקע. מליל המכות המפורסם. בפתח, אסי דיין. נראה מותש, קצת המום ומבולבל, „כנסי, כנסי, תשתי קפה?"

שני חדרים. שולחן כתיבה, מכונת כתיבה ודפים מפוזרים. כרדיו, קסטה של אריק איינשטיין. מדפים עמוסי ספרים: פילוסופיה, קולנוע, אמנות, היסטוריה של ארץ ישראל. על הקירות ציורים של אסי, ותצלום של גולדה מאיר ומשה דיין.

אסי קצת מוזנח, יותר מלא, נראה זקוק לאוברול מיידי. שולח מבט עייף. כמי שעבר עליו מכבש, והוא בצעדים איטיים מהוססים מנסה לחזור לשפיות שקטה. „מונה (וילברשטיין) בעבודה", הוא אומר, „עובדת בחברה למחשבים. אני כותב עכשיו ספר. בעצם רומן, להוצאת 'כתר'. על סדרת הכתבות המהוללת של קרוליין ב'ידיעות אחרונות', שהסתיימה בשבוע שעבר, אני לא רוצה להגיב".

לאט לאט הוא פותח במונולוג.

■■■

„אם קרוליין היתה מספרת על חייה עם סארטר או ניטשה, מילא. אבל 'חיי במחיצת אסי'? מי זה בכלל? מה זה כל כך מעניין? יאללה, איך לאנשים לא נמאס מהדיין הזה? עם דפוק בשכל. אני אפילו לא קצין בצנחנים, בסך הכל סמל. אפילו כאן, אין איזו מציאה גדולה.

„קראתי ברפרוף את קרוליין, את העניין הזה. אני הרי מכיר אותה טוב. יודע שהיא לא מסוגלת לכתוב. ודאי לא עברית. כבר יש כאן איזה שקר בסיסי. בכל פעם שרבנו, קרוליין איימה שתפרסם את חייה איתי. אז לא הופתעתי. אבל, לדעתי, חייה איתי זה חתיכת שיעמום. לא שווה רבע עמוד.

„יש לי רעיון לכותרת הכתבה הזו: 'החונק מרמת גן'. הכל נשמע שם, בכתבות של קרוליין, כל כך אלים. 'אני לא חוזרת יותר לעולם, זה סופי'. הסגנון הזה מאוד מוכר לי. פעם שנייה שאני שומע את המשפטים האלה. גם סמדר (קלצ'ינסקי) אמרה אותו דבר. מי בכלל ביקש אותן לבוא? לפי ההצהרה המוחלטת הזו, נשמע כאילו אני יושב ומייחל לשנייה שיחזרו. יהיה מה נורא צפוף. עכשיו אני גר עם מונה. אין מקום לקרוליין וסמדר.

„חוץ מזה, כל הווידוי הזה שלה מציג אותי באור של עוזרת מטפלת, אנשים ברחוב שואלים אותי 'גמרת את הכביסה היום, מותק?'. גם כשהיא יורדת על עצמה, לא מוצא חן בעיני, מה שעוד פגע בי? מהכתוב שם יצא שאני מוטרף. אני מניח שלמשקיע פוטנציאלי בסרטים, לא בדיוק מגרה להשקיע בי עכשיו.

■■■

„אבל, מי שחטף פה הכי הרבה, זה ליאור. כשיגדל ויקרא את זה, יתחיל לשאול שאלות. תהיה לה בעיה עם הילד, ולילד תהיה בעיה איתה. יסתבר לו שאמא לא אהבה אותו כשנולד. יהיו לו גם כמה וכמה חידושים בנוגע לדמותה של אמו.

„רציתי אז להשאיר את הילד אצלי. לא יכולתי להגיד לה: 'הילד נשאר אצלי. תלכי'. היא לא היתה מסכימה, ולא היתה הולכת. לא היה כל כך קל להיפטר ממנה. חוץ מזה, החוק הרבני מאוד לטובת האשה. הם מפרגנים לאמא. רק במקרה שהיא לא שפויה, אתה יכול להעביר את הילד אליך. היא יכולה להיות הכל, עד שהילד בן שש, אתה לא יכול לעשות כלום.

„לקחתי אותו לקיבוץ, כי חשבתי שככה הצלתי את חייו. ולא לקחתי אותו בפעם אחת, כמו שהיא מתארת. ישנתי איתו, הייתי איתו שם הרבה ימים, ועשיתי חוזים מאוד מרווייקים עם הקיבוץ הארצי.

■■■

„בפעם האחרונה שהחזירה אותו לקיבוץ, לפני שנסעה לדרום אפריקה, שאלה אם איכפת לי שהילד יסע איתה. הייתי אז עם סמדר. אמרתי: 'בבקשה'. זה די הרגיז אותה. אחר כך אמרה: 'אולי אסע קודם, ואשאיר את הילד אצלך'. אמרתי: 'בשמחה רבה'. חשבה עוד ועוד, בסוף החליטה על הקיבוץ.

„אני כל הזמן חשבתי שיותר טוב לילד שיהיה בקיבוץ, מלגדול עם אמא שמתעוררת בארבע אחר הצהריים ובארבע בבוקר מגיעה הביתה. ה'הורים' שלו בקיבוץ מאוד אוהבים אותו. עדיף שהם יגדלו אותו. והוא קסם של ילד. קסם ממש.

„בואי לא נשכח שליאור גם היה תקופה אצל האח שלה, החוזר בתשובה. התרוצץ בין ילדים חובשי כיפות. הילד הזה כבר עבר את כל המפלגות בארץ. מתימין לשמאל. החלטתי שהקיבוץ, פיתרון הכי טוב למצב.

„גם עכשיו, חמש דקות בעשרה ימים, היא מתפקדת כאמא. כל הנושא של אימהות, לא קיים אצלה. בזמנו, הצעתי לה ללכת למכון לחקר המשפחה. מגיעים לשם אנשים עם בעיות בקשר משפחתי. סרבה לחלוטין.

„כל העולם המוסרי שלה מעוות. סדרת הכתבות עשתה עם הילד חסד בכך שאמו לא פירטה את כל מעלליה. בשביל זה צריך לכתוב ספר.

■■■

„אם היה ביני לבין קרוליין קשר, אז הוא לא נורמאלי. כאדם מבוגר הייתי צריך, בשנייה הראשונה, כשהרגשתי שמשהו לא בסדר איתה, להפנות אותה לטיפול. אין לי ספק שהיתה זקוקה לפסיכיאטר. היא אמנם לא במצב פסיכוטי שיכולה להזיק לחברה או לעצמה, לא יוציאו צו אישפוז נגדה. אבל, כאן מתחילה הטעות שלי.

„מתי בדיוק? כשנולד הילד. עד אז היה יופי. עבדתי הרבה מאוד, והיא הופיעה באיזו הצגה, נדמה לי, ככה שהחיים התנהלו בסדר.

„עד היום לא אמרתי את זה, אבל, היא מעידה על עצמה שהשתוללה עם גברים. תמיד שאלתי אותה 'אם כבר, למה את לא לוקחת כסף?' אם יעשו מסדר זיהוי מי היה איתה, יצטרכו לערוך אותו באיצטדיון בלומפילד.

„כשהיתה אשתי, היה מקרה אחד קונקרטי, שגם סיפרה עליו. עם המוסיקאי. שניות אחרי זה הגיע הגט. במהירות מדהימה. אמרתי לעורך הדין שלי: 'אשלם לך כפול, את הנבלה הקטנה הזו אני רוצה מחוץ לבית'.

„אני אולי ה'סאקר' הראשון בעולם ששילם 1,500 דולאר על זיון של אשתו. בעצם, יותר מ־1,500. תוסיפי את ההפלה. ביחד זה מגיע ל־2,250 דולאר, מפתיע אותי שהיא כל כך מלאת שמחת חיים מזה.

„2,250 דולאר הוקרשו לזיון הזה. אמרה לי שזה נמשך שניות. גם על זה אני כועס. לפחות הייתי יכול להגיד שהיא אולי נהנתה. היא זיון כמו שהוא מוסיקאי. למה לקחתי אותו? קודם תשאלי למה בכלל לקחתי אותה?!

„שברתי את המוסיקאי עבור קרוליין כדי שקרוליין לא תסתובב לי בבית צל חיוור, מתוסכלת וצורחת שהיא מבוזבזת. יש לה אמביציה הולנית. אבל לשדרוג המשחק שלה מוגבל. אני יודע, עשיתי איתה סרט, וכזמרת אני לא רואה שום סכנה מרחפת על בהברה, אם הזמיר מרענגה יפצח בשיר.

„גם אהבתי אותה. עשיתי לה מחווה, ובסרט 'בנות' כתבתי במיוחד דמות שתתאים לה. כמובן, שהיא ניצלה את זה לצורך פלירטוט עם הצלם או משהו כזה.

„היא מספרת שהיו לה רגשי אשמה? היא לא יודעת איך לאיית 'רגשי אשמה'. אילו רגשי אשמה? איזו חרדה?

■■■

„ברשימות שלי, אלו שפירסמתי על עצמי בזמנו, אני לא מדבר על בני אדם אחרים. אלא על נסיונות אישיים שלי, ונושא הסמים נושא מעניין. העובדה שאני כתבתי זאת, אולי השפיעה במשהו על אנשים שצריכים להחליט מה ואיך לטפל במכת הסמים.

„לעומת זאת, ביצירתה של הגננת לנגפורד, היא פוגעת באנשים אחרים. לקשקושים שלה אפשר היה לקרוא בעצם 'ספר שמות'. לפתוח באלה המלים: 'בראשית היתה קרוליין', ואחר כך השמות.

„בסמים אין גבולות. אין סטאטוס וקבוצות אוכלוסיה. את לא תאמיני מי שקוע בזה. אנשים שבחיים לא היית מעלה על דעתך. אגב, אנחנו לא מציאה גדולה בתחום הזה. כל הוליבוד שטופה בקוקאין.

„צריך להבין את המלה 'גמילה'. אין גמילה מאף סם. אם תהיה תחת לחצים כאלה ואחרים, סיכוי סביר שתברח אל הסם או המשקה. האיום מלווה אותך כצל כל החיים.

„נכון שהיתה אצלי נפילה, אחרי שמונה חודשים שנגמלתי מקוקאין. זה נמשך חודש ותפף עם עשיית הסרט 'הינשוף'. גם היה מלון שעשוע. בהזרקה, כל הסיפור נמשך 20 דקות וזהו. יש בזה אלמנט של קוריוז.

„הניסיון של ההזרקה החליא אותי. פתאום תפסתי כמה זה אידיוטי. אתה דופק מאה דולאר בשביל 5 שניות של 'פלאש', וכל זה, עד שאתה מסדר את הזריקה, נערך טקס שלם.

„מההזרקה יצאתי בעצמי, בקלי קלות, בלי עזרה ובלי עניינים. הבנתי שזה גולל נפש. לא מסתכל על זה יותר. היה באמת נורא. חוץ מזה, תפקדתי ועבדתי ועשיתי דברים. זה לא הפריע ליצירתיות שלי.

„אני חושב שאני הבן־אדם שניסה את כל הכדורים בארץ. אני לא יכול להגיד שהפסקתי עם כל הכדורים. חלק ממנו על ידי רופאה, ויש להם תופעות לוואי, כמו גמגום ויובש בפה. הכדורים מנטרלים את הדיפרסיה, ונותנים לך להאמין שיש טעם לקשקוש הזה שנקרא מדינת ישראל, ואז במקום לשיר את 'התקווה'.

„גם ניסיתי פעם הירואין, והקאתי את נשמתי. רציתי להבין מה הסיפור של הירואין, מה הדבר הקטלני הזה? לא מבין איך אנשים מתמכרים לזה. לא, לא פחדתי לנסות. שבמכה ראשונה לא תהיה התמכרות להירואין. מתמכרים אחרי כמה [illegible] של שימוש. אז היה פעם ניסיון כזה.

„במסגרת הסקרנות הטבעית שלי [illegible] כמה דברים שעשיתי. לא אמנה אותם. על זה אני רוצה עוד פעם [illegible] הסקרנות שלי מטבעה גדולה. גם [illegible] שלי לפתיחה. ואני רוצה [illegible] הרבים. לעשות שיעורי בית.

„זה לא אומר שאני רעבתן [illegible] שורות של קוקאין ביחד. אני [illegible] ספרות. אני לא מתעב סרטים, אבל אני לא אוהב קולנוע. כמו שאת רואה, אין פה אפילו טלוויזיה. סרטים עשיתי לצרכי פרנסה. לאחרונים קראתי 'סרטי מזונות'. אפילו לא 'סרטי בורקאס'. פשוט הייתי צריך לשלם מזונות לכל מיני כיוונים.

■■■

„נכון שהיא צעקה 'הצילו שמצילו'. אבל אני לא יודע מה היה צריך להציל פה. אתה לא הופך לדרקולה כשאתה מוריק. היא באמת לקחה את זה באותו ערב קשה מאוד. היתה מאוד נרגשת ונסערת. אבל, אם בסך הכל, ההווייה גרמה לה לכתוב ב'ידיעות אחרונות', אני מוכן לחזור שוב על אותה הצגה. הפעם, אולי אוריק בתחת.

„אחרי זה נכון שנפגשנו, והיינו ולא היינו ביחד. באמת בלאגן לא קטן, כל כניסותיה ויציאותיה של הלנגפורדית בבית הזה. פעם אחת התקשרתי אליה. נכון. לקחתי כל כך הרבה כדורים, שפשוט הרגשתי שאני הולך למות. הופיעה כאן כמו אוגדונר של צבא הישע. באמת טיפלה בי יפה מאוד. אני לא חושב שזה היה נסיון התאבדות מצרי.

„אחרונה, קרוליין וסמדר לגמרי לא דומות, אבל שלושתן, מבחינתי, לא הצליחו ליצור בית, משפחה. אני לא מדבר על בישול. כל האווירה. לא יודע למה ואיך.

„הגברים צריכים להיות מוכנים עכשיו לקבל את שוק חייהם, מנת יתר של חופש ניתנה לנשים בעת האחרונה, ואנחנו הולכים לאכול אותה. התנועה לזכויות האזרחית מבולבלת. הן לא יודעות מה הן רוצות בטרטוש הזה. האשה הישראלית באמת, אשה עסוקה. המאפיין אותה: היותה עסוקה. בעלה הוא האיש שמסתובב בבית בהנחה שזה הבית שלו.

„קרוליין דפקה איזה וידוי שהיא על עשר שעות שינה ביום, וכשהיא רואה סמרטוט רצפה, מקבלת אקזמה. לקחה עניין שולי [illegible] בחיי זוג, והפכה את זה לנושא העיקרי. מקשקוש שלה יוצא שאני שוביניסט.

„בעצם, אולי תכתבי בשבילי מודעה בעיתונות 'גרוש פעמיים, נאה, בשנות ה־40 של חייו, מעוניין בעוזרת בית למטרות נישואין'.

„כל האידיאולוגיה סביב המטבח המזוויין הזה, מודה בעיני. מה זה חשוב מי שוטף מה [illegible]?

■■■

„היו לי די הרבה מריבות איתה. היא תמיד הפכה אותם לאלימות פיזית. קנינו אולי 200 מאפרות. והנזק הכספי? למה היא לא קונה מאפרות מפלסטיק? מה היא לא שברה? צלחות, כוסות, ספלים, מאפרות. היתה זורקת, ואני הייתי צוחק. או היתה מתנפלת עלי פיזית. הייתי תופס אותה ואומר: 'קרוליין, בסוף אני אחזיר'. גם כשהרבצתי לה הטריפה אותי. אמרה: 'תדע שליאור שונא אותך'. 'מה פתאום? אם הוא לא שונא אותך, אדאג לכך שישנא אותך'. על זה, חטפה מכות.

„בפעם האחת שהרבצתי לה, הלכה אחרי זה לבית חולים. אולי נוצר הרושם שאני טיפוס אלים. מה פתאום? היא המכה הראשית. מאוד אוהבת את הקטע הזה.

„כל הזמן היא מתגאה שלא נוגעת בסמים וביין, כשאתה צורך סם, אתה מזיק לעצמך. זה במסגרת ההרס העצמי שלך. אבל, כשאתה צורך גברים בכמויות כאלה, זה כמו מופאי עם התרה. כל יום פותחת קופסא חדשה.

„יש לה הכישרון המיוחד להפוך זיון לשיר ערש. אמרה לי שהיא נורא מודאגת מהאיידס. אמרתי: 'מה את מודאגת? אנשים כמוך הביאו את האיידס לעולם'.

„העובדה שכל הזמן חזרה אלי שוב ושוב. גם כשראתה שאני לא בדיוק אוהב אותה. בדרך כלל, חוזרת עם עשרות סיפורי הרפתקאות. כמו רבעון פורנו. יכול להיות שאני מודקן, אבל כל העניין הפך לפאתטי. עייף אותי לשמוע על כיבושיה. גם הסבירה לי, שהיא לא נהנית. לא הייתי נותן לה אוסקר, אבל ויברטור – כן.

„היא משקיעה בעניין הזה הרבה יותר מאמץ ממה שנחוץ. סקס זה לא בילוי. לא מראה על שום כישרון. וחבל לי שאשתי לשעבר, אם בני, נכשלת גם בדבר שהיא בכיבול אמורה להיות בו מומחית.

„יום אחד היא עוד תפרסם את השמות שהיו איתה במיטה. היא תמוטט את כל תעשיית הבידור.

„הצרה, שאחרי הכתבות שלי ב'מעריב' אולי נוצר רושם שאני לא נורמאלי או מסומם, לא רוכים ולא יער. כיום אני מטופל אצל פסיכיאטרית. הסמים זה לא הסיפור שלי. אני צריך להבין את עצמי בכלל. אנליזה זה נושא לשנים. במקור, ליגלגתי על פסיכולוגיה. היום אני ממליץ על זה לכל מי שיכול. היום אני יכול להגדיר את [illegible] שלנו וחד: זה היה משהו אובססיבי שקשור כורס עצמי.

„קרוליין לא תוספת אפילו רבע אותו. לא קראה שורה אחת שכתבתי. לא חשב מה היא תכתוב או לא. מה שחשוב: הילד בקיבוץ. זאת התרומה שלה לאנושות. אתנגד לכך שתוציא משם את הילד. זה יהיה משפט המאה. אוכיח דברים שלא פורסמו עדיין, ושהרעת לא סובלתם. בסוף המשפט, הילד יהיה אצלי. אני לא לוקח את הילד אלי, כי אני מסובך עם עצמי.

„חזרתי לא מזמן מביקור באיטליה, אצל בתי אסיה. בת שש וחצי. יפהפיה. מצחיקה. אגב, אסיה קוראת את 'מעריב' רווקא. אז לא יצא לה לקרוא את זכרונותיה של סקרלט. איך היה? היה אדיר. זה סאבריני מדי. גובל בשמאלץ. שם הספר שאכתוב: 'ינעל אבי אביר'.

■■■

„מתי יתחילו להבין שהחיים שלנו באמת דייניסטיק ואת הצרה. אנחנו חיים חיים לא אינטליגנטים. הרכילות מהות חיינו. הטורים הכי נקראים בעיתונות: מי נפגש עם מי. נראו מחייכים, נראו כועסים, נראו משוחחים. נראו.

„אמנם לקח לנו 40 שנה, קודם היה צריך לייבש ביצות, ולהקים את בתי הדפוס שידפיסו את הזבל הזה. בעניין הזה יש לי השקפה פולימית. הרכילות היא הדבר האמיתי, הרכילות ההרודוסקופ.

„איך קיבלו החברים שלי את הווידוי של קרוליין? אין לי חברים. אני אשם בזה. החלטתי לנתק את היחסים עם האנשים שראו אותי, במשך שנה, עובר דברים איומים, ועמדו מהצד.

„אני מאוד כועס עליהם. הלכה לי לאיבוד שנה חשובה בחיי. יותר מדי דברים קרו. ותבונה שהעזה לקרוא לעצמה 'חברים', לא טרחה להרים אפילו טלפון, לברר מה קורה איתי, מה עובר עלי. כל הקשקוש עם הקוקאין נגמר מזמן, אבל אחרי זה, הייתי בדיכאון קשה ביותר.

„חברים? איתן גרין, בימאי שולנג, שהחשבתי אותו [illegible] והלילה. אני לא רוצה לשמוע ממנו. הוא אגרו קטן. חי עם 20 בריכות גורדין ביום ומתנהג כמו מחשב. מיכל בת אדם שיזוריה אהבה. כסיק, לא היה צורך לנתק בכלל קשר איתה, מעולם לא היבבתי אותה. היא המטומטמת.

„אבל, ארנון מילצ'ן עליו אני רותח. הוא מרתק מבודתו. כשכתבתי, קוקאין היה חבר שלי. מאז שנכנסתי לבית חולים, לא דיבר איתי. אפילו לא שאל 'מה שלומך'. תפסתי אותו בארץ, במקרה, וצעקתי עליו כמו שצעקתי על גולן. אמרתי לו: 'אתה לא רוצה לעבוד איתי?! אני לא רוצה לעבוד איתך! כל הסרטים שלך הם אפס גמור. כשאתה אכלת שרימפס, אני אכלתי חרה'.

„איך הם יכלו לעזור? האנשים האלה יכלו לעזור לי קודם כל בכספית, שנית נימוסית. תרימו טלפון תשאלו 'מה נשמע?' ויכלו לעזור לי בעבודה.

■■■

„בואי נחזור רגע אל האקסהיביציוניזם של הלנגפורדית. היא נתנה פה שואו. ללא ספק. קיבלה הרבה זיקוקים. אני חושב שהיא הולכת לתפוף על זה. היא אמורה דברים איומים. או היא כיסתה את האוכרודראפס שלה, או מה? דרך אגב, היא גם חייבת לי מכונת כביסה. תכתבי את זה.

„בסוף היא עוד אומרת שלא תחזור אלי. פותחת דף חדש. הצחיקה אותי. אם תגיע לדלת, תתמוך סטירה מטונה. אני מרגיש טוב עם מונה. מאוד טוב. מאוד נוח. אנחנו קרובים בגיל. אותו ראש. עברנו דברים דומים. אצלה הטראומה הרבה יותר רצינית. סיפור נורא. היא יופי של בן אדם. והפעם, לשם שינוי, יש לי שקט.

„אני ומונה עושים תעינות? מה פתאום? חס וחלילה. מונה מרצה בבתי ספר ובמתנ"סים על גמילה מסמים. בכלל, החוויות שעברו עליה. ואצלה זה נמשך 15 שנים. אצלי כל הסיפור היה שנה־שנתיים.

„סקרלט לנגפורד לא הצליחה לפגוע בי. אני לא כועס. אין לי טענות אליה. החיים שלה קשים, ורע לה מדי פעם. לא חושב שזה באמת מרגש מישהו. חוץ מזה, מחר הרי ימציאו בוקר חדש. בתור קלארק גייבל אני מקבל את זה כמחמאה.

„מה שכן, היות ובכתבות האלה אני יוצא עקרת בית, והיות והיום אני במצב כספי קשה, אני מוכן ב־30 שקל לשעה לכבס את הילד, לנקות זכוכיות ולעשות שיפוצים קטנים בבית. והלנגפורדית רווקא עשתה לי שירות מצויין. זה בעצם פרסום של טורעת ענק שתביא קצת עבודה.

„הנה נוסח המודעה 'הגר דאגה, הילד לא במצוקה: אסי דיין יקח את ילדך בסוף שבוע כשאתה נוסע עם אשתך להחריש לכינרת להגיע למימקלט'". ■

> „יום אחד קרוליין עוד תפרסם את השמות שהיו איתה במיטה. היא תמוטט את כל תעשיית הבידור"

> „אני אולי ה'סאקר' הראשון בעולם ששילם 1,500 דולאר על זיון של אשתו. אם תוסיפי את ההפלה, זה מגיע ל־2,250 דולאר"

> „ניסיתי פעם הירואין, והקאתי את נשמתי. רציתי להבין מה הספור של הירואין. לא מבין איך אנשים מתמכרים לזה"

7 ימים שבועון ידיעות אחרונות

שובו של מר טלק

„חזרתי לישראל לעשות כסף", אומר דני בינקין, שהתפרסם לפני 10 שנים כמי שחילץ אנשי עסקים בארץ מהתלות בטלקס של משרד התקשורת • היום הוא מבטיח שידורי טלוויזיה ישירים מוושינגטון לישראל

החדר של דני בינקין נראה עלוב, הקירות מקולפים. אין תמונות, רק כרזות ישנות של חברה מהונג קונג, המבטיחה ללקוחותיה שלא יילכו לאיבוד וימשיכו לחיות, גם אם הם מקבלים הודעה במכשיר הפקסימיליה שלהם שסופם קרוב.

קשה להתעלם מן הסמליות של כרזה זו, דווקא במשרדו של האיש אשר עשה את הונו בתחום הטלקס והדואר האלקטרוני. בינקין עצמו, האיש שייסד את חברת „קונסורטיום", הביא אותה לבורסה וצבר הון רב תוך שניות ממכירות המניות, חזר ארצה לפני שבועות ספורים. האיש שהכריז בזמנו, כי הוא רוצה להיות שר התקשורת, חייב עכשיו להתמודד עם מה שנשאר מעסק משגשג, שנהרס כתוצאה מניהול ב„שלט רחוק". בשנים האחרונות, שהה בינקין בלונדון.

„מה שאתה רואה עכשיו זה כבר טוב", אומר בינקין. „כאשר באתי למשרד, אחרי היעדרות ממושכת, הוא דמה לבית רפאים. הכל היה כמו זבל. השטיחים היו מצחינים וקרועים. התחלתי בפעולה של ניקוי יסודי. החדר שלי הוא האחרון בתור. אם הפרוייקטים שלי יצליחו, אשקיע כספים רבים כדי לחדש את הבניין הזה".

הבורסה התל אביבית מגלה דריכות לקראת שובו של דני בינקין. הנהלת הבורסה תבחן בשבע עיניים את ההנפקות החדשות. לבינקין לא יהיו חיים קלים, בשוק המניות הרגיש.

■■■

חברת קונסורטיום התאגדה כ־1981 כחברה ציבורית, על מנת להעניק שירותי טלקס (ואחר כך פקסימיליה) בארץ ובחו"ל. בריקת הכספים שגייסה החברה והרווחים, מול מצבה הנוכחי, מלמדת שהחברה הפסידה בשנים האחרונות מיליוני דולרים ששחקו את הונה העצמי.

כאשר ביקשה החברה לצאת בהנפקה הראשונה, ב־1981, היו רבים שהתנגדו והזכירו כמה פרקים בעברו של בינקין, כמו העובדה שהורשע פעם בעבירות מטבע.

ד"ר מאיר חת, מי שהיה יו"ר מועצת המנהלים של הבורסה, אמר בשעתו, כי אילו היה הדבר תלוי בו, היה מנסה לעכב את ההנפקה הראשונה לשנה שנתיים.

היו עליו לחצים מכיוונים שונים. הלוחץ הגדול ביותר היה בינקין עצמו, אשר הפעיל שיטה של מכבש, כשהוא מסתייע בקשריו המסועפים ובידידיו העיתונאים.

באחד הראיונות, אמר בשעתו: „כל העניין בוער לנו. אנו נמצאים במגעים יומיומיים עם קונצרנים בינלאומיים בתחום התקשורת, שיש להם רתיעה לעשות עסקים עם חברה קטנה. אנחנו משוכנעים שהבורסה של תל אביב תתן לנו את הגושפנקא הציבורית המתאימה".

אחרי ההנפקה המוצלחת, שבה גוייס סכום נכבד, אמר בינקין: „אני חושב שיצאנו במחיר סביר. אבל אני לא אובייקטיבי".

בהזדמנות אחרת נשאל: „האם הכסף הרב שגייסת מהציבור קושר אותך לקונסורטיום לשנים רבות?" השיב בינקין: „זה גם מחמיא וגם מצחיק. מחר יכול לעבור עלי אוטובוס וזהו. יש מספיק אנשים בחברה שיכולים לנהל אותה בלעדיי".

בינקין לא עמד בכל התחייבויותיו, לרבות הקמת חברה חדשה בשם „קונסורטיום ידע" והרחבת הפעילות הבינלאומית. עכשיו הוא מבקש לחזור לבורסה.

דני בינקין לא מתרגש מקבלת הפנים הצוננת המצפה לו בבורסה. „אני שם קירבות [illegible] לעשות עסקים לא חוקיים בבורסה. אני מתחיל עכשיו פעילות חדשה, שהיא הרבה יותר מסובכת. לא אנשי הבורסה ירצו לתלות אותי, אלא דווקא בעלי תחנות הטלוויזיה הפירטיות, שלא יאהבו כל כך את מה שאני מתכוון לעשות".

■■■

בינקין ניצל תפר בחוק הישראלי לגבי גודלן של צלחות הקליטה המותרות בארץ, ומצא חברה אמריקנית ותיקה, המפעילה צלחות בעלות קוטר החופף את המסגרת של החוק הישראלי.

ערב שובו ארצה, חתם בינקין על הסכם ל־17 שנים עם חברה אמריקאית בינלאומית בשם „קומסט", שתעביר לישראל שידורי לוויין מושינגטון, דרך תחנת ממסר בקפריסין.

עכשיו, בינקין מתכוון לפנות אל משרד התקשורת, בדרישה לקבל רשיון להעברת שידורים מוושינגטון לישראל. אם לא ינתן לו הרשיון המתאים, יפתח במערכה משפטית וציבורית נגד משרד התקשורת.

בראשית הקאריירה שלו ניהל מאבקים משפטיים מרים עם משרד התקשורת, אשר התנגד לשירותי הטלקס שהציע בינקין. אבל, עכשיו יהיה עליו להאבק עם בעלי תחנות הטלוויזיה הפירטיות, שייפגעו בצורה אנושה, אם בינקין יספק לישראלים שידורים ישירים מארצות הברית.

„אני לא מכחיש שכל המטרה שלי היא לעשות כסף גדול. בעבר הרווחתי כספים רבים בבורסה ובחברות שלי בחו"ל. עכשיו, הגיע הזמן שאעשה כסף גדול בארץ. אני מתכוון לשדר שידורי פרסום מקומיים בסיבוב חוזר מחו"ל. קבעתי לעצמי כלל, שלא אשדר פירסום העלול לפגוע במדינה או באינטרסים שלה בדרך כלשהי. לא אשרת את כהנא, שאני רחוק ממנו בדעותי הפוליטיות. כל פירסום אחר יבוא בחשבון, בלי שום בעיות".

■■■

דני בינקין, 43, גבה קומה, בעל פנים מצולקות, יליד תל אביב, בן לאב רופא שנפטר לפני שנים אחדות. אמו מנהלת בכירה במלון „רמת אביב". אחרי שסיים את שירותו הצבאי בגולני, נסע ללידס בבריטניה, כדי ללמוד הנדסת טקסטיל, כך רצו הוריו. כעבור חצי שנה, עבר ללונדון. בבקרים, עבד בתחנת דלק ובלילות בילה בפאבים. „עברתי ללונדון כדי ללמוד כלכלה. לא סיימתי, כי הגעתי למסקנה, שכלכלה לומדים באופן מעשי".

הוא החל לעסוק בסחר מוצרי דפוס בארצות שונות, חיפש אטרקציות ומציאות, כשהדגש הוא על רווחים קלים.

ב־1967, חזר ארצה כסוכן של מחשבי כיס, שהיו אז באופנה. המשלוח הראשון שייבא הגיע בלי תעודות. בינקין ביקש להשתמש בטלקס של מלון רמת אביב, כדי לשחרר את המחשבים שהיו תקועים במכס. כך הגיע אל עסקי התקשורת.

דני בינקין: „נוכחתי כי אנשי עסקים רבים אינם יכולים לפתח קשרים בינלאומיים בגלל מצוקה של שירותי טלקס. החלטתי להיכנס לתחום זה על ידי הפעלת שירות טלקס פרטי, שיהיה מקביל לשירות הממשלתי הצולע. פרסמתי מודעה בעיתונות, ותוך זמן היו לי כמה מאות מנויים, שהפקידו בידי צ'קים.

„לא הייתי איש עסקים מנוסה והפסדתי כספים. אבל, שמתי את הדגש על השירות וקיבלתי שם טוב. משרד התקשורת יצא נגדי למלחמת חורמה. נאלצתי להגיש בג"צים ולנהל מאבק ממושך".

מבול העתירות לבג"ץ הפך את בינקין לגיבור־לשעה בקרב אנשי עסקים שנזקקו לשירותי הטלקס שלו. בינקין פיתח לעצמו גם שיטה מודיעינית, כדי לדעת מה מתרחש במשרד התקשורת. מקורות פנימיים דיווחו לו על מהלכים שונים הקשורים באמצעי תגובה לפיתוחים שלו.

■■■

בשלב זה, ב־1971, הקים את חברת „קונסורטיום אחזקות", שזיכתה אותו בפירסום חינם בכלי התקשורת. עיתונאים נזקקו למידע שהגיע אליו מבורסות וממקומות שונים בעולם. הפירסום הרב, שהציג אותו כמצליחן, סייע לו לצאת בהנפקות לבורסה ולשלשל לכיסו כסף רב. הציבור רכש מניות בחברה, שנחשבה למובילה בתחומה גם ב־1984, שנה אחרי מפולת המניות החופשיות בבורסה.

מסוחרר מהצלחתו בארץ, הקים את חברת „קונסורטיום אינטרנשיונל" שמרכזה בלונדון, שהפכה למרכז העסקים הבינלאומי שלו. בשנים האחרונות, טיפח בינקין את החברה.

עכשיו, מנהל את החברה אברהם קינן, שהוא גם שותף זוטר בה.

■■■

עסקיו של בינקין בחו"ל אפופים ערפל. המידע שיש לציבור הישראלי עליהם מבוסס על פירסומים בעיתוני חוץ ועל דברים שבינקין אומר כאן. מעטים בישראל יודעים, היכן מסתיימת המציאות ומתחיל הדמיון.

הצלחתו בארץ, שהביאה ביקוש גואה לשירותי החברה, דחפו את בינקין להקמת תחנה שניה בחו"ל, בניו יורק, יחד עם שני אנשי עסקים יהודים, סם קליין וקרל גלירמן, שהיו מוכנים להשקיע בחברה 400 אלף דולר. מאוחר יותר, התגלעו חיכוכים בין בינקין לבין השותפים, שהביאו בסופו של דבר לפירור החבילה, בהסכם הפשרה, העביר לרשותם בינקין את מערכות התקשורת בארה"ב ובלונדון.

מכאן פנה בינקין להסכם חדש שחתם עם חברת „אלדורדה אינטרנשיונל", לשיווק שירותיה של קונסורטיום בלונדון ובארצות אירופה אחרות, בהיקף של 1.5 מיליון דולר. ההסכם החזיק מעמד זמן קצר ונקטע ב־1983.

חברות נוספות שהקים: אחת בלונדון ואחת בלוס אנג'לס עם שותפים אחרים, חלקם ישראלים. העסקים שם לא משגשגים. בינקין טוען שהוא נמצא עתה בשלב התאוששות בארה"ב ובלונדון.

ובמזרח הרחוק: בשעתו דיווח בינקין, בתשקיף לציבור המשקיעים בבורסה הישראלית, כי הוא מתכוון להקים פרוייקט תקשורתי חדש במזרח הרחוק, שיכלול [illegible] התחזית 7 וחצי מיליון דולר. [illegible] אומנם הוקם, אך כעבור זמן נמסר [illegible] שבינקין צבר הפסדים. בינקין [illegible] הפרוייקט ב־90 אלף דולר. [illegible] משקיעים בבורסה של תל אביב נפלו.

בינקין: „מה אני יכול לעשות [illegible] גדולה השתלטה על הפרוייקט [illegible] יכולתי להתמודד מולה באמצעים [illegible] שהיו בידי. למדתי לקח מכל הפרשה [illegible]".

לפני זמן מה, היה בינקין במצב [illegible] חברה תקשורתית לונדונית שהוא [illegible] למכור, לדבריו, תמורת סכום של 480 [illegible] ליש"ט, נמכרה כעבור שנתיים במחיר [illegible] פי עשרה. בינקין חש עצמו כמי [illegible] בפזיזות.

הרווחים הטובים שלו היו [illegible] פעמית שעשה בבורסה האמריקאית, [illegible] שמכר חברה אמריקאית במחיר יפה, [illegible] החברה הרוכשת לפתח תוכניות שונות, [illegible] הכין בינקין. לרוע מזלה, קיבלה [illegible] האמריקאית חבטה עזה בעת המפולת [illegible] סטריט.

בינקין: „צריך לדעת מתי להיכנס [illegible] ומתי לצאת. אני אומנם לא הייתי [illegible] אשף בורסה, אבל יש לי מה להגיד [illegible] זה".

■■■

הפעילות המחודשת בבניין קונסורטיום [illegible] בימים אלה, מהולה במסתוריות [illegible] שאלות ותמיהות. בנוסף [illegible] המסתוריים מקרב בעלי המניות של [illegible] באים אל בינקין, בעיקר בשנים האחרונות, משקיעים ושותפים פרטיים.

„החברה שלי הפסיקה להיות [illegible] חלוצית של פראיירים. חזרתי ארצה [illegible] שהות ממושכת בחו"ל, כדי לעשות [illegible] יש כאלה שאומרים, כי התקווה [illegible] עשיר. האמת היא באמצע. החברה [illegible] לפשוט רגל ואני לא מיליונר. [illegible] הכל כדי לשפר את התדמית של [illegible] התדמית האישית שלי", אומר בינקין.

בינקין נמצא עתה בעיצומו של [illegible] המתמקדת סביב הבורסה. פרקליט [illegible] גבריאל הייק, חשף במכתב תלונה [illegible] לרשות לניירות ערך ולבורסה [illegible] בעלי מניות, המנסים לדבריו [illegible] ערכן בתקופה זו של שפל.

הפרקליט טען בעניין זה כי [illegible] האחרונים היתה התארגנות [illegible] מניות „מקריים", כדי לקנות [illegible] מאחורי הקלעים, אחד מבעלי המניות [illegible] המייצג כנראה קבוצה המחזיקה [illegible] ממניות החברה, הציע לבינקין [illegible] החבילה במחיר כפול ממחיר המניה [illegible]

במקביל, פנה אל בינקין אדם [illegible] לו להפקיד סכומי כסף שישמשו [illegible] שערי המניות בבורסה. [illegible] שירכוש את המניות שהוא [illegible] העולה ב־300 אחוז משערן בבורסה.

בינקין, לדבריו, דחה את ההצעה [illegible] מכן, לדברי הפרקליט, [illegible] התארגנותן של שלוש קבוצות [illegible] מניות, שהזהירו את בינקין [illegible] החלפת דירקטוריון החברה [illegible] לקראת ההשתלטות עליה.

התלונה של בינקין עוררה [illegible] של הנהלת הבורסה [illegible]

[illegible] בינקין.

גם הרשות לניירות ערך לא קיבלה את התלונה כמכתבה וכלשונה. זה שנים ניתוייק בינקין ברשות כ'אישיות בורסאית שנויה במחלוקת'. הרשות מבקשת לברר אם בינקין אינו מדליף מידע מוקדם על כוונותיו העסקיות, בטרם טרח לדווח על כך לבורסה, כנדרש בחוק.

בעבר, דנה הרשות בכמה תלונות שהגישו בעלי מניות נגד בינקין. הם ביקשו לברר לאן הלך סכום של 4 מיליון דולר, שאספה „קונסורטיום" בשלוש הנפקות בבורסה. ההסבר שנתן בשעתו בינקין לרשות, ועליו חזר באוזני: „השקענו כספים בפיתוחי מחשב. חלקם היו מוצלחים וחלקם היו כושלים. חלק גדול של הכסף הלך לטמיון בגלל ניהול כושל. עשיתי אולי טעות בכך שחשבתי שאפשר לנהל חברה בשלט רחוק. זה לא הלך. המנהלים המקומיים לא הצדיקו את התקוות שתליתי בהם".

■■■

מחלקת החקירות של הרשות פועלת עכשיו בכיוון הפוך, וחוקרת בימים האחרונים את הפרשה על היבטיה השונים, במטרה ללמוד על זהותם של הפונים האנונימיים אל בינקין.

לחברי הדירקטוריון החדש של החברה, אין כל רצון לפנות את מקומם, כדרישת הפונים האנונימיים. הם מאמינים, כי בינקין יצליח לשקם את החברה ולעלות אותה מחדש על פסי הרווחיות. בכל מקרה אחר, הנפקה רגילה בבורסה, אם תהייה, לא תביא לחברה את הישועה.

בינקין יודע שהתקן של חברי הדירקטוריון של חברת „קונסורטיום אחזקות", המפעילה את השירותים בארץ, אינו מלא. נציגי הציבור כבר מונו מזמן.

מקום אחר נותר פנוי. בינקין מייעד אותו לבן משפחה.

יו"ר הדירקטוריון של החברה, משה שפירא: „יש לי הרושם שמנסים לפגוע בתדמיתו של בינקין, שלא לצורך. יש לו בעיה של תדמית והדבר ניתן לסידורו".

■■■

אנשים פתוח תלויים כבינקין, העוקבים באחרונה אחר פעילותו מאז שובו ארצה, מבקשים ללמוד כיצד הוא מבקש להרבים כנפיים חדשות לחברה. הם רוצים לראות כיצד הוא משקיע בפרוייקטים העשירים כסף פרטי שלו, ולא שם את מבטחו רק בציבור הרחב. ספק אם הם יימנו עם המשקיעים בהנפקה החדשה, שמתכנן בינקין בעוד זמן קצר.

דני בינקין, מצידו, מוכן לדווח לתקשורת על תוכניות חדשות, עוד בטרם הודיע על כך לבורסה, כמתחייב מהיותו בעל השליטה בחברה ציבורית.

תוכניותיו הקרובות של בינקין: העברת מכתבים בשיטה שלא נוסתה עד בה בארץ: כל מנוי וציש, שיתחייב לשלוח דואר בהיקף כספי מסויים, יקבל מקונסורטיום מחשב משוכלל.

למי שמתפלא על נדיבות ליבו של בינקין, שמעולם לא הצטיין בתחום זה, הוא מצטט אימרה מסורתית ידועה: „אתה מקבל את עם השטר, ואני אפסק לך את הכולה". ■

בינקין ניצל תפר בחוק הישראלי לגבי גודלן של צלחות קליטה. מצא חברה אמריקנית המפעילה צלחות בעלות קוטר המותר בארץ

הרשות לניירות ערך מכירה אותו, מחכה לו, חושבת עליו, נזהרת ממנו

חברת „קונסורטיום" שלו הפסידה מיליוני דולרים. בינקין: „הפסקנו להיות חברה של פראיירים. חזרתי ארצה לעשות בה סדר"

קונסורטיום: מצב מעודכן

ד"ר צבי יוכמן, חבר סגל ההוראה בבית הספר למינהל עסקים במדרשת רופין, פירסם באחרונה דו"ח מעודכן על מצבה של חברת „קונסורטיום", שבו הוא שולל אפשרות של ניסיון השתלטות על החברה על ידי כמה מבעלי המניות.

קובע יוכמן: „מצבה העסקי הרעוע של קונסורטיום אינו בגדר סוד ואחת הסיבות לכך היא העובדה, שבינקין שהה בשנים האחרונות בלונדון וניהל את החברה כשיטת הרמוט קונטרול. מניית קונסורטיום ירדה ממחיר של 14 דולר למניה בתחילה 1987, למחיר של 9 דולר למניה כיום".

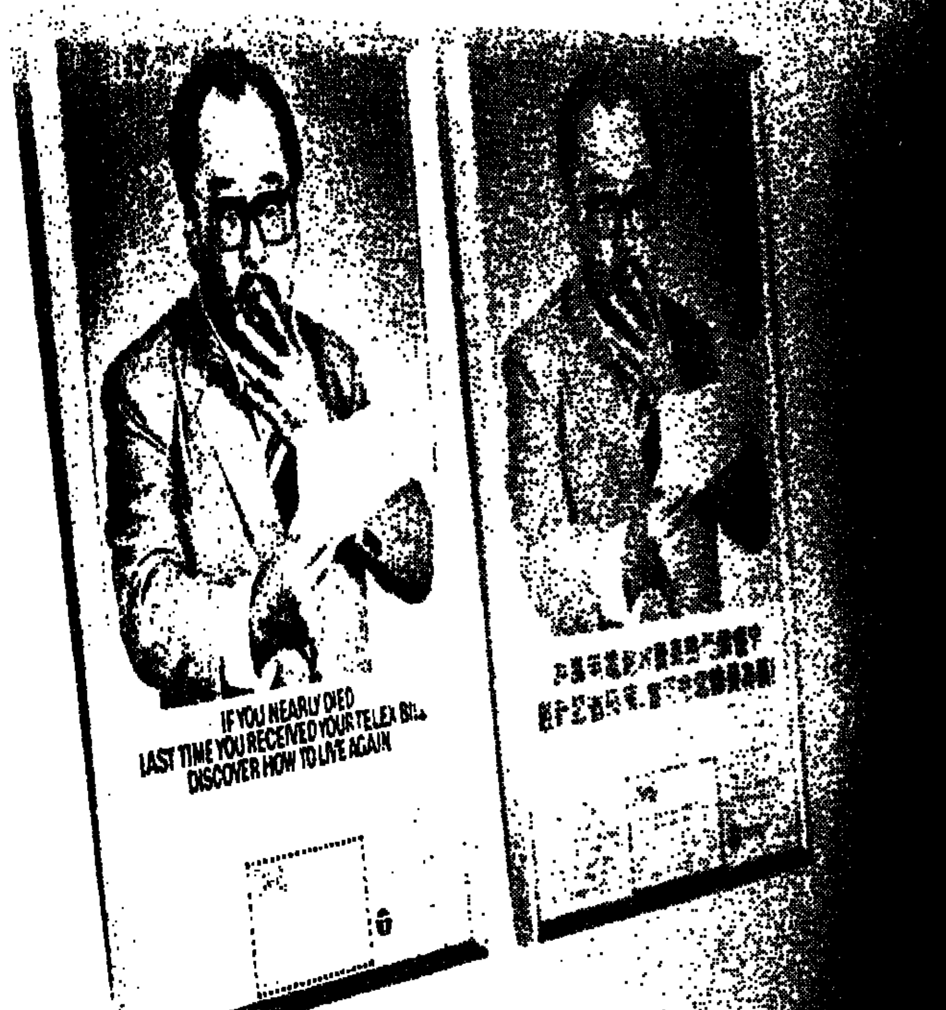

דני בינקין. „בעלי תחנות הטלוויזיה הפירטיות לא יאהבו כל כך את מה שאני מתכוון לעשות". תצלום: יובל שמש

כדאי

מאת ג. יפ[ה]

הדרך להצלחה עוברת בדפי תפוז

בתי־העסק כבר אינם מסתפקים בסיווג הרגיל, מאז נודע על דפי תפוז המסווגים לפי רחובות [...] ההשפעה על קידום המכירות מכרעת. רעיון חדשני, גורם המשנה את המפה העסקית.

גורם חדש בעולם העסקים הישראלי צובר תנופה. דפי תפוז. זהו מדריך עסקים מסוג אחר. בנוסף לסיווג המקובל, זהו המדריך היחידי המסווג בתי עסק גם לפי הרחובות. ההבדל עצום והשפעתו על קידום המכירות של העסק רבה ביותר.

המדריך לא רק מכובד, הוא גם נראה כך. דפי תפוז הינו המדריך הראשון שיודפס בצבע מלא על נייר כרומו משובח.

פרסום אפקטיבי

העריכה המיוחדת של דפי תפוז היא בבחינת אטרקציה למפרסמים. מלבד הרישום הרגיל יש אפשרות למודעה בגודל של עמוד שלם – צבעוני. בכל עמוד ניתן לפרסם „סטריפ" בראש ובתחתית כל עמוד. התוצאה: מדריך יפה לעין, קריא, צבעוני ובעיקר – פרסום בדיוק במקום הנכון.

גם המימדים של המדריך אינם מקריים: קומפקטי וממש מתבקש לשאתו בתיק, על כל מקרה.

דפי תפוז עם הסיווג לפי רחובות עומד לצאת בסוף אפריל 88'. הוא יחולק חינם בגוש דן לרוכשי העתון „ידיעות אחרונות" במאות אלפי עותקים. כל עותק הוא פוטנציאל לכמה וכמה לקוחות.

דפי תפוז השרון, השפלה ופתח־תקוה

מהנהלת דפי תפוז נמסר לנו כי עתה החלה הפעילות לקראת ההוצאה לאור של המדריכים המסווגים לאזורים הנ"ל במתכונת החדשה.

זוהר [...]

[illegible]

רשימת הזוכים בפרסים בין עוקבי שעשועון „תפוזון"

[illegible]

נותנים לך אוטו

ממש בחינם. צריך רק לפתור את [...] האחת והיחידה בשעשועון דפי תפוז ומכונית חדשה עשויה ליפול בחיקך. [...] יכול להיות יותר אטרקטיבי? לסיכוי הגדול הזה שני אחראים: „תפארת המכונית" בע"מ – [...] הראשונה במתן אשראי לרכב. [...] גם מעניקה מכונית בפרס בסוף אפריל 88'. רח' יצחק שדה 34 ת"א, טל. 03-336431. תכשיטי שרף – המעניקים את [...] בסוף חודש יולי 88'. מדרחוב קציר 7, פ"ת, טל. 03-9341614.

פרס לכל אחד

מבצע למחזיקי דפי תפוז: סרינים חשמליים ומייבשי כביסה מיוחדים במחירים שלא היו כמותם. להשיג מהר בטלפון: 223765, 03-227662

זה יכול להיות שלך

[illegible]

[illegible]

מעודכן להיום: מחזיקי המהדורה הקודמת של דפי תפוז מתבקשים לעדכן את הרישום במדריך כלהלן: ★ תל־אביב: [illegible]

מיטה (ללא מזרון) + 2 שידות+טואלט+מראת קריסטל 3 חלקים

פתוח כל מוצ"ש

שעות התצוגה: א'-ה' 9-13, 16-20 ו' 9-13 ובכל מוצאי שבת. ביום ו' אחה"צ סגור.

סלון בוק 1+2+3 במחיר מבצע של 1290 ש"ח

מיטה (ללא מזרון) + 2 שידות + טואלט+מראה [...]

מפגש הרהיט הבינלאומי חולון

המרכז הגדול ביותר לחדרי שינה תוצרת גרמניה

בואו בלעהים: שד' קוגל 45 חולון (במתחם) מול קולנוע רינה טל: 03-847891

סוכנות בלעדית בירושלים לחדרי שינה
רהיטי כדורי בע"מ
רח' יפו 39 ירושלים טל. 02-227911
רח' כורש 6 ירושלים. טל. 02-222767

לופים

אורטה א דנין

נוסחה של אהבה

ד"ר דוד רודי היה צריך להגיע לגיל 70 כדי לעלות על רעיון מיליון הדולר הזה. מגדיר את המושג אהבה, ולא במושגים ספרותיים, אלא ממש בנוסחה.

הקושי להסביר את משמעות המלה המיוחדת „אהבה" – אולי המלה החבוטה ביותר במילון האנושי – הוא התוכן הדינאמי של מושג זה.

„אהבה" מורכבת ממשיכה, ומחרדת נטישה.

שני אלמנטים אלה חייבים להופיע ביחד, כי העדרו של כל אחד מהם מרוקן את המלה הזו מתוכן. פשוטו כמשמעו. משיכה ללא חרדת נטישה, מתבטאת כאפיזודה, כהתרגשות של נסיבות מסויימות, שלא משאירה אחריה שום סימן באישיות של האדם. בקיצור, „סטוץ".

משיכה נהפכת לאהבה, כשאובייקט משיכה שלנו – (החתיך/חתיכה העצומים ההם שפגשנו) נהפך לכל כך חשוב, עד שאנחנו מתחילים להיות חרדים לאבד אותו.

הלוואי ואפשר היה לחיות ללא מינון גבוה של חרדת נטישה, אבל בלי, לגמרי, אי אפשר. אין כזו חיה.

המקורות של חרדת הנטישה הם בילדות המוקדמת, נכון יותר בתינוקות, שאז קיומו של התינוק מובטח אך ורק ע"י אדם אחר, קרי: אובייקט. אובייקט ששומר עליו, מספק אותו, ומבטיח אותו.

כשהתינוק מוצא עצמו לבד – כל גירוי, ולו המינימאלי ביותר (רעב, כאב, אור מפריע, קור), יוצר אצלו חרדת נטישה. הוא לא יכול לסלק לעצמו לבד את הגירוי, וגם עוד לא יודע איך לדחות סיפוקים. זו חוכמה שנרכשת מאוחרת יותר. ואז הוא בוכה, ומזעיק את האחר החשוב, לדאוג לסער שלו.

אותם תינוקות שנפלו קרבן לחינוך ספרטני – שנעשה בשם הסדר הטוב והצורך ללמד שאוכלים בשעות קבועות, אבל גם מרוקנים את המעיים בשעות קבועות, ומנקים אותו בשעות קבועות, וכך הלאה – מפתחים קרוב לוודאי אינטנסיביות גבוהה של חרדת נטישה.

כשאומרים: „תינוק צריך סדר יום קבוע", מתכוונים בעצם, שהמטפל/ת שלו צריך את זה.

אדם עם חרדת נטישה נמוכה, הוא אדם שגדל כמעט כל הזמן „על הידיים". שמצוקות חוסר אונים ינקותיות הותרו לו לפני שהוא קרע את הקירות מבכי. שלהורים היה לב ממרגרינה, ושום אופי „לחשל" את הבחור מ„פינוקים" בעריסה. שגידלו אותו צמוד ללב, (כהתגבלות של מה מותר ומה אסור) ובטווח עין עד כמה שאפשר. ממש כך. ואם מישהו תוהה עד מתי צריך לקחת ילדים על הידיים – התשובה היא עד שהם עוזבים את זה לבד. אלה שקיבלו מספיק, עושים את זה בגיל שלוש או ארבע.

אותם אנשים שהתנסו בנטישה קשות יותר (נטישה תקפה לחלוטין, למרות שבחוותה באופן סובייקטיבי, כמובן), מגיבים עם חרדת נטישה גבוהה יותר, כשנוצרת אצלם משיכה לאובייקט.

דוגמה מוקצנת היא הטיפוסים האלה, שמתאהבים אנוש כל בוקר וכל ערב, בגלל שמישהו אמר לכיוונם, נחמד, „מה־השעה".

אצל כל אדם ישנו יחס קבוע בין רמת משיכה ובין חרדת עזיבה. אבל בכלל, מה שהמשיכה גבוהה יותר, האובייקט נהפך לחשוב יותר, ורמת חרדת הנטישה או העזיבה גדלה.

אם נתייחס למשיכה בסקאלה שבין אפס לעשר, משיכה בדרגה 3 תיצור אצל כל אחד מאיתנו חרדת עזיבה בדרגה קבועה, מהינקות, דרגה 5, נניח, לגבי אותו אדם, משיכה גבוהה יותר, של דרגה 5, נאמר, תתבטא בחרדת נטישה של דרגה 9.

כלומר: אצל אדם כזה, משיכה בדרגה 3 הופכת את האובייקט לאובייקט רצוי.

אבל משיכה בדרגה 5, הופכת כבר את האובייקט לחשוב ביותר בחיים. הוא מרגיש ש„הוא לא יכול לחיות בלעדיו".

אנשים מודחקים מינית (וזה בעצם מודחקים רגשית ותחושתית, כי „מין" זה לא ענף נפרד מהחיים), הם אנשים שחייבים לשמור על רמה נמוכה של משיכה לזולת, (כן, אפילו אם הם מתחתנים).

רמה גבוהה יותר של משיכה היתה מביאה להם איתה חרדת נטישה כה גדולה, עד כי החיים היו נהפכים להם לגהינום עצמי תמידי של התחושה המענה הכואבת הזו להרגיש לא רצוי כפי צרכם. לא בטוח. לא אהוב.

ה„אדישים", האימפוטנטים על רקע לא אורגני, אלא שאף פעם לא יודעים אם הם שונאים או אוהבים, היוצרים קשרים שטוחים או לא בכלל, הם רק חלק מזערי מביטויי ההרחקה הזו.

המלכוד הוא, ש„הביטחון" הזה אינו יכול לבוא באופן חיצוני. זו הקלטה ישנה כזו כמות, ולכן כל נתינה ממקור חיצוני, כמוה כשפיכת מים אל חבית ללא תחתית. יש משפט מפורסם האומר, שמי שיש לו ילדים – נותן בני ערובה לגורל. ובכן, „תחושה אינטנסיבית של חרדת נטישה" זה לקחת את משמעות המשפט הזה, [illegible]

[illegible]

אפשר לראות על מספר כללים [illegible] של בני אדם.

בכל קשר בין שני אנשים, אותו פרטנר שחרדת הנטישה שלו גבוהה יותר, יבטא חרדה זו בכך, שידגיש כל הזמן שהפרטנר שלו אוהב אותו פחות. כך מדרבנת מגרונו חרדת הנטישה שלו.

לעומת זאת, אותו פרטנר שחרדת הנטישה שלו פחות אינטנסיבית, ומלכתחילה מרגיש שהוא אהוב מאוד, חרדת הנטישה הקטנה שלו, כל הזמן עוד יותר יורדת בגלל הדאגה של בן־זוגו. כמו חוק ההלוואות בבנקים: נותנים תמיד כסף בשפע לזה שבעצם לא זקוק, כי יש לו „ביטחונות"...

ובמילים פשוטות – יוסי עם חרדת נטישה אינטנסיבית, וזאת תמונה שאנחנו פוגשים הרבה מאוד בחיים – פשוט מחנך את דליה שהיא לא צריכה לדאוג, וכך מוריד לדליה את חרדת הנטישה שלה לרמה מסוכנת עבורו. כי אם אין לדליה שום חרדת נטישה משלה לגבי יוסי, אין לדליה גם תחושת אהבה ליוסי. כשיוסי פועל כך, הוא כמו יוצר נבואה שמגשימה את עצמה.

איך?

החוק הדינאמי אומר, שמה שמשיכה גדלה – תחושת נטישה גדלה, ומה שתחושת נטישה קטנה, כך משיכה קטנה.

בתחילת המאמר אמרנו שלא מספיקה משיכה, נחוץ גם להרגיש שהאובייקט אליו אנחנו נמשכים הוא החשוב ביותר לקיומנו, (ומכאן חרדת הנטישה).

לכן:

אם חרדת נטישה יורדת, האובייקט מפסיק להיות חשוב־ביותר, וגם המשיכה אליו יורדת בהתאם. כשרמת חרדת הנטישה יורדת למינימום מסויים אצל אישיות מסויימת, לא תיתכן עוד בשבילה, לפרטנר הזה, „אהבה". רחמים, חובה, הרגל, מחוייבות – כן, כל דבר מלבד התחושה והאינטנסיביות החזקה הזאת, הקרויה „אהבה".

הרוצה לאבד את האובייקט, או לאבד אהבה שלו, הוא להתקיף אותו בלי הרף עם חרדת הנטישה שלנו. לחנך אותו לחשוב, שהוא לאין שיעור יותר חשוב לנו מאשר אנחנו לו. רצפט פופולארי ביותר, לדאבוננו, בחברה האנושית.

לפעמים התהליך הזה הפיך. לפעמים, לא. תלוי במהירות הקליטה והתגובה העצמית של הבן אדם. בנושא הזה, זה כמו במחלה: כמה שתופסים את זה יותר מוקדם, ומגיבים נכון בקצת יותר ביטחון עצמי „שאני אהוב", ואדישות יצירתית קלה לפרטנר, כך עולים סיכויי התיקון של ה„קילקול".

וזה המקום לציין, ש„אדישות יצירתית" אין לזייף. הצגה, סופה להתגלות ודי גם בסבריר שניה. פשוט לומדים לדחות סיפוקים. אם מבינים שהנוסחה הזו פועלת, ואלף ועוד בית, מביאים לגימל, לומדים התנהגות אחרת, כי פשוט כדאי. לא מרתיקים את תחושת האהבה. רק שולטים דיכוטי על כל הגילויים ההתנהגותיים (דיבור ומעשו) של החרדה.

רק לעיתים נדירות היחס בין רמת משיכה וחרדת נטישה של שני בני הזוג מאוזן על סקאלה זהה. לרוב, תמיד אחד יותר הרר באופן קבע, או מתחלף עם השני, לפי תקופות. זו פשר האימרה „בנישואים, אחד תמיד אוהב יותר מהשני".

לחרדת הנטישה יש נאה שפות. מתוחכמות, מפותלות, לפעמים כמעט סמויות. קינאה פתולוגית, היא אחת מהן. ביקורתיות על בן הזוג, הבפשתו, שלילתו כאדם, היא עוד אחת. זה לא מאבק ל„תיקון מידות" או לרומנטיקה, כמו שסבורים. זה צורך להגיד, שמה שיש לי, לא שווה. אם זה „פחות שווה", אני „פחות רוצה", ואז פחות כואב אם יעזב. וממילא פחות חרדת נטישה. תקצר היריעה.

הנוסחה הזו אינה פועלת רק בהקשר רומנטי. כל קשר סדיר, מכל סוג שהוא, בין שני אנשים, מכיל את האלמנטים שלה. אפשר בעזרת נוסחה זו לעשות אנליזה של קשרים, ולנבא לאן הם מובילים, דקה דקה. ומעביד שתלוי מאוד בעובד שלו, וסוכו שלא [illegible], אלא שמע מתמאמת, כנוסח „מה הייתי עושה בלעדיך" זום שיטה להחזיק – מחנך אותו לנטישה. והביה נואשת לקשר, שנתלית על צוואר חברתה ולא מקפידה על סימטריה, מלמדת אותה לנטישה. ועוד. ועוד.

כשהסובבות הזו נתגלה, עצה לנערה/לנער להמורה ליבו/ליבה של האהוב „להיות לו בסביבה, אך להעניק אליו שיוויון של נפש, וקצת לקחת את המנהיג שהוא קיבל ממנו, אל ענפך, כחורה", הן השתמשו – כבלי לדעת – ב„נוסחת האהבה".

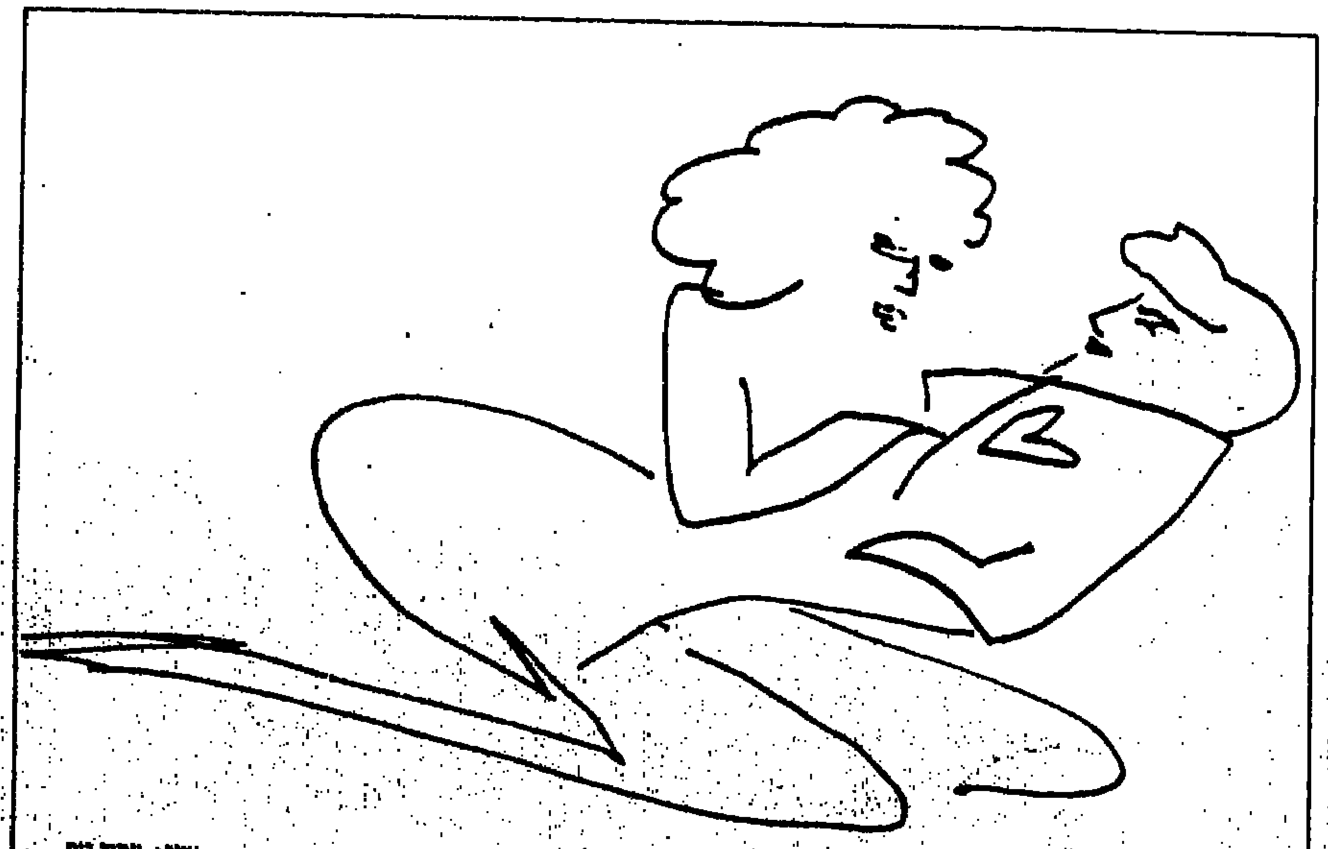

איור: עמיר זום

חלק מהצלמים האלה עושה כסף מגילוי הפילמים החבויים של מרילין מונרו. השוק תמיד פתוח לתצלומי־מרי

העניין הזה לא נגמר ואולי לא יגמר: אחת לשנה, פחות או יותר, מישהו מגלה תצלומים של מרילין מונרו, שמעולם לא פורסמו • סוכנות סיגמא מפרסמת בזה את מרלין בת 27־35 • המיתוס של מרילין מונרו רק מתעצם. בשנה האחרונה, הופיעו שני ספרים חדשים אודותיה. אחד מהם נכתב על ידי הפמיניסטית האמריקאית, גלוריה סטיינם

מרילין עם דני קיי, 1953

מרילין עם רוברט מיצ'ם, 1953

את הצילומים האלה אי אפשר להפסיק

מרילין עם דני תומאס, 1953

ג'אניס סרג'נט היתה מזכירה של עורך דין, שהיה בעסקי השעשועים. היא צילמה לעצמה, מעולם לא העב... תמונות לתקשורת

מרילין עם ארתור מילר, 1961

שירות „סיגמא”

מרילין מונרו עם המחזאי ארתור מילר, עם השחקן רוברט מיצ'ם, עם דני קיי – מונרו הצעירה והתמימה עם דמויות ידועות וידועות פחות של עולם הבידור האמריקאי. ג'אניס סרג'נט צילמה את מרילין מונרו משום שהיא צילמה כמעט כל מה שזז מול העיניים שלה.

סרג'נט היתה מזכירה של עורך דין מקורב לעסקי בידור. היא צילמה לאורך שנים כ־10 אלפים תצלומים. איש לא שופט היום את התצלומים על פי קני מידה אמנותיים. הכוונה לא היתה אמנותית.

סרג'נט היתה מעריצה צנועה ולהבת של כוכבים ושחקנים, והארכיון שלה מתפקד היום כעין זכרון היסטורי. הוא גם שווה זהב.

הכוכבים, שסימפטו את סרג'נט הלוהטת מהערצתה אותם, בטחו בה. הם ידעו שהגברת לא תמכור את התצלומים לתקשורת. היא לא מכרה. היא אספה, קיטלגה והגדילה את האוסף שלה. הם היו פתוחים וגלויים איתה ונינוחים. פה ושם, הידשו לעצמם השתטויות קטנות נוכח מצלמתה.

סרג'נט צילמה כפי שאתה מצלם חברים או בני משפחה לאלבום הפרטי שלך. כלומר, חובבת גמורה. לא חיפשה זווית צילום. צילמה מה שנוכח העין. ולכן התצלומים כה תמימים וכה 'מתוקים'.

העניין הבינלאומי במרילין מונרו מתעצם, עדיין מתעצם. דומה היה שהעניין הגיע לשיאו וממצה עצמו, כבר לפני שנים אחדות. אבל, לא. היפאנים מגלים באיחור את מרילין מונרו. סופרת פמיניסטית מובהקת, גלוריה סטיינם, מגלה באחרונה את מרילין הפמיניסטית ומוציאה לאור ספר על הכוכבת, מתוך היבט פמיניסטי.

רוב המגאזינים, נמעני שירות סוכנות הצילום „סיגמא”, מדפיסים בשקיקה את תצלומי ג'אניס סרג'נט. כמעט ואין אפשרות אחרת. כמעט כל חשיפת תצלומים בלתי ידועים של מרילין מותירה את עורכי המגאזינים מחוסרי הגנה. הקסם המרילינִי לא פג. הוא מתעבה ומעמיק עם התייצבות מרילין כאחד הדימויים העזים של המאה ה־20, לצד הדימוי של צ'ה גאוורה, מאו, אלברט איינשטיין, החיפושיות. מעין מונה־ליזה של התקופה. ■

כל השוואה עם נעל אחרת לא תהיה ספורטיבית...

חדש בישראל: פריס
נעל ריצה במשקל נוצה

מליוני רצים מקצועיים וחובבים כבר יודעים:
בשנועלים "ריבוק" – הרגליים בידיים טובות.
עכשיו גם אתה יכול להנות מהנסיון של "ריבוק"
בתכנון, עיצוב וייצור נעלי ריצה בשיטה מדעית.

בוא עוד היום למדוד את נעלי "פריס" של ריבוק.
תבין למה באמריקה לא מורידים אותן
מהרגליים...

פריס:
כל היתרונות

משקל: נוצה
ייצור: בעבודת יד.
תוצרת: אנגליה.
חומרי גלם: הטובים ביותר.
סוליה: מחזירה אנרגיה לרגלך, עשויה גומי.
גפה: ניילון.

גורדון ■ ווגנר

היבואן הבלעדי לישראל: א. חלבני בע"מ,
שביל המפעל 3, קרית המלאכה תל אביב, טל. 03-820941

Reebok זה סגנון חיים.

מבצע הכרות החל מ-136 ש"ח לחודש

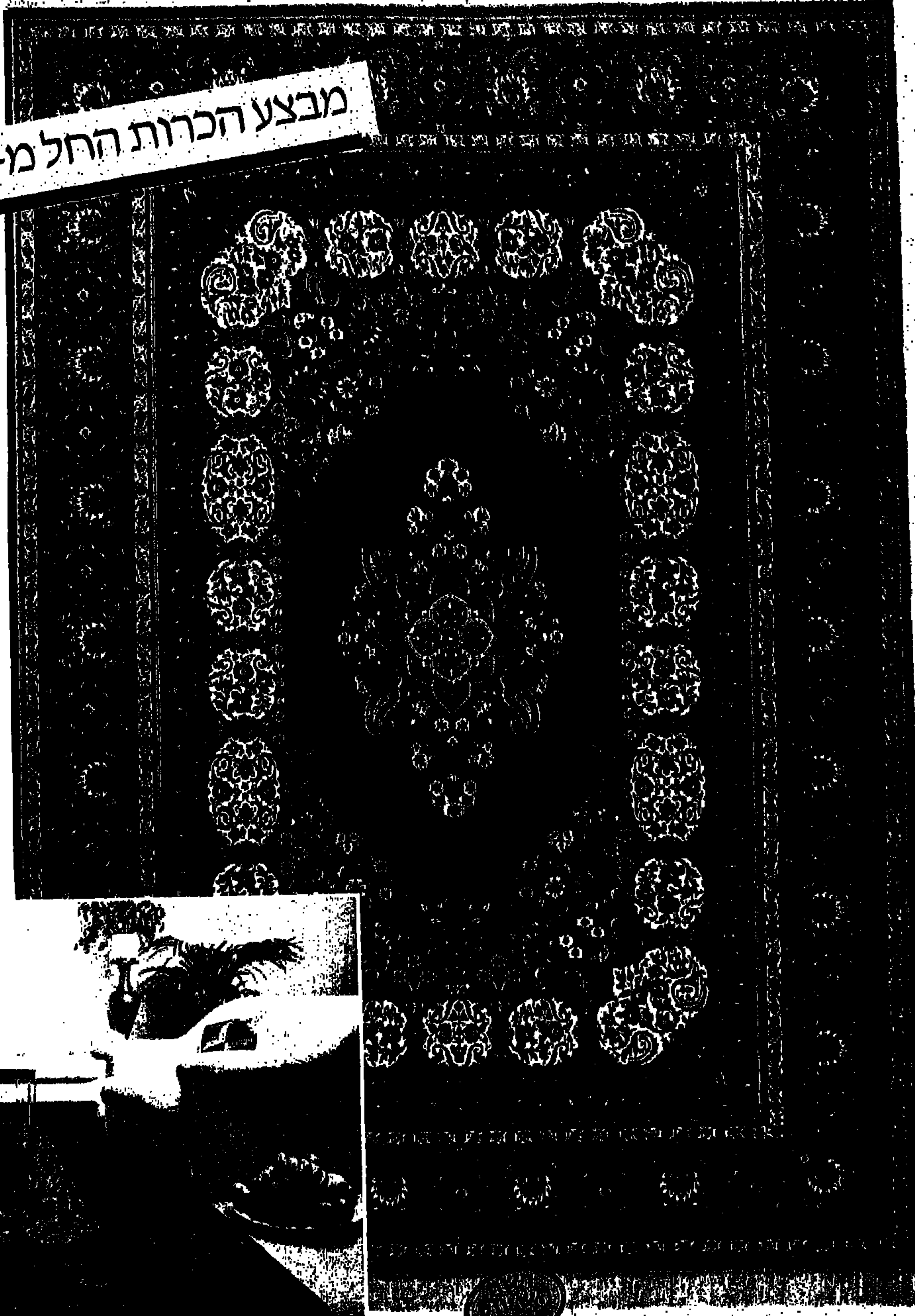

שטיח קינג דויד ירושלים-
הכרמל הטוב ביותר בעולם.

גם ביתך יכול להראות יוקרתי ומיוחד, רכוש את שטיח קינג דויד ירושלים - הכרמל הטוב ביותר בעולם.
בימים אלה, חברת שטיחי כרמל יצאת בסדרה חדשה של קינג דויד ירושלים - בעיצוב מקורי עם גוונים שטרם נראו כמותם על שטיח. לדוגמא, הקלאסית נוספו צבעים מודרניים המשווים לשטיח מראה עשיר ומיוחד במינו. קינג דויד ירושלים בעיצוב חדש משתלב גם בבית המעוצב בסגנון מודרני.
ועכשיו רשת בית כרמל, רשת השיווק הישיר של שטיחי כרמל עושה צעד גדול למענך ולתקופה מוגבלת, מאפשרת לך לרכוש את קינג דויד ירושלים ב-10 תשלומים שקליים ולקבל עליו 50 שנות אחריות.
לך על יוקרה - לך על קינג דויד ירושלים.

• שטיח בגודל 170 ס"מ × 240 ס"מ ב-10 תשלומים
בהתאם לתקנון שבתוקף

חידושי '88 בעיצוב שכולו יוקרה

בית כרמל

חיים איתני - שטיחי כרמל ושות'.

שטיחי כרמל קונים ברשת השיווק הישיר

* רמת גן: רח' מודיעין 13
* רמת גן: קניון איילון, דרך אבא הלל
* רמת גן: "ביתילי" מול אצטדיון ר"ג
* גבעתיים: שלום, כצנלסון 132
* ירושלים: רח' יפו 29
* תל-אביב: גרוזנברג 28
* תל-אביב: ברוכים, דרך יפו 13
* נתניה: רח' שמואל הנציב 5 (בבפס זי)
* ראשון לציון: המשך רח' הרצל כביש בית דגון
* רחובות: רח' הרצל 183
* עפולה: רח' מנחם 20
* באר-שבע: בית האשל 26
* חיפה: צומת הצ'ק פוסט (מול החיפה שק)
* כפר-סבא: רח' הרצל 63 (פינת המייסדים)
* רעננה: אחוזה 184
* דלית אל-כרמל: מרכז מסחרי
* קרית שמונה: מרכז מסחרי ליד בנק לאומי

* פתוח במוצ"ש
אחרי צאת השבת

ואצל הסוחרים המורשים: חיפה: ★ שית, הרצל 48 ★ חזי שקלים, הרצליה 12 • נהריה: ★ בן, תרות אגד • פתח תקווה ★ ארמון השטיחים, הברון הירש 28 • נצרת: ★ "דקור הגלילי" • חולון: ★ עמרם שמחה, ככר ויצמן 7
• ירושלים: ★ סומך, יפו 44 ★ בית 88, אזור התעשיה תלפיות ★ מזרח ירושלים, מרכז וייטאן • תל-אביב: שלמה שקלים, הרצל 99 (פינת סלמה) ★ ציון שקלים, דרך יפו 62 ★ יפו: יהודה הימית 36

קפיצה מבצע!

סופר־פארם

רשת חנויות ארצית לתרופות, מוצרי יופי, בריאות ונקי

ספרד בסופר־פארם, Olé!

10 טיסות לספרד
יוגרלו ב„שבועיים ספרד"
בין הקונים 2 יח'
אבקת כביסה
קולון 5 ק"ג!

מחיר מבצע 17.99 ש"ח

כל המוצרים הבאים
המיובאים מספרד בהנחה:

מגבות נייר קולוגר	מחיר מומלץ 4.40 ש"ח	מחיר מבצע 2.99 ש"ח
תחבושת היגיינית אווקס 20 יחידות	מחיר מומלץ 4.10 ש"ח	מחיר מבצע 2.99 ש"ח
תחבושת היגיינית אווקס מקופלת	מחיר מומלץ 4.35 ש"ח	מחיר מבצע 2.99 ש"ח
מחדש כביסה קליה 900 גר'	מחיר מומלץ 9.40 ש"ח	מחיר מבצע 7.99 ש"ח
טוט חול ניקוי	מחיר מומלץ 2.50 ש"ח	מחיר מבצע 1.79 ש"ח
טוט לניקוי וחיטוי אסלה	מחיר מומלץ 4.10 ש"ח	מחיר מבצע 2.79 ש"ח
טוט נוזל לניקוי כללי	מחיר מומלץ 4.10 ש"ח	מחיר מבצע 2.99 ש"ח
מרכך כביסה פלור 2 ליטר	מחיר מומלץ 7.20 ש"ח	מחיר מבצע 4.99 ש"ח
אבקה למדיח ביג'יק 4 ק"ג		מחיר מבצע 15.99

חנויות הסופר־פארם פתוחות עד 9 בלילה. ברב־מכר, בקניון וברמת אביב – עד 10 בלילה
כל החנויות פתוחות במוצאי שבת! (למעט באר שבע) בתוקף עד 15.2.88
רב־מכר, הרצליה, רמת אביב, קניון איילון, פתח־תקוה, כפר־סבא, ירושלים – נוה גרנות, גילה, באר־שבע. משרד מרכזי טל: 03-900031
מכבדים מרשמים של כל קופות החולים. מכבדים את כל כרטיסי האשראי. הרשת שומרת לעצמה את הזכות להגביל את כמות הקניה.

הורוסקופ

מאת האסטרולוג אילן פקר

לשבוע המתחיל ב־5.2.88 והמסתיים ב־11.2.88

מפת השמים השבוע

מפת השמים השבוע – *השמש* – נמצאת בשלישון האמצעי של מזל דלי ויוצרת צמידות עם כוכב חמה (הנמצא בהילוך נסיגתי), ומקרינה היבטים חיוביים מאוד עם כוכב המאדים (בקשת) וכוכב צדק (בטלה). במצב זה הפעילויות המאופיינות על־ידי מזל דלי מקבלות דגש חזק ובעיקר בא הדבר לידי ביטוי ביוזמות חדשות בשימושים חדשניים ובנכונות לעשות קיצורי דרך כדי לפתור בעיות בדרכים בלתי שגרתיות.

כוכב חמה – נמצא בהילוך נסיגתי במזל דלי ומביא בתוך כך לידי טעויות בשיפוט ובהערכת מצב, כל אחד בתחום הרגיש שלו. יש להשמר מגניבות, פריצות, אובדן מסמכים ומשיבושים בלוח פגישות או נסיעות. מכתבים חשובים מתעכבים בדרך, התקשורת אינה מתפקדת ובעיות בלתי צפויות מתעוררות בתחום התחבורה. ההיבטים החיוביים שמקרין כוכב זה כלפי המאדים וכוכב צדק מפחיתים מעוצמת ההשפעה השלילית של הילוכו הנסיגתי ומאפשר תיקון מהיר של טעויות.

כוכב נוגה – עובר באמצע השבוע ממזל דגים למזל טלה, לא לפני שיוצר היבט שלילי מאוד כלפי צמידות הכוכבים שבתאי ואורנוס (בקשת). מהלך זה יוצר השפעה שלילית מאוד על שותפויות, מסגרת נישואין וקשרים רומנטיים. מתפתחת נטייה למעשים חסרי אחריות ואף לתאוות ולהגדלת שיעור הנפגעים מאלימות. מגזרים שונים בחברה שוב מגבירים את התסיסה.

הירח – פותח את השבוע כשהוא במזל בתולה (הרבעון השלישי) ומסיים אותו כשהוא במזל קשת. בכך הוא מביא לנו שבוע אשר בו יתמקד הציבור סביב נושאי החינוך, המשפט והבריאות וכן התחבורה והתקשורת.

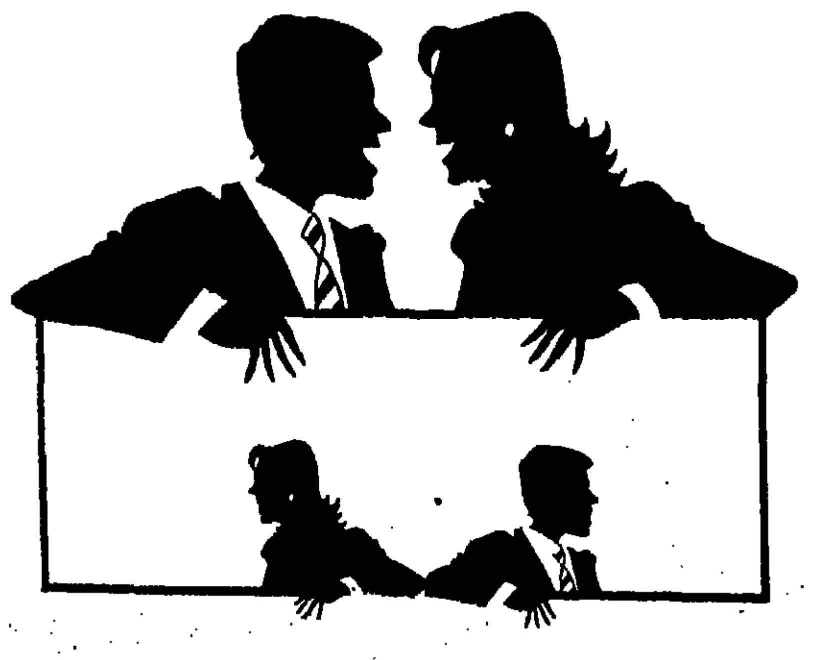

דלי (21.1–19.2) השמש נמצאת במזלכם ומביאה לכם תנופה חזקה וזרימה חיובית של האנרגיות. יכולת הביצוע משתפרת, וכן הכוחות היצירתיים מוצאים ביטוי. עם זאת, הילוכו הנסיגתי של כוכב חמה במזלכם הופך אתכם לרגישים מאוד ולנוטים לטעויות בשיפוט או אף לפיזור מחשבה וחוסר ריכוז. העצבנות גוברת ואתם נאלצים להתמודד עם שיבושים הולכים וגוברים בתחום התקשורת הבין אישית והחברתית.

דגים (20.2–20.3) ענייני בריאות דורשים זהירות מיוחדת. טיפול רפואי מוטעה עלול לגרום סבל מיותר. בתחום הקריירה המתח גובר וכך גם הציפיות מן הסובבים אתכם. מתחים עם בוסים בעבודה או שותפים בעסקים או עם בני זוג גורר אתכם לתגובות חריפות מעבר לנדרש. דאגה לבני משפחה מבוגרים הולכת וגוברת. בתחום הכספי חל שיפור המאפשר לכם שליטה טובה יותר במצב. הזהרו מרכילות מרושעת המתנהלת מאחורי גבכם ומנסיון לפגוע בשמכם הטוב.

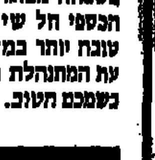

טלה (21.3–20.4) חיי החברה תוססים ומפגשים עם ידידים או אנשים חדשים מעלים לכם את המוראל. לימודים ונסיעות מרחיבים לכם אופקים. עם זאת, מצב בריאותם של בני משפחה או בני זוג משבש לכם את סדר היום ואת התוכניות השוטפות. שיבושים בתחום התקשורת מונע מבעדכם מלפגוש אדם חשוב עבורכם. ידידות חדשה דורשת זהירות ובדיקה בכל הקשור למתן אמון.

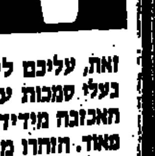

שור (21.4–20.5) תחום הקריירה דורש מכם התארגנות מחדש ותשומת לב מיוחדת. הפופולריות שלכם במישור המקצועי נמצאת בעליה משמעותית. עם זאת, עליכם לקחת בחשבון חיכוכים עם בעלי סמכות על רקע של גישות מנוגדות. אכזבה מידיד או מידידים מכאיבה לכם מאוד. הזהרו מנסיון לגזול מכם הישגים או תנאים כספיים הנראים כמונחים בכיסכם. שמירה על סודיות חשובה מתמיד. מומלץ להמנע מלמסור מידע לאלה אשר אינם יודעים לשמור סוד.

תאומים (21.5–22.6) כוכב חמה השליט על מזלכם נמצא בהילוך נסיגתי ומשבש לכם בתחומים רבים את החיים השוטפים. הדרך המתאימה להתמודד עם מצב זה היא לקבל זאת ברוח טובה, ולא להכנס למתח או ללחץ. איבוד מסמכים או שיבוש בלוח הפגישות או תקר בגלגל באמצע הדרך – מוטב שיתקבלו ברוח סלחנית. מכתב חשוב מתעכב בדרך. תגובות תוקפניות וקיצוניות כלפי הקרובים אתכם, מעלות את המתח במסגרת הבית או העבודה. הזהרו מתאונות.

סרטן (23.6–23.7) ענייני כספים ורכוש ממשיכים לדרוש את תשומת לבכם. מאידך, אתם או בני משפחה צפויים להפסדים בתחום זה או לשיבושים בכל הקשור למכירה או לקניה של רכוש משפחתי. אין זה הזמן לחתום על חוזים ללא ייעוץ מקצועי. הזהרו מפריצות או מאובדן מסמכים או כספים כתוצאה מרשלנות וחוסר זהירות. עומס בעבודה גדול מן הרגיל ומתיש את כוחותיכם. זה הזמן להכנס לדיאטה קפדנית או לשינויים בתחום התזונה. מעקב רפואי יחסוך לכם הפתעות בלתי נעימות בתחום הבריאות.

אריה (24.7–23.8) הפסדים בכספים עדיין מאיימים עליכם כתוצאה מנטייה להימורים או לקחת סיכונים גדולים מדי בתחום זה. ההוצאות הכספיות הכרוכות בנסיעה או בביקור חורגות מן המצופה. בתחום הרומנטי הרגשות חזקים מאוד אך גם מטעים ועומדים בפני משבר. דאגות לצעירים במשפחה הולכות ומחמירות. סכסוכים או חוסר הבנה עם שותפים או בני זוג מעכירים את מצב רוחכם. חופשה תשפר את המצב.

בתולה (24.8–22.9) הרומנטיקה טומנת בחובה אכזבה וגדל הסיכוי לפירוד. אתם מועדים לבצע שגיאות טאקטיות ולגלוש לסכסוכים בלא להתכוון לכך. מתחים עם קרובי משפחה או בני זוג או חברים לעבודה מעכירים לכם את מצב הרוח. הזהרו מוויכוחים אידיאולוגיים העלולים לגלוש ליריבות אישית. שינוי מקום מגורים או מקום עבודה או שינוי בסגנון המגורים מלווה במתחים ובחוסר שיתוף פעולה. דאגות לבני משפחה מבוגרים הולכות ומחריפות. היזהרו מתאונות ונפילות.

מאזניים (23.9–23.10) הרומנטיקה ממשיכה להעניק לכם שעות יפות. עם זאת, עליכם לקחת בחשבון טעויות בשיפוט וחוסר סבלנות כלפי קרובים וידידים. במקום העבודה הזהרו מנטייה לסכסוכים ומתחים על רקע של הבדלי גישה. רכילות מתפתחת מאחורי גבכם ללא כל הצדקה. עדיף לא להגיב על כך בשלב זה. אין זה מומלץ לצאת לנסיעות או טיולים אלא אם כן אין ברירה. הזהרו מתאונות ומביקורים במקומות בלתי מוכרים.

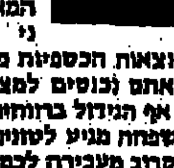

עקרב (24.10–22.11) ענייני הבית והמשפחה נמצאים בסדר עדיפות גבוה דווקא בעת שאתם נדרשים לכוון את רוב המאמצים לטיפול בענייני קריירה ועבודה. ההוצאות הכספיות מכבידות מאוד ונראה כי אתם נכנסים למצב מסובך בתחום זה על אף הגידול ברווחים. המתח עם צעירים במשפחה מגיע לטונים גבוהים. אכזבה מידיד קרוב מעבירה לכם את מצב הרוח. חופשה קצרה תאפשר לכם לאגור כח. הזהרו מנטייה להשמנה.

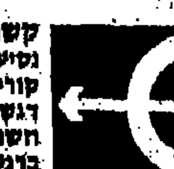

קשת (23.11–22.12) נסיעות, התכתבויות וביקורים ממשיכים לקבל דגש. עם זאת, מפגשים חשובים נוטים להדחות ברגע האחרון ומכתבים ותוצאות מתעכבים בדרך. השיבושים בתקשורת או בלוח הזמנים אינם צריכים להרתיע אתכם ולא להפסיק את התנופה בה אתם נמצאים. הרגשות הרומנטיים, על אף היותם סוערים, מוליכים אתכם לסימני שאלה רבים וקשים לפתרון.

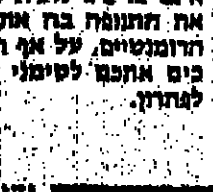

גדי (21.12–20.1) על אף עליות ברווחים הכספיים צפויים הפסדים כתוצאה משיקול דעת מוטעה. הזהרו מפריצות, גניבות והונאות בתחום הכספי או מאובדן מסמכים. פעילות מאחורי הקלעים תאפשר לכם טיפול יעיל יותר במתנגדים או ביריבים. עם זאת, עליכם לעמוד על המשמר מפני ניסיון לפגוע מאחורי גבכם באינטרסים שלכם או להוציא מכם את השליטה במצב.

דלי אחד בין שנים עשר המזלות

דלי אחד בין שנים עשר המזלות – שנים עשר המזלות מסמלים שנים עשר סוגי אב טיפוס ולכל אחד מהם מערכת יחסים שונה עם רעהו. מזל דלי מתייחס לקבוצת מזלות האוויר ובני מזל זה נוטים, על כן, ליצור קשרים טובים יותר עם המזלות מקבוצה זו (תאומים, מאזניים, דלי) ומקבוצת מזלות האש (טלה, אריה, קשת). קשרים פחות טובים, בעלי ערכיות משתנה, נוצרים בין בני מזל דלי לבין בני המזלות מקבוצת מזלות המים (סרטן, עקרב, דגים) ומזלות האדמה (שור, בתולה, גדי).

דלי עם דלי – („חבר מאותו מזל") ההגינה הרוחנית מופיעה בשלמותה ובמלוא עוצמתה ובלבד שהאחד לא ייכנס לתחום של השני.

דלי עם דגים – „בלי סודות" – זה התנאי להתקשרות בין שני הסיגנונים, אלא, שלעיתים רחוקות תנאי זה מתגשם בין שניהם.

דלי עם טלה – היחסים אינם יציבים ועוברים סערות רבות, אך התפייסויות מטהרות את האווירה.

דלי עם שור – שמרנותו של בן מזל שור אינה ניתנת לשינויים קיצוניים ואינה מאפשרת לבן מזל דלי לחוש חופשי ונוח. היחסים בדרך כלל מסובכים ודורשים ויתורים גדולים.

דלי עם תאומים – היחסים טובים והאהבה פורחת בתנאי שעל בן מזל תאומים לוותר על המחמאות אותן הוא רגיל לקבל מכל עבר.

דלי עם סרטן – אצל בני מזל סרטן המחויבויות האישיות והמשפחתיות באות בראשונה ואילו אצל בן מזל דלי – בסוף הרשימה.

דלי עם אריה – הקשר בדרך כלל מוצלח בתנאי שיש כבוד הדדי. בעולם העסקים והקריירה קשר כזה נותן תוצאות טובות יותר מאשר בתחום הרומנטיקה.

דלי עם בתולה – הביקורתיות של בן מזל בתולה מוצאת חן בעיני בן מזל דלי, כל עוד אין היא מופנית כלפיו. השיטות הנוקשות של בן מזל בתולה אינן מתיישבות עם הספונטניות היצירתית של בן מזל דלי.

דלי עם מאזניים – היחסים מצוינים ומאפשרים פיתוח היצירתיות של שני הצדדים. כל זאת בתנאי שבן מזל מאזניים יכבד את הפרטיות והצורך להתבודד אשר בן מזל דלי אינו יכול בלעדיהם.

דלי עם עקרב – ניתן למצוא ביניהם הערצה הדדית, אך בטחון הדדי קשה להם לבנות. המופנמות של בן מזל עקרב מתקשה להשתלב עם התנהגויות הבלתי צפויות של בן מזל דלי.

דלי עם קשת – היחסים טובים כאן הן במערכת מקצועית והן במערכת רומנטית. חיי החברה משתלבים בקשר כזה בצורה חיובית. החופש האישי מקבל ביטוי מלא.

דלי עם גדי – הקשרים ביניהם מתנהלים בכבדות וחסרת כחם הספונטניות. המזג של שניהם מנוגד, החשדנות והחששנות של בן מזל גדי אינם משתלבים עם הקלילות של בן מזל דלי.

אומרים ישנה ארץ

חיננית הבתה
Bellis silvestris

צמח עשבוני רב־שנתי ממשפחת המרכבים. צמחי ההיקף הלשוניים של החיננית לבנים ופרחי המרכז הצינוריים – צהובים ויוצרים כעין חצי כדור במרכז התפרחת. העלים בוקעים מן הניצן התת־קרקעי בראשית החורף, ומיד אחריהם עולים הפרחים. לכל צמח כמה תפרחות, כל אחת מהן נישאת על גבעול נפרד שגובהו 10–25 ס"מ. חיננית הבתה גדלה בבתות ובמעבי חורש בחבל ההר הים־תיכוני. בסוג יש עוד 2 מינים, נדירים יותר. הפריחה בחודשים דצמבר–מרס.

ציפורני החתול המצויות
Calendula arvensis

צמח עשבוני חד־שנתי ממשפחת המרכבים. ינפוץ ברוב חלקי הארץ. חלק מן הזרעים, לפחות, דומים לציפורן של טורף (מכאן השם). הפריחה בחודשים ינואר–אפריל.

יְרוֹקַת הַחֲמוֹר
Ecballium elaterium

צמח רב־שנתי ממשפחת הדלועיים. גבעוליו ועליו מחוספסים ושעירים, הוא צומח בשדות ובמעזבות במקומות רבים בארץ. פירותיו מלאים מיץ. עם ההבשלה ניתק הפרי ויורה את זרעיו למרחק. הפריחה באביב ובקיץ.

רַקֶּפֶת מְצוּיָה
Cyclamen persicum

גיאופיט רב־שנתי ממשפחת הרקפתיים. בעל פקעת גדולה, עגולה ושטוחה. נפוץ בבתה, בגריגה ובחורש בכל רחבי החבל הים־תיכוני בישראל. הרקפת היא מן הפרחים הידועים והמקובלים ביותר בארץ, בזכות תפוצתה הרחבה והצורה המיוחדת של פרחיה. רשת הצבעים של הפרחים – מלבן ועד ורוד עז. העלים דמויי לב ומצוירים, בוקעים עם הפרחים בראשית החורף. פקעת אחת יכולה לשאת עשרות פרחים. הפריחה בחודשים דצמבר–אפריל.

מסלול טיול
צעדת שפלת יהודה

מתוך הספר 800 פרחים בצבעים הקשת מאת עוזיה אלון בהוצאת החברה להגנת הטבע

דּוּדָא רְפוּאִי
Mandragora officinalis

גיאופיט בעל שורש ארוך ועבה ממשפחת הסולניים, ידוע בשמו המקראי "דודאים". מיוחסים לו תכונות רפואיות מפליגות הקשור לעורר אהבה. הצמח ניכר גם בפירותיו שהם גדולים, כדוריים, צהובים וריחניים מאד. בראשית החורף עולים מן הניצן עלים גדולים, מעוגלים, המשתרעים בשושנת על הקרקע. במרכזם הפרחים, שצבעם כחול או סגול. הצמח מצוי בשדות ובבתות בכל מרכז הארץ וצפונה. הפריחה בחודשים ינואר–מרס.

כַּלָּנִית מְצוּיָה
Anemone coronaria

גיאופיט בעל פקעת לא עגולה ממשפחת הנוריתיים. הכלנית האדומה היא המפורסמת בין בנות מינה. צומחת מצפון הארץ עד הר הנגב. אין לכלנית עלי־גביע, אלא עלי־עטיף צבעוניים בלבד, ומתחתיהם, על הגבעול, כעין עטורת, בת שלושה עלים מנוצים. עלי־העטיף של הכלנית האדומה אדומים, למעט בצעירותם, ובבסיס הפריחה הם כחלים. הכלנית נראית כתום לבן. צבע הלב, כלומר האבקנים והשחלה – סגול. הפריחה בחודשים ינואר–אפריל.

סַבְיוֹן אֲבִיבִי
Senecio vernalis

צמח חד־שנתי נפוץ ממשפחת המרכבים, צומח בחבל הים־תיכוני. הפרחים במרכז התפרחת צינוריים, בהיקפה – לשוניים. בסוג 7 מינים בארץ; לסביון אביבי גבעולים שעירים ועלים גזורים־מנוצים. הפריחה בחודשים דצמבר–אפריל.

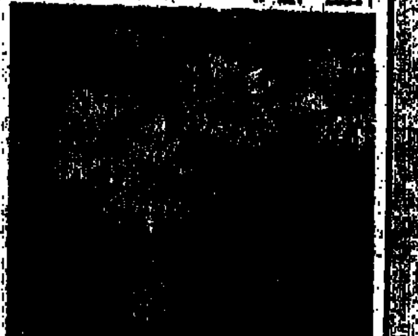

בטחון לכספך · ערבות מלאה על כל קניה

■ פינות אוכל
מבחר עשיר של פינות אוכל מדגמי 88' במידות ובגדלים שונים, המאפשר לכם להתאים את הריהוט היפה ביותר לחדר האוכל בדירתכם.

■ מערכות סלון
מבחר גדול של מערכות במבחר רב של צבעים ובדי ריפוד.

■ חדרי ילדים
מבחר רהיטי ילדים מתוצרתם של המפעלים הנבחרים בארץ, ובאספקה מיידית.

במבצע! סט "מדונה" 3+2+1 1980 ש"ח

רהיט pool

רח' ז'בוטינסקי 9, בית ארגמן, בני־ברק. טלפון: 03-791131

שעות הפתיחה: כל השבוע: 09:00-20:00. יום ו': 09:00-13.00. מוצ"ש: מצאת השבת עד 23:00

פתוח במוצאי־שבת

עד 12 תשלומים למחזיקי כרטיסי ישראכרט ויזה

שפות והשכלה תיכונית | למד והשכל | קורסים

בוא לעשות אתי

אורה שינרמן
מנהלת המכון

בגרות במתמטיקה באנגלית והכנה לפסיכומטרית

מכון שחר

בית בני ברית, לסקוב 28 (פנת קפלן) ת"א, טל. 252637
רחוב יוסף 3 (לומדים בייבסמותיי) חיפה, טל. 04-642635

קורסי ערב להכשרת
כתבי ספורט
בהדרכת כתבי ספורט בכירים

● מטרת הקורס
הכשרת כתבי ספורט בעלי ידע והתמצאות ברזי הכתיבה העתונאית ושליטה בדיווחי הספורט השונים ובעיקר כדורגל וכדורסל.

● הלימודים
6 חודשים, פעמיים בשבוע בשעות הערב.

● תוכנית הלימודים
כוללת עבודה מעשית בשטח, מדורי ספורט ברדיו ובטלוויזיה, סיקור גביע אירופה לאלופות בכדורסל, דיווחים ישירים ממגרשי ספורט בארץ ובחו"ל, הפקת גליון עתון ספורט.

● המרצים
בין המרצים, דני דבורין, שאול אייזנברג, יהושע שגיא ואחרים.

● מנהל אקדמי
נוח הלפרין

משרדינו פתוחים בין השעות 19.30-9.00 רצוף	תל־אביב בן יהודה 32 בנין אל־על ח. 510 טל. 201392 295829	חיפה בלפור 5 פינת הרצל טל. 669041

מכון ישראלי למינהל | עתון חדשות הספורט | המרכז הישראלי לתקשורת ומונים

קריאה מהנה בשבועון "לאשה"

אוניברסיטת תל־אביב

בית־הספר להנדסאים
ע"ש יוסף ורבקה מאירהוף
החטיבה התיכונית

הורים ותלמידים כיתות ח' וט'
בנים ובנות
באיזור תל־אביב והמרכז

לקראת ההרשמה
לכיתות ט' וי'
לשנת הלימודים תשמ"ט

אשר תחל ביום ד', ה' בניסן תשמ"ח, 23.3.88

ניתן לקבל פרטים על בית־הספר, או לקבוע סיור במקום, בפניה למזכירות בית"ס, רח' האוניברסיטה 30, רמת־אביב 69975, טלפון: 414069, 420702.

להנדסאים

אוניברסיטאות בארצות הברית
יעוץ ★ הכוונה ★ הרשמה

כל סוגי לימודים אקדמיים לקראת תואר ראשון, שני או דוקטורט

הכנה לבחינת TOEFL

Israel American Institute
COLLEGE ADVISORS

המסלול

שפלת יהודה היא איזור של גבעות נמוכות, עמקים, יערות אורנים נטועים, חורש טבעי ונופים פתוחים, מערות חצובות בידי אדם, מערות מיסתור מפתיעות, תילים היסטוריים ומרבדי פריחה מגוונים בשטחי אחו מרהיבים.

בכל אלה נטייל השבת, במסגרת צעדת שבוע שמירת הטבע.

המסלול עובר בשטח המרעה של קיבוץ בית־ניר. המטיילים מתבקשים לתאם את הביקור עם הקיבוץ

נתחיל את סיורנו למרגלות תל־גודד, כ־2 ק"מ מצפון לקיבוץ בית־גוברין (ביום הצעדה יהיה שילוט הכוונה למקום). הגישה לאתר היא בכביש בית־שמש– בית־גוברין (כביש מס' 38).

מיקומו של התל, במעבר בין השפלה לאיזור ההר, מקנה לו חשיבות איסטרטגית. נעלה לראשו, ומפיסגתו, הנמצאת בגובה של 400 מטר מעל פני הים, ניצפה על כל האיזור, וניהנה מהנוף המרהיב. מערבית לתל נבחין בקרית־גת, שבמרכזה מיבני המיפעלים „פולגת" ו„סוגת". כן נראה בכיוון זה את היישובים גת ובית־ניר.

דרומית לתל נראים קיבוץ בית־גוברין, והלאה דרומה – תל־מראשה. מזרחית לתל נראים הרי חברון וגוש עציון, וצפונית לו – הדרך בה נלך אל חירבת צורה ומיצפה משואה.

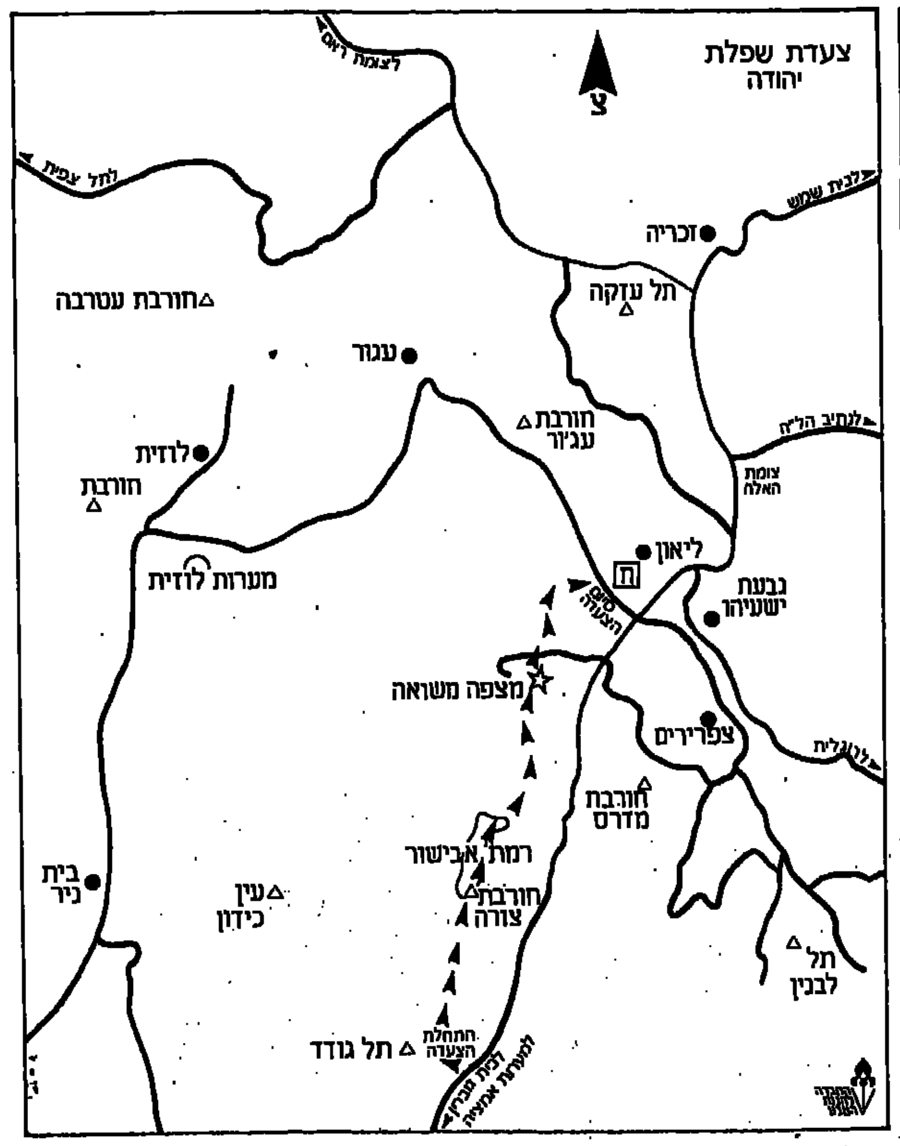

מצפה משואה   תצלום: דפנה מרוז

עורכת: דפנה מרוז

תל הוא יישוב קדום שחרב ושרידיו נתכסו עפר. בעיר אחת בלבד, התל נמוך למדי. אבל בדרך כלל ניבנתה באותו מקום עיר נוספת, שחרבה גם היא, כוסתה עפר ומעליה ניבנתה עוד עיר וחוזר חלילה. במקרים כאלה נוצרת במרוצת הדורות גבעה מעוגלת, בולטת על פני סביבתה – היא התל.

בשכבות של מירבצי החורבות הללו מצויים שיברי חרס, שרידי חומות ואבני בניין של היישובים שהיו כאן. אדמת התל גם ספוגה חומרים אורגניים, שהצטברו במשך דורות. לכן היא פוריה במיוחד, ובימות הגשמים מתכסה התל בשפע צמחי־בר.

בין התילים המפורסמים באיזור השפלה נמצאים תל מראשה, תל לכיש ותל עזקה. תל גודד, עליו אנחנו עומדים, מזוהה עם מורשת גת, מקום הולדתו של הנביא מיכה.

עיקר השרידים כאן הם מהתקופה הרומית. באותה עת היתה הגבעה מיתחם צבאי מוקף חומה עבה, בעלת ארבעה שערים, כנגד כל אחת מרוחות השמים. במרפז המיתחם ניצב מיבנה מבוצר, שהיה מורכב משני בניינים. תפקידו של המיתחם היה לשמור על הדרך מבית־גוברין לירושלים. בסביבות התל נמצאו מספר קברים, וכן חצובות כאן מערות פעמון.

מתל גודד נרד במידרון הצפוני לעבר חורבת צורה, בדרך נתבונן בצימחיה הטיבעית של האיזור ובעצי חרוב ענף. הדרך מוליכה אותנו לרמת אבישור. אורך הרמה השטוחה הוא כ־800 מטר ורוחבו כ־200 מטר. המידרון היורד מהרמה מערבה הוא בעל שיפוע חריף. פחות חריף הוא המידרון היורד מזרחה.

השם אבישור מוזכר בתנ"ך כשמו הפרטי של אחד מצאצאי יהודה, שהתנחל באיזור הזה. מקור השם, „שור", משמעו להביט, כגון „שורו, הביטו וראו". בחורבת צורה מצויים שרידים של חווה ביזנטית, כגון בית־בד, גת, גדרות ובורות. יש כאן גם מיבנים ערביים, המשמשים כיום למיכלאות צאן (כולל העז השחורה) של קיבוץ בית־ניר.

העז השחורה נמצאת כאן במיסגרת ניסוי הנערך ע"י הקרן־הקיימת לישראל וקיבוץ בית־ניר. ניסוי זה, הנמשך זה ארבע שנים, בודק את האפשרות להשתמש בעז השחורה כמכשיר ל„גיזום" הסבך הנמוך של היער הטבעי. שכן ברעיה מבוקרת מסוגלת העז לנקות את כל השטח שבין העצים ובכך למנוע התפשטות דליקות ולפתות דרכי מעבר למטיילים וליערנים.

לכל אורך הדרך נפגוש בצמחיה חד־שנתית אופיינית לאיזור ולחורש: עירית ארוכת־עלים, כלניות אדומות, לבנות וסגולות, רקפות, זלזלת הקנוקנות, המטפסת על העצים, כתמות וציפורני חתול.

מצפון לרמת אבישור מתרוממת גבעה מכוסה בעצי החורש הים־תיכוני. במרכזה – פסי אש, שקרקעיתם מסולעת. על סלעים אלה נעבור בדרכנו צפונה, למיצפה משואה. בין עצי החורש נבחין באלת המסטיק ובבר־זית לצד אלון מצוי ואלה ארץ־ישראלית. במיפנים הצפוניים נראים גם עצי הקטלב שגזעם אדמדם, ועצי חליבנה, שעליהם מלבינים.

נמשיך אל גבעה מיוערת נוספת. עצי הגבעה הזאת הם אורנים, שניטעו על־ידי הקרן הקיימת לישראל. במרכזה – מיבנה של מיצפה לאיתור שריפות, זהו מיצפה משואה.

מגדל התצפית ניבנה בדמות משואה, זכר למשואות לכיש, הנזכרות בכתובות שהתגלו בין חורבותיה של לכיש המיקראית והמספרים על נפילת עזקה: „כי אל משואות לכיש נחנו שומרים, כי כל האותות אשר נתן אדוני כי לא נראה את עזקה".

מיצפה משואה נמצא בגובה 372 מ' מעל פני הים. מערבית מכאן נראים הישובים עגור ולודית, בנוסף ליישובים שכבר ראינו בתל גודד. ביום של ראות טובה נראים מכאן אפילו ים התיכון ורצועת חולות החוף.

מצפון, מעבר ליערות האורנים, נבחין בתל עזקה, וממזרח – ברכס הרי חברון, ששיכבותיו צונחות לעבר השפלה.

חלקו העליון של מגדל התצפית בנוי מחדש. זהו תיקון לנזק שגרם כאן פיגוע חבלני בשנות ה־50.

לצד המיצפה בנוי קיר ועליו שלט ובו שמות תורמים מאנגליה, שבכספם ניטע מסביב למיצפה „יער העצמאות", במלאת עשור למדינת ישראל. שטח היער הזה כ־16,000 דונם.

ליד המיצפה יש גם מי שתיה ושירותי שדה.

ממיצפה משואה נלך צפונה, דרך יערות האורנים, וכעבור שלושה ק"מ נגיע למבואות היישוב ליאון (שריגים). גם כאן יש ביער מים, שירותים ושולחנות, שהותקנו ע"י הקרן הקיימת לנוחות המטיילים. נוכל להשתמש בכל אלה, כדי לסיים את סיורנו בפיקניק משפחתי.

□ משה הלבני

שמירת פרחי הבר

ארץ־ישראל נשתבחה בצמחייה עשירה במיוחד, במספר המינים שלה. מתוך כ־2,500 מיני הצמחים בעלי הפרחים הגדלים בארץ, מצויים מאות מינים של פרחים יפים וצבעוניים המושכים את העין. אולם בין אלה יש מינים רבים שמספר הפרטים שלהם קטן מאד, או שהם גדלים רק באזורים מצומצמים ביותר. יש גם מינים הנאבקים קשה על קיומם. וכמעט כולם צריכים לעמוד מול פגעי הטבע ומול האדם.

בעבר הלא רחוק היה קטיף פרחים בגדר ספורט לאומי. התוצאה היתה שרבים מן הפרחים היפים שצמחו בקירבת יישובי האדם נכחדו, ואחרים הגיעו לסף הכחדה. גם המגמות המואצות לאחר הקמת המדינה גרמו לפגיעה בפרחי הארץ. כבר לפני שנים יצאה החברה להגנת הטבע יחד עם רשות שמורות הטבע, במסע נמרץ להגנה על פרחי הבר. כתוצאה ממערכה חשוזטותית, תואמת הפסיק הציבור הרחב לקטוף פרחים, ופרחי הבר חזרו למקומות שמהם נעלמו כמעט כליל.

אף על פי כן חובה, כל אם אין חוזרים ומשננים בכל פעם מחדש, יש סכנה שהקטיף הפראי יחזור שוב. ולכן צריך לחזור ולומר לכל: שאם רוצים לחיות בארץ יפה יותר ועשירה יותר, חייבים לשמור על פרחי הבר של ארצנו, כי אין להם תחליף.

בשנת תשמ"ח נחזור, איפוא, ונפנה תשומת הלב לצורך להגן על פרחים, והשנה – אלמנט נוסף: פרח החודש. לכל חודש יוקדש מעתה פרח אחד. אותו חודש יאמצו את הפרח הזה ודרכו ילמדו להכיר ולאהוב גם את שאר הפרחים.

□ עזריה אלון

ידיעות אחרונות

החברה להגנת הטבע

מידע כללי

- אורך הטיול: 8 ק"מ.
- משך הטיול: 4 שעות.
- מפה: 1:00.000 מס' 3.
- ציוד: פנס, נעלי הליכה, מימיה.
- גיל המשתתפים: למשפחות עם ילדים בני 6 ומעלה.
- מידע נוסף: ביה"ס שדה שורק, טלפון 08-451725. ביה"ס שדה רמות שפירא, טלפון 02-913291.
- ספרות מומלצת: מגדיר עם"י צבעים ל־300 פרחי בר מאת עזריה אלון, בהוצאת החברה להגנת הטבע. האבקת פרחים – רת"ם – בהוצאת החברה להגנת הטבע.
- אתרים מעניינים נוספים בסביבה: אתר חזן (מערות מיסתור) ליד מושב אמציה. הכניסה בתשלום. יש להזמין מראש בטלפון 051-888660. מערות לוזית. תל לכיש, תל עזקה. מערות בית־גוברין. אזהרה: כל האיזור „מנוקב" במחילות, פירים ומערות, שאפשר ליפול לתוכם. לכן יש להיזהר בעת ההליכה.

צעדת שבוע שמירת הטבע

בשבת, ה־6 בפברואר, תקיים החברה להגנת הטבע, בשיתוף רשות שמורות הטבע, קרן־קיימת־לישראל ומרכז „הפועל", צעדה בשפלת יהודה. הזינוק: בין השעות 7 – 9 בבוקר. הבאים במכוניות פרטיות יחנו בליאון (ראה מפה) ויוסעו באוטובוסים, להתחלת המסלול בתל גודד.

מחיר ההסעה: 1 שקל לאיש.

דמי השתתפות בצעדה – 5 ש"ח.

יש להביא אוכל, מים, כובע, נעלי הליכה.

אם יירד גשם תידחה הצעדה בשבוע. במקרה כזה תשודר הודעה על כך ברדיו, ביום שישי, בחדשות שש או שבע בערב.

הטיול בשבוע הבא
למדבר יהודה, בעקבות המגילות הגנוזות: מוזיאון אלמוג, קומראן.
המסלול יוצג בטלוויזיה החינוכית ביום רביעי, 10.2, בשעה 16:10, במסגרת הסידרה „שביל באמצע שביל בצד".

אוסם במבצע:

עכשיו ההזדמנות ליהנות מכל 8 הסוגים של חמים וטעימים ולזכות בפרסים.

הפרס הגדול בהגרלה המסכמת:

מטבח הפרס במידות: חלק תחתון 7.60 מ' רץ, חלק עליון 6.45 מ' רץ.

הכולל: משטח עבודה עם ציפוי פורמייקה, כיור אמאייל של חברת "טרוסטה", תנור אפיה וכיריים, הרכבה. בתום המבצע יוגרל הפרס הגדול בין כל המעטפות המכילות 8 אריזות של "חמים וטעימים".

איך משתתפים בהגרלת הפרס הגדול וגם בהגרלה החודשית:

קנו בחנות את שמונת סוגי "חמים וטעימים" של אסם וצרפו לכל מעטפה 8 אריזות ריקות ושלמות (אריזה אחת מכל אחד מ-8 הסוגים של "חמים וטעימים"). מלאו את כל הפרטים שבתלוש, השלימו הסיסמה, גזרו אותו או העתיקו את כל הפרטים שבתלוש לדף נייר והכניסו למעטפה. סמנו בגדול על המעטפה את הספרה 8 ושלחו את המעטפה אל:
אסם, "מבצע חמים וטעימים" ת.ד. 1458 תל-אביב 61014
ככל שתשלחו יותר מעטפות, כך יגדלו הסיכויים שלכם לזכות.
כל מעטפה כזאת תשתתף גם בהגרלה החודשית כמפורט להלן:

כל חודש יוגרלו פרסים יקרי ערך ממוצרי אמקור

■ מקרר - 4700 XL ■ מקפיא - 5000 XL ■ 2 מדיחי כלים PONY ■ 3 תנורי מיקרוגל TS 650 ■ 4 מיקסרים + פוד פרוססור ■ 5 שואבי אבק 1000

איך משתתפים בהגרלה החודשית:

קנו בחנות תבשילי "חמים וטעימים" של אסם לפי בחירתכם וצרפו לכל מעטפה 2 אריזות ריקות ושלמות של "חמים וטעימים". מלאו את כל הפרטים שבתלוש, השלימו הסיסמה, גזרו אותו או העתיקו את כל הפרטים שבתלוש על דף נייר והכניסו למעטפה. שלחו את המעטפה אל:
אסם "מבצע חמים וטעימים" ת.ד. 1458 תל-אביב 61014
ככל שתשלחו יותר מעטפות, כן יגדלו הסיכויים שלכם לזכות.

בהגרלה מס' 2 שהתקיימה ב־31.1.88 זכו:

1 מקרר 4700XL:
צברדלינג נעמי - חיפה
1 מקפיא 5000XL:
לוי שמחה - ראש העין
2 מדיחי כלים "פוני":
פינקלשטיין רזי - עכו
ספיר לאה - רמת השרון
3 תנורי מיקרוגל TS650:
סעדיה שושנה - פתח־תקוה
צביה בירון - אשקלון
גלילה אברהמוב - חיפה
4 מיקסרים + פוד פרוססור:
כלמי אלקלעי - פתח־תקוה
מיזלר נעמי - חיפה
טובה אידיסיס - נצרת עילית
שטרן פטריסיה - קרית־אתא
5 שואבי אבק 1000:
פחמנוב פני - טירת הכרמל
קוסטינר שלמה - ירושלים
סטולרסקי ליאת - ראשון־לציון
מר־חיים גיורא - תל־אביב
גער מרים - מגדל העמק

"חמים וטעימים" יותר מתוספת!

אסם זה טוב זה

שם ושם משפחה ______ טל. ______
רחוב ______ מס' ______ ישוב ______ מיקוד ______
השלימו את הסיסמה: חמים ו___ יותר מתוספת
ראיתי/גזרתי התלוש מעיתון ______

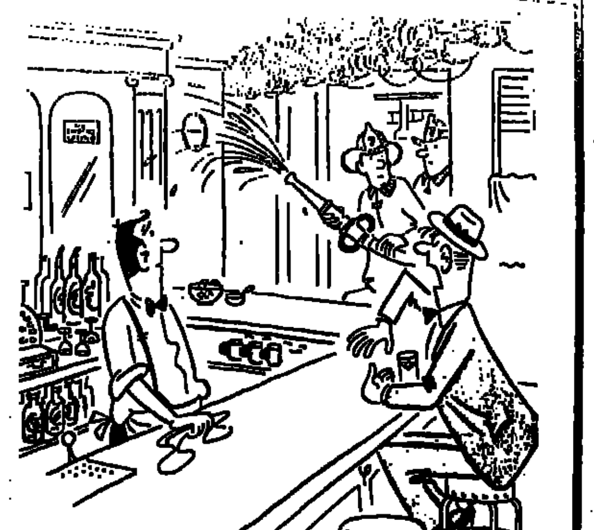

„לא כל הרבה מים, בבקשהו"

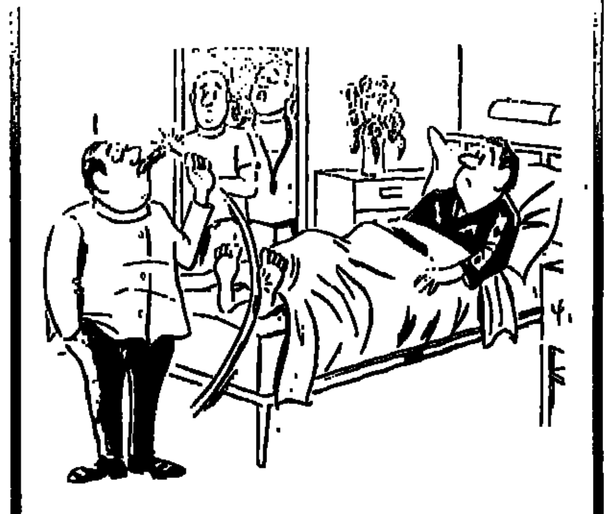

„זהו פרופ' נתומי. מנתח נהדר, נימוסים איומים"

„זה יותר מסובך ממה שחשבתי. אצטרך ללכת לחנות שלי ולהביא את המחשב..."

„תעשה את המעשה הטוב שלך להיום. הסתלקו"

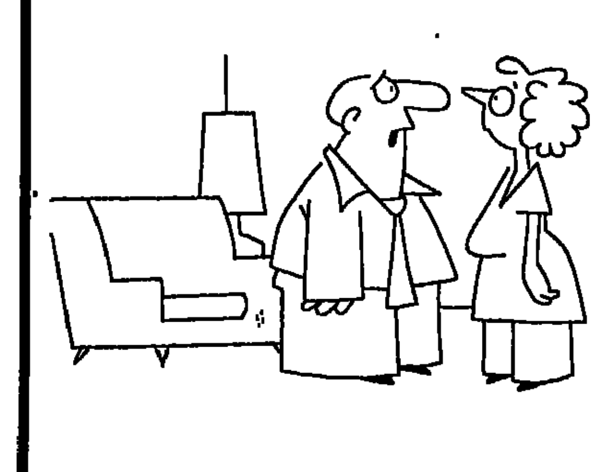

„אני לא יודע אם אני צריך פסיכיאטר שיפתור לי את הבעיות, או מכונית כדי לברוח מהן"

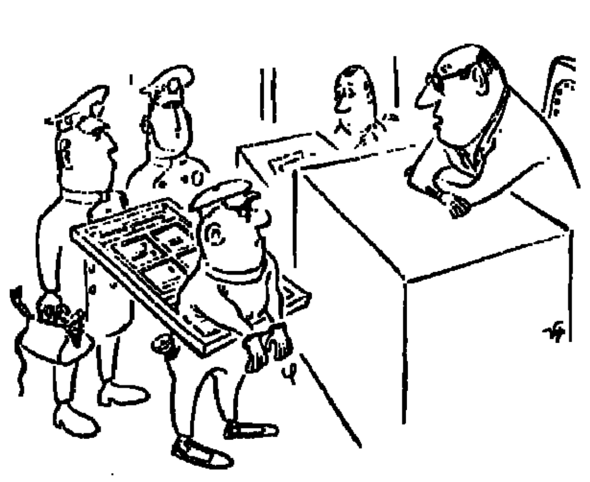

„ומה יש לנו כאן? נתפס בשעת מעשה, ההז"

הפתרון: אמבין.
עכשיו יש מקום

20% הנחה*

ארונות שרות
בסוגים ובגדלים שונים
ארון שרות הכס ארון שמכיל הרבה יותר ממה שנראה שהוא יכול להכיל.

ארונות נעליים
שקונים מהר!
ארון נעלים רחיץ, קל לניוד ומתאים לכל פינה בלתי מנוצלת בבית. הנעליים במקום.

ארון מתחת לכיור
ארון מפלסטיק, שחיטוב עם רטיבות של חדר אמבטיה או מטבח.

דלתות מתקפלות
הפתרון הדקורטיבי
לניצול מקסימאלי של שטח הדירה; כהפרדה בין חדרים, סגירת מעברים, סגירת גומחות (נישות) ליצירת ארון קיר.

רהוט מודולרי
סטנויות ומדפים לחדרי עבודה וילדים בשלל צבעים ובגדלים שונים

אמבין
מפעלי הפלסטיק אשקלון
המפעל הגדול במדינה למוצרי P.V.C.

חנויות המפעל • ירושלים בן שטח 1 • תל־אביב יהודה הלוי 59 • חיפה הרצל 52 • אשקלון
• באר־שבע רמב"ם 1 • נתניה המעפ 10 • רחובות אחד העם 22 • רמת־גן הרצל 22
סוכניות המפעל • אילת "סלון ששון" מרכז מור 1 • בני־ברק • בת־ים • ירושלים
• הרצליה "שטראוס" סוקולוב 18 פתוח במוצ"ש • חולון • פתח תקוה
• ... 21 פתוח במוצ"ש • ירושלים "חרות" יפו 58 • כפר סבא • ראשון לציון
• פתח תקוה "פלסטיכלי" איכילוב 9 (מתחת לרבנות). פתוח במוצ"ש • קרית מלאכי
• רמלה "אלום נרקיסי" המעפילים 23 (ע"י אולמי קליפסו). • תל־אביב

285.000

נכון. הטכום המופיע לעיל הוא פרסומי שנועד למשוך את תשומת לבך למודעה זו.

אך- האם לא פעם חשבת על כל הדברים להנשים, וכחשבון נפש עם עצמך ... ושואף, אך במציאות הדברים לא ... אותם חיים, אותו אוברדרפט בחשבון ... באותה עמדת מוצא ורק הזמן חולף עבור.
האם שאלת את עצמך: "איך זה קורה ש... מגלגלים כספים, עושים, מגשימים, ... ומצליחים.!
האם הם כשרוניים יותר ממני?
לא. הם אינם כשרוניים ממך.
הם מצליחים יותר ממך משום ... למעשה, את מסקנות המדריך "להצלחה ...".
גם אתה יכול.
כל שעליך לעשות עתה הוא למלא ולשלוח ... החזמנה המצורף, והמדריך "להצלחה ..." בשפה ברורה, ומודפס בפורמט כיס נוח ... אליך.

לכבוד, פרסום "לב הגליל",
ת.ד. 16113 ירושלים, מיקוד 91160
☐ הנני שמח להזמין בזאת את המדריך "להצלחה ..." בהוצאתכם. מצ"ב ☐ צק ☐ המחאה לפקודת פרסום "לב הגליל", ע"ס ... ש"ח (כולל מע"מ ודמי משלוח).
שם: ______ טל: ______
כתובת: ______
תאריך: ______ חתימה: ______
• ביצוע ההזמנה תוך 28 יום מקבלתה במשרד.

קורס מזכירות משולבת !!!
ניתן להרשם לכל קורס בנפרד !!!
תכנית הלימודים כוללת:
• כתבות עברית ואנגלית • טיפוח החן
• עיבוד תמלילים • התנהגות ונימוסים
• קלדנות מסופים • כיצד נוגשים לראיון עבודה
• מזכירות סוג 2 + 1 • שיטה בלערית
הכנה לבחינות של משרד העבודה — מספר מקומות מוגבל
למסיימות - עזרה במציאת עבודה — קורסי בוקר או ערב
ת"א רוטשילד 27 03-622921/2 — כפ"ס רוטשילד 43 052-444342

המכון לשפה **הספרדית** המוביל בלימוד ספרדית בארץ
7 רמות • קורס אינטנסיבי • קורס לשפה שוטפת • קסטות ללימוד
הקורס למתחילים מאפשר לדבר תוך 4 חודשים
שעות קבלת קהל מ־א' עד ה' מ־16.00 עד 19.30 דיזנגוף 184, 220223, 03-481539

הנהלת חשבונות
בביתך בזמנך הפנוי
לקבלת פרוספקט על קורסים בכתב להנהח"ש סוג 1 + 2 טלפנ/י 24 שעות ביממה טל. 03-868410
לבבי המכונים האמריקאים ת.ד. 28124 ת"א מיקוד 61281 (למטי 54)
שם וכתובת ______ טל. ______
המכונים האמריקאים להשכלה בכתב בשיתוף המכון הישראלי למיהול

- קורס חד פעמי -
פתוח לקהל הרחב
הקריאה בכף היד
כשיטת אבחון פסיכולוגית
בהדרכת: ארנולד הולצמן
הקורס יתקיים בבית בני ברית, תל־אביב
בימי שלישי **החל מ־1.3.88** משעה 18:00 עד 22:00
משך הקורס: 10 שבועות
ההרשמה: בבית בני ברית בימי ג' וה' בין 18:00־20:00
פרטים: 03־6364906

הנאשעות וידאו טלוויזיה
כולל קורס לאנטנות צלחת לווינים!
לקליטת שידורי לווינים וטלויזיה בכבלים
• מסלול שנתי למחוסרי ידע באלקטרוניקה.
• מסלול חצי־שנתי לאלקטרונאים.
סידור מיוחד למשרתים במילואים
חינם 24 שעות ביממה: חייג/י ברגע זה לטל. 03-660893, 04-664505, 057-73714, גם בלילות ובשבתות. מסור/י, פרטיך, ותקבל/י לביתך פרוספקט והזמנה למבחן התאמה - חינם.
ללא תלות בגיל השכלה או ידע באלקטרוניקה
לימודי ערב פעמיים בשבוע
משרדינו פתוחים בין השעות 19.00-9.00 רצוף
תל־אביב הירקון 48 פינת אלנבי טל. 660893 | חיפה ביאליק 17 פינת הרצל טל 664505 | באר־שבע העצמאות 49 פסג' בנק ק"ג טל. 73714 | פתח־תקוה איכילוב 13 טל 913665
מכון להכשרה מקצועית

הנהג, תן טרמפ לחייל

מכון כני לשפות **ערבית**
ערבית מדוברת וסיפרותית קלה • דגש בדיבור
הקורס מאפשר שליטה מהירה בשפה
מורים בעלי נסיון רב • כתות מצומצמות
מ־16 עד 19.30 • בדיזנגוף 184 • 220223, 481539

תיכוניסט - יש לך מורים פרטיים בתיכון רון.

מתמטיקה 3-4-5 יח' | פיזיקה 4-5 יח' | ביולוגיה 3 יח' | כימיה 3-4 יח'

בחינות הבגרות של קיץ 88 באופק, המטרה שלך לעבור אותן בהצלחה, במקום להשקיע כסף רב במורים פרטיים, יש לך דרך יעילה וטובה יותר, במסגרת הלמידה של תיכון רון.
קח עוד היום חלק בקורסים של רון.
תסיכול המטוך, היחס האישי והשיטות הייחודיות המקיפות את כל חומר הלימוד, יסייעו לך לשפר את היכולת להתמודד עם בעיות.

למד מתמטיקה עם אורי גוטהלף בשיטה הבלעדית של תיכון רון, פתור את בעיות הפיזיקה בהדרכת דורון סער איש הטכניון, והתגבר על מכשלות הכימיה והביולוגיה בסיועם של טובי המורים.
למרשום על חקר שום הריאליים ומגוון הקורסים הנוספים, פנה לאחד מבתי הספר של רשת רון.

תל־אביב רח' תל־חי 5 (ע"י כבר דיזנגוף) טל.
הרצליה רח' העצמאות 59 טל. 052-541262
רחובות רח' הירשנזון 25 טל. 08-451787
המסגרת הבטוחה ביותר
תיכון רון
רשת בתי הספר הפרטיים הגדולה בישראל
נוסד 1959
נמשכת ההרשמה לכל מקצועות הבגרות למועד קיץ 88.

להצליח בבגרות
בפיקוח משרד החינוך והתרבות
בחירת בית־ספר היא החלטה חשובה ביותר. לפני שאתה מחליט - שאל את חבריך. למד מנסיונם של אחרים!
נמשכת ההרשמה לכיתות בוקר וערב למועד יוני 1988 לכל מקצועות הבגרות, כולל: מתמטיקה מורחבת, פיזיקה מורחבת בחינות פסיכומטריות.
פתיחת כיתות לפיזיקה מורחבת (כולל מעבדה): 7.2.88
מספר עובדות על האולפן לבגרות בהנהלת המהנדס א. לחמן: 1. 80% מתלמידינו עברו בהצלחה את בחינת הבגרות במתמטיקה במועד יוני 1986, 27% קבלו ציונים 9 ו־10, 2. לימוד עד להצלחה בבחינה ללא תשלום נוסף, או החזר שכר לימוד במקרה של כשלון שני, 3. שעורי עזר לתלמידים מתקשים ללא תשלום נוסף, 4. בסקרי דעת קהל של חברת "קלעי" בשנת 1986 ובשנת 1987 ברציפות, נבחר האולפן לבגרות כבי"ס האקסטרני הטוב ביותר בישראל, 5. לכן, זהו ביה"ס האקסטרני למבוגרים הגדול ביותר בישראל, אך בעל הכיתות הקטנות ביותר! הנך מוזמן להתייעצות בלתי מחייבת.
ההרשמה:
תל־אביב: רח' דרך חיפה 81 (בנין תיכון חדש חדר 7), טל' 5461106, 03-5460618.
ירושלים: רח' המלך ג'ורג' 16 טל' 222375, 02-222340.
חולון: רח' ול"ג 3 (בית לינת נשים), טל' 667411, 04-641040.
באר־שבע: רח' העצמאות 40, טל' 73146, 057-71690. מיזוג אויר.
ראש־העין: פרוייקט שיקום השכונות, טל' 03-9369459.
אליהו חבזה: "מ־6 בתיכון ל־10 באולפן לבגרות בפיזיקה 5 יחידות".
ג.ד. (בתמונה): "מ־ב בתיכון ל־10 באולפן לבגרות במתמטיקה 3 יחידות".
20% הנחה לנרשמים השבוע
האולפן לבגרות בי"ס ערב לבגרות הגדול ביותר בישראל. בהנהלת המהנדס **א. לחמן** מחזור הסתיו

מי מוכן להתקבל לאוניברסיטה?
קורסי הכנה לבחינות פסיכומטריות ולבחינות כניסה
המשתתפים בקורסי ההכנה של רון
פגישות מרוכזות בשעות הערב
תל־אביב רח' תל־חי 5
הרצליה רח' העצמאות 59
רחובות רח' הירשנזון 25
המסגרת הבטוחה ביותר
תיכון רון
רשת בתי הספר הפרטיים הגדולה בישראל
נוסד ב־1956
נמשכת ההרשמה לבחינות במועד אפריל 88

האולפן לבגרות

ברידג' מאת רחל שמיר

הקונגרס הבינלאומי ה־22

בשבת, 23 בחודש ינואר, אחרי השעה 3.45 אחה"צ החלו זורמים מכל עבר, מי ברכב ומי ברגל, שחקני הברידג' הנלהבים, בכיוון אולמי הקונגרסים המרווחים שבגני התערוכה בתל־אביב.

השנה הגיעה אלינו משלחת גדולה מארצות הברית, כ־100 איש, אשר אורגנה בעזרת האלופות אשר ביקרונו גם אשתקד והן קאטי ווי, ג'ורי ריידן וקארול סנדרס. בעלון שחולק למשחקים הביע יו"ר ההתאגדות הישראלית לברידג', דור ברדך, את תודת ההתאגדות למארגנות הנכבדות.

בין המשתתפים מאירופה היו ג'ווה דאמיאני, נשיא הליגה האירופית לברידג' ונציגי פולניה, הולנד והונגריה. את הונגריה ייצגה דרוקא וו המכונה ,מלכת המלכות, הלא היא ריקסי מרקוס המהוללת, המוכרת לנו באנגליה, אולם מסתבר שמוצאה מהונגריה. היא נושאת בתואר אלופת עולם והנה ידידה גדולה של ישראל.

אם לא הזכרתי את כל האישים המכובדים בשמם, אתם הסליחה, אולם איני יכולה שלא לנקוב בשמו של סם סטיימן אשר שיטתו ידועה לכולנו, שכיבדנו הפעם בביקורו עם רעייתו טובי, אף היא שחקנית מעולה.

האירוע התחיל במישחקי זוגות מעורבים וסדר הישיבה היה: הגברות בדרום ומערב והגברים בצפון ומזרח. והרי אחד המשחקים שוימן המחשב לזוגות המעורבים:

צפון
♠ 5 4 3
♥ 4 3
♦ K 7 6 5 3
♣ 9 8 6

מערב
♠ J 8 7
♥ K Q J 10 7 5
♦ Q J
♣ J 3

מזרח
♠ A Q 10
♥ A 9 8 6 2
♦ 10 8 2
♣ A K

דרום
♠ K 9 6 2
♥ —
♦ A 9 4
♣ Q 10 7 5 4 2

חילקה מערב – מערב־מזרח פגיעים

ההכרזות:

מערב	צפון	מזרח	דרום
פאס	פאס	1 הארט	2 קלאב
4 הארט	פאס	פאס	פאס

במקרה המוכר לי, היססה מערב לפני ההכרזה הגורלית, כי חששה מפני החמצת סלאם.

דרום הובילה כאלוף דיאמונד והמשיכה בדיאמונד, בו זכה צפון במלך. כאן נשמה מערב לרווחה, בהוכחה שהשיקול שלה היה נכון בהערכת ידה שאינה מספקת לשותפה שום לקיחה מהירה חוץ מהתמיכה הבלתי רגילה בהארט.

האמת היא שמערב היתה משוכנעת שבזה תם הסיפור, אולם לכריכה התרהמה, נאלץ מזרח גם למסור ספייר אחד לביצוע חוזה של 4 הארט ברידוק ללא לקיחה נוספת.

מסתבר שבשולחנות הקודמים, היו מזרח־מערב סופר־אופטימיים והכריזו 6 הארט. כמובן שנפלו פעמים, עם או בלי כפל.

"חוש ההוידות שלך פעל כהלכה", אמר מזרח לשותפתו ולחץ את ידה.

שחמט מאת אורי צחור

עוד ניצחון לקארפוב

אנאטולי קארפוב, גדול מנצחי התחרויות בעולם (כפי שסופר במדורנו לפני כחודשיים), שוב זכה בניצחון.

קארפוב סיים ראשון בתחרות הראשית של פסטיבל "התנורים הגבוהים" (הוגובאן), בויק אאן זי שבהולנד. סגן אלוף העולם צבר 9 נקודות ב־13 משחקים בהקדימו, בחצי נקודה, את השבדי אולאף אנדרסון, היחיד שלא הפסיד קרב בתחרות. קארפוב עצמו, הפסיד בסיבוב השני לפרדראג ניקוליץ'.

הצעירים סימון אגדסטיין משבדיה וקיריל גיאורגייב מבולגריה סיימו עם 7.5 נקודות כל אחד בהקדימם את איבאן פאראגו מהונגריה, ד"ר רוברט היבנר ממערב גרמניה ואלוף העולם לשעבר מיכאל טל מברית המועצות 6.5 כ"א, יורגן פיקה מהולנד, קורט הנסן מדנמרק וניקוליץ' 6 כ"א, פאול ואן דר סטרן, גנאדי סוסנקו וג'ון ואן דר ויל, שלושתם מהולנד 5.5 כ"א, ואכזבת התחרות ליובומיר ליובוייביץ' היוגוסלבי 4.5 נקודות בלבד.

אליפות העוורים

לוי אלישווילי מתל אביב ומישל כנפו מירושלים סיימו במקומות 1/2 במשותף באליפות ישראל בשחמט לעוורים, שנערכה בתל אביב. כל אחד מהשניים צבר 4 נקודות בחמשה משחקים. כאלוף הוכתר אלישווילי, בזכות איכות נקודות עדיפה. שלישי: דוד ביבס 3.5 נקודות, רביעי: הסופר ארז ביטון 3 נקודות. עשרה השתתפו באליפות.

ארבעת הראשונים ייצגו את ישראל באליפות העולם לעוורים שתערך בהונגריה במחצית השניה של אפריל הקרוב.

שורט הגדול

ברו קרבות המועמדים, בסט ג'ון בקנדה, הוליך נייג'ל שורט, 0.5:2.5, נגד גיולה סאקס מהונגריה. האיסלנדי היארטרסון הוליך במפתיע נגד ויקטור קורצ'נוי, 1:2. ג'ון ספילמן הוליך נגד יאסר סייראוואן 0.5:2.5. לאיוש פורטיש הוליך, 1:2, נגד רפאל ואגניאן. אנדריי סוקולוב הוליך, 1:2, נגד קווין ספראגט. ארתור יוסופוב הוליך, 0.5:2.5, נגד יאן אלבריסט. ברו קרב בין יאן טימן לואלרי סלוב היתה התוצאה 1.5:1.5 לאחר שלושת המשחקים הראשונים בדו קרב.

עם סגירת המדור: שורט, שפילמן ויוסופוב העפילו לשלב הבא.

11 יום לפני תחילת הדו קרבות, סיים שורט במקום הראשון בתחרות המסורתית בהייסטינגס באנגליה. שורט צבר 9 נקודות ב־14 משחקים בתחרות בה התמודד כל אחד פעמיים עם יריבו. אחריו: ספילמן 8.5, בנט לרסן מדנמרק 8, לב פסאחיס מברית המועצות ומוריי צ'נדלר מאנגליה 7 כל אחד. יואל בנג'מין מארצות הברית וד"ר ג'ון נאן מאנגליה 6.5 כ"א, נייג'ל דאביס מאנגליה 3.5.

דוגמה ליכולתו של שורט מובאת להלן.

פתיחה ספרדית

לבן: צ'נדלר
שחור: שורט

הייסטינגס 1987/8

1. ה4, ה5; 2. פו3, פג6; 3. רב5, א6; 4. רא4, פו6; 5. 0־0, ר7ה; 6. צה1, ב5; 7. רב3, ד6; 8. ג3, 0־0; 9. ח3, פד7?! 10. ד4, רו6; | הצרוף של מסע זה עם קודמו, מגן חזק על המרכז, אך פותח פתח למיתקפה לבנה באגף המלכה. כן ישאר השחור עם רגלי בורד, בטור ב', כפי שנראה | 11. א4, רב7; 12. א:ב5, א:ב5; 13. צ:א8, מ:א8; 14. ד:ה5, פ:ה5; 15. פ:ה5, פג5?! 16. רג2, | 16...ג6 | 16...ג6; 17. ב4, פא6; 18. ה:ג6, ה:ג6; 19. פח2, ג6! 20. פו4, רז7; 21. פחו6+ מח8; 22. רב3, רח8; 23. מהד3?! | לאחר ששיחק היטב, שגה צ'נדלר. נחוץ: 23. פ:ב5! ר:ב5; 24. פ:ז7+ צ:ז7; 25. ר:ז7, ולשחור זוג פרשים תמורת צריח ושני רגלים, אך הוא יאלץ לאבד זמן כדי להגן בפני איומים כגון: ג4, ג5, או רז5, לכן ללבן עדיפות | 23...פג7; 24. צר1, פג8; 25. מה3,

25...ב5! | היתרון עובר לידי השחור. יהיו לו רגלים חזקים במרכז. הפרש ח' ישאר לכוד, בעוד הקשר בין כלי הלבן רופף | 26. ה:ו5, ז:ו5; 27. רו5, מהד7; 28. ח4, ר5; 29. מהו3, פכ6; 30. רג2, | השחור שואף ללכוד את הפרש ח' והלבן מנסה לחלצו | 30...ה4; 31. מהה3, מהג6; 32. רב3, רח5; 33. צג1, פג4; 34. ...

אפק ניצח בגת

האמן יוחנן אפק זכה במקום הראשון בתחרות לזכר צבי טייטלבאום (תמרי) ז"ל, שנערכה בקבוץ גת. אפק צבר 6 נקודות בשבעה משחקים (10 דקות לשחקן למשחק), לאחר שניצח בסבוב האחרון את האמן הבינלאומי גדי רכליס. שני סיים האמן אבנר בר ניר שצבר 5.5 נקודות. אחריו: גדי רכליס, מריו רויסמן, משה מושקוביץ, יורם תמרי (בנו של צבי טייטלבאום) ואלי ברעם 5 כל אחד. 42 השתתפו בתחרות שנערכה ב"בית הבנים" בניהולו של נתן יונגריים.

נבחרת הרצליה זכתה בגביע הנודד לזכר הטייס, סרן איתן אמיתי ז"ל, בגבורה על נבחרת המשטרה 5.5:7.5.

חשיפה מכרעת

מוצגת, להלן, תחבולה נאה של האמן הבינלאומי גדי רכליס, ששיחק בכלים הלבנים, נגד אמן מערב גרמני, בתחרות הגדולה במערב ברלין, בה זכה הישראלי במקום הראשון. היה זה באוגוסט 1987.

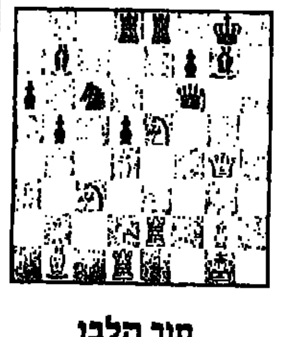

תור הלבן

הקרבות מרהיבות הביאו לחשיפת המלך השחור למיתקפת מט. כיצד התשובה להלן בעמוד.

פיתרון

[illegible]

על בולים ובולאים מאת שלמה שמגר

500 לתנ"ך באיטלקית

הדואר האיטלקי יציין ב־22 באפריל בבול־זיכרון את יובל ה־500 להדפסה הראשונה של התנ"ך במקור, באיטליה. כוכה, הודפס ספר־הספרים בדפוס משפחת שונצ'ינו, בימי יהושע שלמה שונצ'ינו ואחיינו גרשום כדימשה. משפחת המדפיסים המפורסמת הגיעה במאה ה־15 מארץ שכנו לאיטליה.

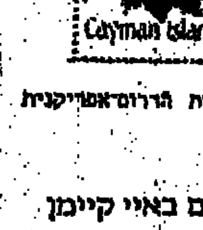

ריגת־הזהות הדרום־אפריקנית זוגרה.

ענן אדום וחיוורי הפרצוף

בארצות־הברית – במסגרת סידרת האמריקנים הדגולים – נכנס למחזור מן המבין בול בן 10 סנט לכבוד "ענן אדום". זהו שמו היינדי של הצ'יף המפורסם משבט הסיו־אוגללה, שנולד ב־1822 במדינת נבראסקה ונאבק קשות עם "חיוורי־הפרצוף" שחדרו למרחבי הציד של האינדיאנים. "ענן אדום" לחם בגבורה אך גם בתבונה ולבסוף התפשר עם שלטונות ארה"ב.

תעשיות הקפה

תעשיות הקפה – החל בקטיף וכלה בקלייה – משמשת נושא לארבעה בולים אשר הופיעו ב[illegible]

פרחים באיי קיימן

סידרה צבעונית יפה של ארבעה פרחים מקומיים מצויים הופיעה באיי־קיימן.

מסיונריות־פנים

בדנמרק הונפקו בול לכבוד הבלשן רסמוס ראסק במלאת 200 שנה להולדתו ובול למלאת 125 שנה לאגודת הכמרים למיסיונריות־פנים.

אולימפיאדת החורף

הונגריה הנפיקה לכבוד אולימפיאדת החורף בולים שנושאיהם הענפים הבאים: החלקה, מירוץ־סקי, הוקי, "בוב", קפיצה, בייאטלון.

רכבות ביפן

יפאן הוציאה באחרונה בולים בנושאים הבאים: רכבות, ביולוגיה ימית, שבוע־הבולאות, הבנק לפיתוח־אסיה, יערות, אוצרות־אמנות, "יום־התכתבות", פיקוח על הנהרות, חקלאות.

אשה מול מחשב

אוסטריה ממשיכה בהצגת האמנות המודרנית שלה על בולים. התרומה האחרונה לנושא היא יצירת קולאז' פנטסטית של הצייר ארנולף נויוירט. בן צורף עוד נוסף לסידרה "עולם־העבודה האוסטרי": אשה יושבת מול מחשב.

כף התקווה הטובה

בדרום־מערב־אפריקה [illegible]

מטבעות ומדליות מאת חיים לנגלבן

75 שנה להדסה

הדסה – הסתדרות נשים ציוניות בארה"ב – חוגגת זה עתה מלאת 75 שנים להיווסדה.

הדסה נוסדה ב־1912 על־ידי הנרייטה סולד, עובדת סוציאלית, מורה ופעילה ציונית. תחת הנהגתה צמח הארגון מקבוצה של 12 חברות, בנות של פעילים ציוניים בגולה, לארגון מסועף, שהחל ראשית כל לחנך לאיראלים ברחבי ארה"ב, ולטפח נושאים הקשורים לבריאות הציבור ואימון אחיות בארץ־ישראל.

הארגון מפעיל את בתי־החולים האוניברסיטאיים "הדסה" בירושלים, עליית הנוער, בית־הספר התיכון מקיף של הדסה, מכללת הדסה, מכון הדסה לייעוץ בבחירת מקצוע ומעורב בפעילות הקהילתית ופעילות נוער בארה"ב. "הדסה" גאלה בכספית 17 אלף דונמים בעמק זבולון, בכלל זה הקרקע שעליה בנויות הקריות במפרץ עכו את המקום שם הוקם הישוב כניה (חצור) בדרום יהודה.

לרגל "יובל היהלום" 75 של הדסה, מנפיקה החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות מדליה ממלכתית מיוחדת.

מדליה ממלכתית הנה מדליה רשמית המוטבעת באורח בלעדי על־ידי החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות. כל מדליה מסוג זה ניתנת לזיהוי על־ידי המילים "מדינת ישראל" בעברית ובאנגלית, הקבועות על שוליה משני צדדיו של סמל המדינה. מדליה ממלכתית מטרתה להנציח מאורע בחיי האומה או המדינה. מדליה להבדיל ממטבע איננה הילך חוקי עובר לסוחר.

פני המדליה לציון יובלה של הדסה מראה את הסמל הדסה 75 והכתובת בעברית ובאנגלית: "ע"ה שנים הדסה תרע"ב–תשמ"ח". ואילו על גב המדליה מופיע סמל הדסה עם הפסוק "ארוכה בת עמי" (ירמיה ח, כ"ב). על ההיקף, סמל המדינה, המילים מדינת ישראל בעברית ובאנגלית ומספר סידורי, במדליית הכסף מופיעה גם תכולת המתכת כסף 925 סטרלינג.

המדליה הונפקה בשתי מהדורות: כסף וארד. מהדורת הארד היא בקוטר 59 מ"מ, משקלה 98 גרם ואילו מהדורת הכסף היא בקוטר 37 מ"מ ומשקלה 23 גרם עשויה בטוהר 925/000 מדליית הכסף שובצה גם בכיסן מדלית מוזהב המכונה "צמח".

את המדליות עיצב ראובן נוטלס, ואילו את המבלטים הכין הרהרה דיגו. המטבעה היא בבית מטבעת הכסף לערדליות ארץ ומדליות הכסף הוטבעו בבית המרגנים הממשלתי בירושלים.

תשבץ הרתי־משמע

מספר 217

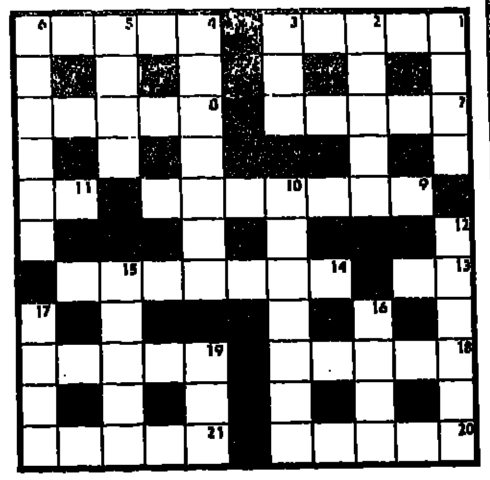

מאוזן:
1. בגרמניה הוא כתב לחקלאים (5)
4. קרוב קרוב – זה עוזר(מ) (5)
7. אם תקחו אותו ממנה, עשיתם מצווה (5) (עפ"י אילן גולדהירש)
8. מי שמביע כך את צערו בטלוויזיה, הוא לא ריאלי (5)
9. אדם עם מטבע זר וגמל המתאים לאירוע חגיגי (7)
11. הספק שבאוטונומיה (2)
13. לך לשמו כשתחזור תעמוד בשער (2)
14. לפני בירה צריך לנשוף (7)
18. מצפה בסוף הארוחה, שאולי ישנה צבע (5)
19. מקום מסתור ובתוכו ציפור (5)
20. אלה שעונים בשברים (5)
21. הוא היה שחקן לא רגיל (5)

מאונך:
1. מתחבלין הזה יש שלושים (4)
2. גברים כושים (5)
3. שמענו שברתה היא "גימור" (3)
4. עלה מיפן ומצבו בכי רע (5,2) (עפ"י יורם גבאי)
5. המצב רוח באמריקה שלה – לפחות זה נראה כך (4)
6. מעדן, שריף מגיע בדרך האוויר (4)
10. מקום מתאים לחחויק קומוניסטים עם גיטרות (7)
12. 4 שערים יוצאים מהכלל (6)
15. רק יון מורת על שינוי כיוון (5)
16. לכל מי שיש לו את: אשתי מזמינה אותכם (4) (עפ"י שי שלום)
17. כסף תני בחום (4)
19. מה חיפשה עשתורות בשדהו (3)

• בין הפותרים יוגרל סך 25 ש"ח. את הפתרונות יש לשלוח לפי הכתובת: תשבץ הרתי משמע "ידיעות אחרונות" ת.ד. 9177, מיקוד 61091 ת"א.

כתב סתרים

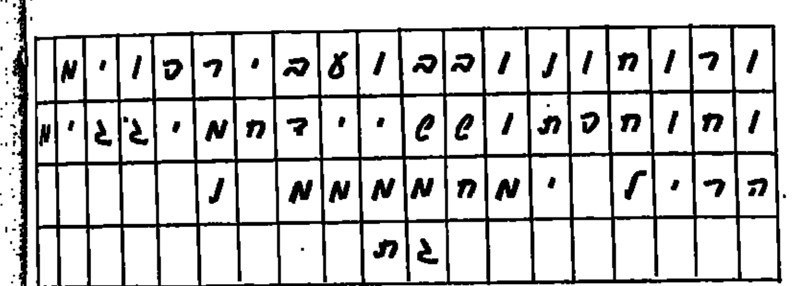

לפניכם קטע משיר של דליה רביקוביץ מתוך "אהבת תפוח הזהב". כל אות מצויה בעמודה הנכונה אך לא תמיד בשורה המתאימה.
בין הפותרים יוגרל ספר הפזמונים מאת חיים חפר.

חשבון קטן

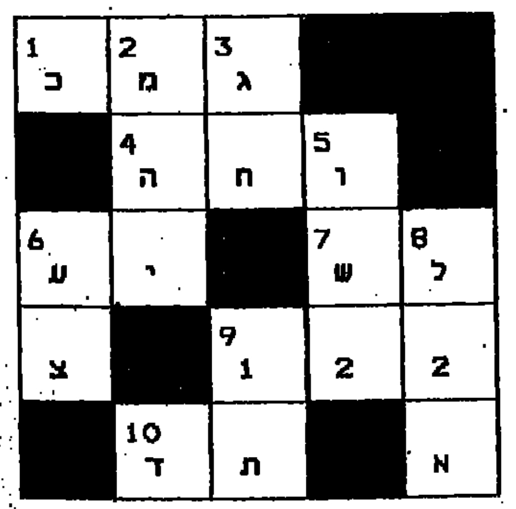

אופקי:
1. מספר לא זוגי
4. כפולה של 6 אנכי
6. מספר לא זוגי
7. סכום הספרות של 8 אנכי
10. סכום כל הספרות בתשבץ

אנכי:
2. 8 אנכי ועוד 9 אנכי
3. סכום הספרות של 4 אופקי
6. סכום הספרות של 2 אנכי
8. 7 אופקי כפול 9 אנכי
9. מספר לא זוגי

כפתרון עליך לשלוח את סכום הספרות הניצבות מאחורי אותיות אימרתו הבאה של הומרוס:
גם כוח החלשים יעצם אם יתאחדו.
בין הפותרים יוגרל ספר גזול מאת נעמי שמר.

אותיות ומספרים

מספר 1191

לפניכם חידת "אותיות ומספרים": בפעולת הכפל הוחלפו הספרות באותיות. יש לשחזר את פעולת החשבון, ולמצוא את הספרות שאינן משתתפות בה.

```
   ש ט ח
×    מ ט
 ח י ה ח
ל ח מ ו
ה ר ד ט ט
```

★ 12 פרסי ספרים יחולקו בתגרולה בין הפותרים נכונה ★ המען למשלוח הפתרונות: "אותיות ומספרים" מס' 1191, ת"ד [illegible] ת"א.

פתרון גליון 1250
• כתב סתרים: למולי אלוהי – בין החולות סוד עלה קמול על גנה פרי בשל.

פתרון תשבץ הרתי משמע מס' 216

הפתרונות והזוכים

פתרון חידת "אותיות ומספרים" מספר 1188

א. שיחזור פעולות הכפל בספרות:

```
    2 8 3
×     6 5
  1 4 1 5
1 6 9 8
1 8 3 9 5
```

ב. הסיפרות "7", "0" אינן משתתפות בחידה זו.

שמות הזוכים ב־12 פרסי הספרים – "אותיות ומספרים" מספר 1188
רות גרנות, ת"א; יעקב אלבק, ר"ג; שני רוזנשיין, אלפי־מנשה; משה סנגס, חיפה; יהודם בן־שחר, רמת־אפעל; איתן ראובני, חולון; דן שריג, בני־יהודה; הלן אירטוש, בני־ברק; יהושע זכאי, קרית־טבעון; יחזקאל שמואל, רמלה; אבי אותיון, קרית־שמונה; מוריה כוחיי, ירושלים.

ואלה הי"ם זכו ב"א באחד הספרים חשוונים: יעקב חתוכה, ר"ג; ש"י סימון, אופקים; גל כרמלי, גבעתיים; מנשה שמואל, ראשל"צ; שמעון אלון, חיפה; לאה בר־און, חיפה; ענבל ישמיר, ק. אלונים; חנה גולן, רעננה; רועי חוכימה, תל־מונד; הדסה צדוק, רמלה; אבי בן־זכרי, טבריה; צחי דה־ליאון, פ"ת; הגית כהן, ירושלים; יאיר גדרון, ת"א; אלי שמול, ת"א; יואב רעני, ת"א; גרשון משה, טירת־הכרמל; עופר הוטרר, רחובות; אורה פלד, ק. אוילן; יוהר אביב, בת־ים.

שמות 3 חיילי צה"ל, שזכו ב"א בספר, בתגרולת "אותיות ומספרים" 1185:
מני קיסלר, צה"ל; יפה טובולאק, צה"ל; מאיר לביא, צה"ל; נחמה צ'רנבסקי, צה"ל; סעדה קדמה, צה"ל.

פתרון תשבץ חשבוע מס' 1454

במאוזן – מימין לשמאל: 1) שי 3) נא 5) לא 7) מען 9) מסכת 11) שום 12) עלם 13) "זכרה" 14) מטר 15) "גנה" 17) "עפרה" 20) תמל 23) ין 25) "אוריה" (הרת"י) 26) "דרעי" 27) בד 29) שתם 31) "אלמד"*) 33) קשר 35) עמר 37) נתין 40) דעם 42) "עזה" 43) "בלעם" 44) שגן 45) מר 46) מן 47) "לס".

*) "אלמד" – כלי למורה – מתחדישי הלשונאי הלל הרשושנים.

במאונך – מלמעלה למטה: 1) "שמעון" 2) "יעל" 3) נסך 4) אבר 5) "לוט" 6) "אמרפל" 8) נמוה 9) "מורע" 10) תחלה 11) "שמות" 16) עלוקה 18) מן 19) רך 21) פרעוש 22) "אור" 24) אדן 27) "בלי" 28) דף 29) "שפרעם" 30) מורת 31) אשגב 32) "רומה" 33) קנרס 34) "רומנוס" 36) "פור" 38) חלם 39) יען 41) עגל.

הערה: השאלה 35 במאוזן, צ.ה.ל. "פרמר גנולדאש". עם הפותרים הסליחה.

פתרון תשבץ חשבוע מס' 1453

במאוזן: 1) קבות 4) יומן 7) בר 8) סד 10) רש 11) רק 12) לא 13) חג 14) חש 15) חל 16) נש 17) "ין" 18) גך 19) עו 20) די 21) גר 22) ער 23) "וט" 24) תם 26) גן 27) רב 29) בן 30) אצ"ל 32) רגע 34) מדע 35) צמא 37) סלם 39) דב 40) מאורה 42) על 43) דן 44) "רנסנס" 45) לח 46) בן 47) בד 49) "דרך בן־גוריון".

במאונך: 1) קבלה 2) "בראשית" 3) הסחיף 4) "יששכר" 5) "מרחשוון" 6) נקליט 9) "דגריט" 10) "רחבעם" 25) מרצע 26) "גננס" 28) כל 29) כה 30) "אדבן"*) 31) "עמוס" 33) עלעל 34) "מדיד" 35) צאן 36) ארז 38) מלחין 40) מרוב 41) הסבר 46) בד 48) די.

*) "אדבן" – "ג'נטלמן" – מתחדישי הלשונאי הלל הרשושנים.

שמות הזוכים בתגרולת 21 פרסי הספרים, תשבץ השבוע מס' 1453
פרס א': חיה אבולכר, ירושלים.

תשבץ שעשע פנאי

מאת הלל הרשושנים

מספר 1458

21 פרסים יחולקו בתגרולת בין הפותרים נכונה. פרס א': "ביבליוגרפיה" מאת אורי צבי גרינברג (טור־מלכא) ועוד 20 פרסי ספרים. המען למשלוח פתרונות: "הלל", תשבץ השבוע מס' 1458, ת.ד. 20227, ת"א (61201).

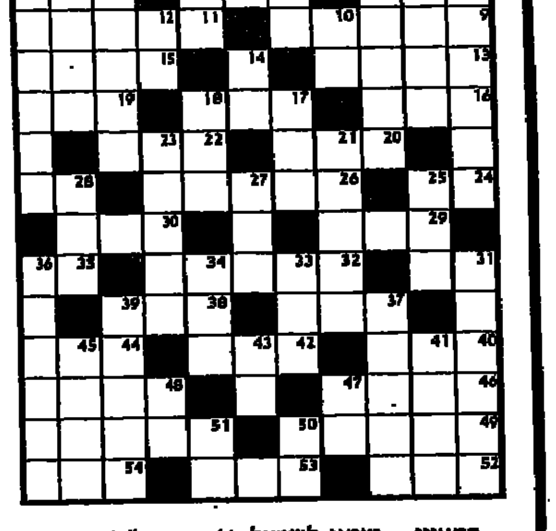

במאוזן – מימין לשמאל: 1) "תרדיף" (שם נרדף) ל"רע" 4) "תרדיף" ל"מוסר־השכל" 6) במקרה 9) סרט־עור להלקאה 11) רשת; מלכודת 13) חודש נוצרי 15) מלך ישראל 16) תכונת־אדם 17) אחת האצבעות 19) אפר חם 20) משתוקק 22) עיר – בארמית 24) חסר ערמומיות 26) לשון דיבור של היהודים הספרדים 28) משקה עממי 29) "תרדיף" ל"בטן" 30) ירח מזל "דגים" 31) כלי הגשה 32) טרחן, "נודניק" בעגה עממית 35) עיר כוהנים בימי שאול המלך 37) "תרדיף" ל"פטפוט" 38) "תרדיף" ל"בטחון" 40) עדיף הוא מ"שמא" 42) נקודה דקדוקית 44) מומחה במלאכת הריקמה 46) "תרדיף" ליבלת קטנה 48) ההפך מן "תדיר" 49) אחד משנים־עשר המזלות בשמיים 51) בעלה הראשון של רות המואביה 52) עובד בבית־הו־חיים 53) הכתב העברי העתיק 54) "תרדיף" ל"גדר".

במאונך – מלמעלה למטה: 1) כל בן־אדם זקוק לה 2) חבאת מיצרך בשפע רב ובזול – "דמ'פינג" בלעז – מתחדישי הלשונאי הלל הרשושנים 3) קצה יבשה החודר לתוך הים 4) עייפות מרובה 5) אבי הבעל 6) מתרגם דברי התנא מעברית לארמית 7) סיבה 8) נער שמלאו לו שלוש־עשרה שנה 10) תל־הורבות 12) צרבת בעור הבשר 14) עליו נשען הראש בלילה 17) "תרדיף" ל"מתנה" 18) שמינית הקב 21) מדינה בארצות־הברית 23) אמתלה; עלילה 25) מס קצוב ממשלתי 27) "תרדיף" ל"שייכות" 28) מוט באונייה 31) ראש־חשנה לאילן 33) לבוש 34) בחמה דקה טהורה 36) קנה־עץ כפוף לקליעה – ביטוי לעזי 37) פרי הדר 39) חיה טורפת, דומה ל"נימרון" (נמר קטן); 41) כועס עד לרתיחה 43) כוף 45) עוף־ביצה בניו־זילנד – "קרוב" ליען 47) אור 48) השיכור הראשון הנזכר בתנ"ך 50) קול חוזר 51) לוחץ, מציק.

הציור השבועי לילד

היכן הנעל?

שחקל'ה הקטנה רכבה על גב החמור ולא הבחינה כי נעלה נעלמה. רק כאשר נגשה בדורון היתה תחבי האהוב את תשומת ליבה לנעל החסרה. אולי ילדים, תעזרו להם למצוא את הנעל?

הנרשמים עד סוף פברואר
יהנו משכה"ל הקיים.

1988 — 10 שנים ברציפות

שעור פרטי — אנגלית — ב־5 ש"ח בלבד

תוך זמן קצר להפליא, תוכל ללמוד, לשמוע, לדבר, לקרוא ולכתוב אנגלית נכונה בשיטת הוראה אינדיבידואלית המותאמת במיוחד לך!

קורסי ערב ובוקר או שעורים פרטיים. טיפול אישי, משקה חם, לימוד בקבוצה קטנה.
• 12 רמות לימוד (לכל גיל ורמה)
• אנגלית לבגרות • הכנה ל־TOEFL
• קורסים למתחילים — A.B.C. (מיועד למחוסרי כל ידע קודם באנגלית. השיטה האמריקאית מבטיחה לך התגברות מחסום השפה והפחד "לפתוח את הפה")
• קורסים לעובדי מוסדות ומפעלים (שבה"ל - הוצאה מוכרת ע"י שלטונות המס)

חינם — 24 שעות ביממה: חייג/י ברגע זה לטל. 02-221933, 03-295529, 03-726132, 04-669041, ותקבל/י לביתך פרוספקט והזמנה למבחן התאמה — חינם.

מנהלי סניפנו, יועצינו ומורינו מזמינים אותך על מנת לבחון חינם בכתב או בעל פה את רמתך באנגלית. כמו כן תוכל להשתתף בשיעור לדוגמא. כל הפונה לאחד מסניפנו בכל שעות היום או הערב יקבל יעוץ והדרכה לבחירת המסלול האישי הטוב ביותר לשיפור רמתו באנגלית.

המכונים האמריקאים לשפות

מדור לימודים

מנהלות משרד

מתקבלות מועמדות רציניות בעלות 12 שנות לימוד, לאחר ראיון אישי.
מטרת הקורס הכשרת מזכירות בכירות לניהול משרדים ולשכות.
הלימודים בשעות הערב, 2־3 פעמים בשבוע, כולל הכנה לבחינות סוג 2 של משרד העבודה.
תוכנית הלימודים כוללת הכנה לבחינות סוג 2 • הנהלת חשבונות סוג 1 • אנגלית • עיבוד תמלילים והכרת המחשב • ראיון והערכת עובדים • ניהול צוות עובדים • טיפוח החן • התנהגות ונימוסים

מכון ישראלי למינהל

תמלילנות וקלדנות

הרשמה לקורסי בוקר וערב.
מדורי מודעות ה"דרושים" מוצפים מודעות בהן מחפשים מעבדות תמלילים, קלדניות ומפעילות מסוף. אם את מחפשת עבודה שאין בה אבטלה, מקצוע בו תמצאי בקלות עבודה מספקת, מכובדת ומכניסה.
אנו נכשיר אותך תוך מספר שבועות ע"ג מחשב משוכלל P.C.-I.B.M ללא תלות בגילת ובהשכלתך, בכל מקום בארץ ובשעות הנוחות לך כ־• מעבדת תמלילים • קלדנית מפעילת מסוף (קורס המקנה לך 2 מקצועות במקביל מעבדת תמלילים וקלדנית).

תכונה תעסוקתית לבוגרות, למשרדים, מוסדות ומפעלים ברחבי הארץ.
חינם - 24 שעות ביממה! חייגי ברגע זה לטל. 03-201392, 03-726132, 04-664505, 057-73714, 02-221933, גם בלילות ובשבתות מסורי פרטיך ותקבלי לבתך חוברת הסבר - חינם

מ.י.ל. מכון ישראלי למינהל

ייז המשמר

רק רעיון המעורר [illegible] והתנגדות עצומה, נושא כח־חיים ותכן עיוני [illegible] ממש.

מה מסתובב

הסטוריה באוזן

שני ספרי קלטת בסידרת "קרא ושמע" ישרא־תו הוצאה לאור: החתול [illegible] • כתב: יוסי גבר • איורים: מירה [illegible] גדי מירטנבאום • מספר: אבי אתגר.
עלילות הפייפר הזקן • כתב: [illegible] • איורים: אורי ויסלר • מספר: אבי אתגר

• מיועד ומותאם לתלמידי הכיתות הראשונות ולתוכנית הלימודים.

החברה המוציאה לאור ממשיך [illegible] ספרי קלטת לילדים בכל הנושאים [illegible] להתייחס לשנת ה־40 למדינה בספרי [illegible] הספר הראשון בסידרה המיועדת [illegible] את ידע המדינה והעם, הוא "[illegible] דמוקרטס". סיפורו של עם החתולים [illegible] התארגנותו החברתית, שלבשה צורות שונות עד ל...כינון הדמוקרטיה. בסוף [illegible] – מילון קצר לקטנים על סוגי המשטרים החברתיים השונים הקיימים בעולם [illegible] למרות שהוא מטפל בנושאים רציניים מאוד אינו משעמם [illegible] אהבתי את השימוש בשמות [illegible] ואנשי רוח מפורסמים שניתנו [illegible] המרכזיות בחיי עם החתולים. [illegible] מדוע התעקשו על התעתיק [illegible] כדאי להקפיד על דיוק. [illegible] אתגר קולחת, נקייה וערבה לאוזן [illegible]

הספר השני בסידרה – "עלילות [illegible] הזקן" – עוסק בתולדות מדינת [illegible] אותו, כמו את הראשון, כתב [illegible] להיסטוריה במקצועו. [illegible] ישן שעומדים לזרוק אותו [illegible] נזכר בהיותו מטוס. קרב [illegible] שהשתתף במבצעי קרב [illegible] לארץ. יחד עם סיפורו האישי [illegible] משולבים סיפוריהם של [illegible] ששימשו את חיל האוויר בכל [illegible]
לא אהבתי את השימוש [illegible] תולדות מדינת ישראל [illegible] יותר כמו פירסומת [illegible] תמוה קרה לי בעמוד 14 [illegible] בשמותיהם המלאים של [illegible] הטייסים, הנה לטייס אחד [illegible] רק אורי...

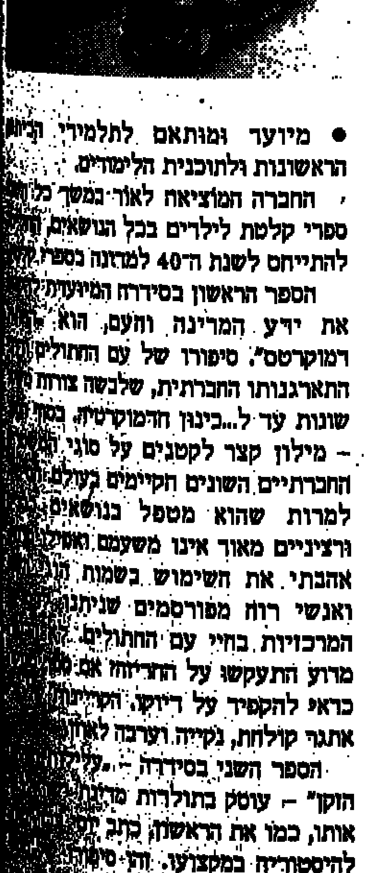

מַאֲפֵה אִטְרִיּוֹת

אני יודעת שכאשר הבן שלי מזמין אליו חבר לארוחת־ערב (כזאת שהוא מכין בעצמו), הוא מתחיל להתרגש כבר ב־4 אחרי הצהריים ובקושי הוא מתאפק מלהתחיל לבשל. אני מסבירה לו שאם יתחיל לבשל ב־4, אז בשעה 7 כשיבוא החבר, הכל יהיה מבושל מדי או לא חם, אבל לילד אין סבלנות.

מה עושה אמא טובה במקרים כאלה? ממציאה איזה מאכל שזמן הכנתו יכול להתפרס על שעתיים, למרות שהעבודה ממש היא בצ'יק־צ'ק.

אז ככה: מבשלים חבילה אחת של אטריות דמויות שבלול או פרפר, בהרבה מי מלח. עד שהאטריות מתבשלות, אפשר לקרוא ספר או להכין שעורים. כשהאטריות כבר מבושלות, מסננים אותן במסננת, מחזירים לסיר כף שמן, שלא תדבקנה אחת לשניה.

עכשיו לוקחים 2 שקיות של רטב מוכן (רטב פטריות, רטב צלי או רטב עגבניות), ומכינים אותן כמו שכתוב על השקית.

כשהרטב מוכן, מעבירים את האטריות לתוך כלי פירקס רחב ועל האטריות שופכים את הרטב ומערבבים היטב. מכסים את הכלי בנייר כסף ושמים בתנור בחום בינוני. אחרי כמעט שעה מוציאים, מורידים לרגע את נייר הכסף ובוזקים על הכל גבינה חריפה מגוררת. שמים שוב את כלי הפירקס בתנור, אבל הפעם לא מכסה, למשך עשר דקות בערך. בעשר הדקות הללו מכינים סלט טוב.

נו, איפה החבר, האוכל כבר מוכן!

דניאלה שמי

תפוח ועץ
לילדים ולהורים 839

ממדף הספרים

רואים את הקולות

סימנים • מגזין דפי טלטקסט ללקויי שמיעה • הטלטקסט הישראלי.

סימנים הוא שבועון דפי טלטקסט המשודר בשיטת „הדפים המתחלפים". הקורא־הצופה מזמין את השבועון כולו „במכה אחת" ולא בדפי טלטקסט בודדים. הדפים משודרים ב„לולאה" בלתי פוסקת, והקורא־הצופה, „עולה על הגל" במקום שבו הלולאה נמצאת באותו רגע, במיקרה.

רק מי שברשותו מקלט טלוויזיה מצויד במענה טלטקסט, יכול ליהנות מהפלא הטכנולוגי הזה, שבמקרה שלפנינו הוא גם פלא חברתי. כבדי־שמיעה וחרשים ממש, מהווים אצלנו מיעוט לא גדול, חסר כוח השפעה שהיה נדרש, כרגיל אצלנו, לשיכחה. וכאן נכנס הפלא לתמונה. לפלא קוראים „סימנים" – שבועון דפי טלטקסט לחרשים ולכבדי שמיעה. האנשים הנמנים עם המיעוט שיזמין את דף 397 אל מקלט הטלטקסט שלהם, ירגישו כחלק בלתי־נפרד מהתרבות האנושית. חסל סדר התבדלות ושוני.

ב„סימנים" יוכלו המעוניינים לקרוא על החידושים הטכנולוגיים האחרונים בתחום „מכשירי השמיעה" ועל טכניקות ריפוי והשתלות איברים חדישות. עוד ב„סימנים": לוח פעילות שבועי של אגודת החרשים המלל חוגי התעמלות, תקשורת במשפחה, פרשנות חדשות, הרצאות, סרטים, מסיבות, לוח תוכניות טלוויזיה מלוות בתוביות ועוד.

קיים גם ארגון מחרשים וכבדי שמיעה והוא מציע לוח פעילות מעל דפי „סימנים", וכן גם ארגון מחנכי ילדים חרשים.

שרות נוסף ולא פחות חשוב של הטלטקסט הישראלי ללקויי שמיעה הוא שרות הכתוביות, המתרגמות עבור החרשים את פס הקול של תוכניות הטלוויזיה השונות. כדי להבין את חשיבות השרות הזה, די אם תאטמו את אוזניכם לשתיים שלוש דקות בעת צפייה בסדרה האהובה עליכם בטלוויזיה העברית.

הכתוביות מופיעות בתחתית המסך, ולפעמים באזורים נוספים שלו. הן צבועות בצבעים שונים, כי לכל דובר – צבע כתוביות משלו, וכך יכולים החרשים לזהות מי הדובר. רוב תוכניות הטלוויזיה החינוכית כגון „זהו זה", „קשר משפחתי" ו„קשת וענן" כבר משודרות בלווית כתוביות, כל מי שברשותו מקלט טלוויזיה המצוייד במענה טלטקסט, יכול לקלוט אותן בדף 670.

גם ילדים שומעים, הלומדים במסגרת החינוך המיוחד, וגם תלמידים באולפנים לעברית, יכולים להסתייע בשרות זה לצורך הבנת תוכניות טלוויזיה בעברית.

יבשם עונד

שמח ומבדח

בחור עני בא אל קרובו העשיר לבקש עזרה. תחילה סרב העשיר להענות לו, אך כשראה שהאורח השתמש בדירתו, נתן לו מה שבקש.

שלח אותו ואמר לו: "מעכשיו אל תבוא אלי אלא אם תהיה שמחה בביתי."

לקח הבחור העני מה שקבל, והלך. לא עברו שעות מעטות והבחור חזר.

כעס העשיר: "הרי אמרתי לך שלא תבוא אלי אלא אם תהיה שמחה בביתי!"

ענה לו העני: "הלכתי לי בדרכי וחשבתי, ודאי שמחה גדולה בביתך לאחר שנפטרת ממני, ובגלל שמחה זו באתי."

מדור הצעצועים

ביש וגדא

משחק קלפים חדש „ביש גדא" של „נובח", נראה מושך ואפילו מבטיח מאד, עד שניסינו לשחק בו והתאכזבנו קשות; וכגודל הציפיה כן שיעור האכזבה.

בתוך האריזה – שלושים וחמישה קלפים נאים וצבעוניים. הבטיחו לנו וגילינו כי שלושים וארבעה מהווים זוגות בעלי חיים, לעומת חתול שחור בודד המצוייר על הקלף השלושים וחמישה – הוא „ביש גדא". מי שנותר עם החתול הביש בידו – הוא ביש הגדא בתור הזה, והמפסיד במשחק שנועד לבני ארבע ומעלה.

את הקלפים, כך אומרות ההוראות, מחלקים בצורה שווה בין השחקנים. ניסינו, בכל הרצינות. אבל איך מחלקים 35 קלפים בצורה שווה בין שנים שלשה ואפילו ארבעה שחקנים, מבלי להעניק למישהו חצי קלף? גם מי שעברו מזמן את גיל ארבע לא הצליחו לפתור את התעלומה. מכיון שבהוראות המשחק לא היה רמז לקופה, לא נותר לנו אלא לחזור ולקרוא את ההוראות, להתבונן בתסכול גובר בקלפים הנאים ולתהות על ביש המזל.

מזל טוב יותר נפל בחלקו של מי שקנה את משחק הקלפים החדש „חיי ספרי" של חברה בשם „ביו לייף". הלע"י, כך מבטיחים אבי וינר וגיל דרוקמן ממציאי המשחק, הכרחי כדי להבטיח לחברה יצוא רציני.

המשחק תחרותי ומבוסס על „בלוף", ליתר דיוק – פני פוקר וכשרון משחק של המשתתפים. יכולים לשחק בני שמונה ומעלה, כולל מבוגרים, בין שנים לששה משתתפים. יש קלפים, יש קפונים ויש בנק. המנצח הוא מי שנותר ללא קלפים וגם זוכה ב„בנק".

בדף ההסבר יש הוראות מורכבות ומפורטות, יש סוגים שונים של קלפים, וכל משתתף צריך לנחש את הקלפים בהם ישתמש יריבו תוך שהוא מנסה ל„בלף" אותו לגבי הקלפים בהם השתמש הוא עצמו.

נחמד ומעורר שמחה. עוד מעלה: אופי המשחק וכלליו מזמנים לילדים סיכוי טוב לגבור על מבוגרים מתחרים, בלי שהאחרונים יאלצו לרמות יותר מדי.

שושנה חן

עיצוב פנים

נפתחים קורסי בוקר וערב בת"א חיפה ירושלים באר־שבע

מתקבלים גם בעלי ניסיון ותיקים לאחר מבחן התאמה
הקורס לעיצוב פנים מיועד לבעלי נטיה אסתטית ויצירתית המתכוונים להכין להיות מעצבי פנים מקצועיים, לבעלי חנויות שחשוב להם לנישוק דרך לתנויותיהם לבעלי אולמות תצוגה ולכל אדם הרוצה לדעת כיצד לתכנן ליהנות מהמרחב שלו ברווחה ובנוחות מירבית.
תכנית הלימודים שירטוט ארכיטקטוני, שירטוט לעיצוב פנים. גאומטריה תאורית, תיכנון ארכיטקטוני, חומרים ותהליכים, פרטי בנין, נגרות ודיהוט, עקרונות סטטיים וחוזק, צבע, תאורה, רישום טקסטיל ריהוט ועוד...
הינך מוזמנת לשיחת יעוץ ומבחן התאמה חינם ללא כל התחייבות מצידך.
חינם - 24 שעות ביממה חייגו! עכשיו לטל. 057-73714, 02-221933, 04-669041, 03-291858 גם בלילות ובשבתות, מסור/י פרטיך ותקבל/י לביתך פרוספקט, כמו כן תוזמן/י לראיון ומבחן התאמה - חינם.

מכון להכשרה מקצועית

עיצוב אופנה

הרשמה לקורסי בוקר וערב בת"א ובחיפה.
אם אתה מחפשת מקצוע מעניין, יצירתי ומקורי עיצוב אופנה הוא האתגר בשבילך.
הקורס מיועד לבעלי/ות מודעות אופנתית, טעם מעולה, כשרון עיצוב וחוש אסתטי
הינך מוזמנת לשיחת ייעוץ מבחן התאמה ללא כל התחייבות מצידך.
חינם - 24 שעות ביממה! טלפני עכשיו לטל. 03-295529, 04-669041, בלילות ובשבתות. מסור/י פרטיך ותוזמני לראיון ומבחן התאמה - חינם.

מכון להכשרה מקצועית

הנהלת חשבונות

חסרים יותר מ־500 מנהלי חשבונות מדופלמים

קורס כתבנות או אנגלית, חינם לכל נרשם

הרשמה לקורסים סוג 3;2+1
קורסי ערב מזורזים פעמיים בשבוע במשך 5 חודשים קורסי בוקר וערב אינטנסיביים 3 פעמים בשבוע במשך 7 שבועות השיטה המשולבת מקצרת את תקופת הלימודים לחצי והוזילה את שכר הלימוד בשליש
• הכנה לבחינות סיום ממשלתיות • קבוצות לימוד קטנות
• מרצים מנוסים • לימוד אינטנסיבי
• תירגול בעבודה מעשית • השתלמות במיכון י ב מ

איך אפשר להיות מנהל חשבונות תוך מספר שבועות

בס"י ל. המכון הישראלי למינהל - בית הספר הגדול ביותר בארץ להכשרת מנהלי חשבונות לומדים מעל ל־50% מכלל לומדי המקצוע. 1011 ב־1962 והכשיר אלפי מנהלי חשבונות ויועצי מס שעמדו בהצלחה בבחינות משרד העבודה, ונציבות מס הכנסה. ביכלו סיום ממשלתי בהנהלת חשבונות אלפי בוגרי מ.י.ל קלטו בעבודה וזכו למעמד, הערכה ומשכורות נבוהים

הנהלת חשבונות ממוחשבת

חינם 24 שעות ביממה — חייגו ברגע זה לטל. 03-295529, 03-291858, 04-665501, 02-221933, 057-73714 גם בלילות ובשבתות מסורי פרטיך, ותקבלי לביתך פרוספקט והזמנה למבחן התאמה - חינם.

מ.י.ל. מכון ישראלי למינהל

יעוץ מס — המקצוע המבוקש היום

הרשמה לקורסי בוקר וערב.
לקראת תעודת הסמכה מטעם נציבות מס הכנסה • קורסים רגילים למחוסרי ידע • קורסים מזורזים למנהלי חשבונות.
דרישות ליועצי מס בארץ התמודדות המגמה של הכלכלה והמסחר, חוקי המס הסבוכים גורמים לדרישה הולכת וגדלה ליועצי מס. כל עצמאי זקוק ליועץ מס או לרואה חשבון על מנת למלא אחרי הוראות השלטונות.
יועצי המס זוכים למעמד ולשכר מכובד בדומה לרואי חשבון זוכים יועצי המס למעמד מקצועי והכנסתם בין הגבוהות במשק.
אפשרויות תעסוקה מגוונות חלק מיועצי המס עובדים במשרדים מקצועיים אחרים מעדיפים לעבוד כשכירים קיימת גם אפשרות לתעסוקה חלקית.
מטרת הקורס להכשיר תוך תקופה קצרה יועצי מס לקראת בחינות הסמכה ממשלתיות ולהקנות להם ידע ונסיון שיוכלו להתחיל בעבודתם מיד עם תום הקורס
חינם 24 שעות ביממה חייגו ברגע זה לטלפון 02-221933, 057-73714, 03-295529, 03-291858, 04-665501 גם בלילות ובשבתות. מסור/י פרטיך ותקבל/י לביתך פרוספקט והזמנה למבחן התאמה - חינם.
לכבוד המכון הישראלי למינהל ת.ד. 28124 ת"א 61281 מס' (50) אבקשכם לשלוח אלי חינם מדריך לליימוד יועץ מס
שם וכתובת ______ טל. ______

מכון ישראלי למינהל

למד גרפיקה וציור

בביתך בזמנך הפנוי
לקבלת פרוספקט חינם ומבחן התאמת כשרון גרפיקה ללא כל התחייבות מצידך טלפנו 24 שעות ביממה 03-868410

המכונים האמריקאים להשכלה

המכונים

המכונים האמריקאים לשפות
המכון הישראלי למינהל
המכון להכשרה מקצועית
28 שנות נסיון. 250,000 בוגרים

גרפיקה

הרשמה לקורסי בוקר וערב בת"א
הקורס לגרפיקה ועיצוב מיועד לבעלי גישה למקצוע ונתונים כמו דיוקנות וסדר, גישה אסתטית, קריאטיביות וכד׳
לכ׳ המדרשה לגרפיקה ולציור ת.ד. 16239 ת"א מיקוד 61161 נא לשלוח לי פרוספקט על קורסי גרפיקה
שם וכתובת ______ טל ______
חינם 24 שעות ביממה חייג כבר ברגע זה לטלפון 03-295529, או 03-291858 גם בלילות ובשבתות מסור את שמך והזמנך לראיון ומבחן התאמה חינם.
משרדנו פתוח כל יום בין השעות 19.30-9.00 רצוף
ת"א בן־יהודה 32 בית אל־על ח.510 טל. 295529